

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG HATÁROZATAI

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG HIVATALOS LAPJA

TARTALOM

3295/2018. (X. 1.) AB határozat	alkotmányjogi panasz elutasításáról	1642
3296/2018. (X. 1.) AB határozat	bírói kezdeményezés elutasításáról	1647
3297/2018. (X. 1.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	1655
3298/2018. (X. 1.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	1662
3299/2018. (X. 1.) AB végzés	alkotmányjogi panasz eljárás megszüntetéséről	1667
3300/2018. (X. 1.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	1669
3301/2018. (X. 1.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	1672
3302/2018. (X. 1.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	1677
3303/2018. (X. 1.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	1679
3304/2018. (X. 1.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	1681
3305/2018. (X. 1.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	1684
3306/2018. (X. 1.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	1688
3307/2018. (X. 1.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	1691
3308/2018. (X. 1.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	1694
3309/2018. (X. 1.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	1697
1002/2018. (IX. 21.) AB Tü. határozat	az Alkotmánybíróság öttagú állandó tanácsai tanácsvezetői- nek személyéről	1701
2001/2018. (IX. 18.) AB Tü. határozat	az Alkotmánybíróság állandó bizottságainak összetételéről és a bizottság elnökeinek személyéről	1702

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG TELJES ÜLÉSÉNEK A MAGYAR KÖZLÖNYBEN KÖZZÉ NEM TETT HATÁROZATAI ÉS VÉGZÉSEI

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3295/2018. (X. 1.) AB HATÁROZATA

alkotmányjogi panasz elutasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

h a t á r o z a t o t:

Az Alkotmánybíróság a büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény 10/A. § (4) bekezdés első két mondata, illetve 436. § (11) bekezdés első mondata alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt elutasítja.

I n d o k o l á s

I.

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője (dr. Kóvári Gergő Benjámin; 8800 Nagykanizsa Rozgonyi utca 2.) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (1) bekezdése alapján kezdeményezte az Alkotmánybíróság eljárását.
- [2] Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügyben az indítványozó szabadságvesztések végrehajtását követően a 2012. augusztus 15-e és 2015. augusztus 24-e közötti időtartam vonatkozásában az alapvető jogait sértő fogvatartási körülményei miatt 2017. augusztus 7-én kártalanítás iránti kérelmet nyújtott be az illetékes bírósághoz. Ezt megelőzően az indítványozó 2016. március 23-án az Emberi Jogok Európai Bíróságán (a továbbiakban: EJEB) is kérelmet nyújtott be az alapvető jogokat sértő elhelyezési körülmények miatt, amit az EJEB 2016. április 6-án nyilvántartásba vett.
- [3] A Zalaegerszegi Törvényszék Büntetés-végrehajtási Csoportja I.Bv.240/2017/9. számú elsőfokú végzésével az indítványozó kérelmét elutasította. A törvényszék a kérelem elbírálása során megállapította, hogy az indítványozó a büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény (a továbbiakban: Bvtv.) 436. § (10) bekezdés *b*) pontja értelmében a kártalanítási igény érvényesítésére nem jogosult, mert a Bvtv. átmeneti rendelkezései között szabályozott jogvesztő határidőt elmulasztotta.
- [4] Az indítványozó fellebbezése folytán eljáró Zalaegerszegi Törvényszék mint másodfokú bíróság Beüf.471/2017/3. számú végzésével az elsőfokú végzést helybenhagyta.
- [5] 2. Az indítványozó ezt követően fordult az Alkotmánybírósághoz. Álláspontja szerint a támadott jogszabály alaptörvény-ellenessége érdemben befolyásolta a bírói döntést, mert olyan körülményekre utal, amelyekre vizsgamenőleg nem lehet hatást gyakorolni, vagyis visszaható hatályú jogalkotás valósult meg.
- [6] Az indítványozó álláspontja szerint ezért a Bvtv. támadott szakaszai sértik az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében foglalt jogállamiság elvét, mert visszaható hatályú jogalkotás tilalmába ütköznek, illetve visszamenőleges időpontra tartalmaznak rendelkezéseket, és ezáltal kizárják a jogosultakat jogaik érvényesítéséből, holott a kárának megtérítésére a méltatlan körülmények között fogvatartott személy az Alaptörvény IV. cikk (4) bekezdése alapján is jogosult.

- [7] Az indítványozó azt is előadta, hogy az elítéltek azonban a Bvtv. új kártalanítási szabályai alapján nem tudják magatartásukat a jog előírásaihoz igazítani, mert visszamenőleg nem tudják befolyásolni, hogy a méltatlan elhelyezési körülményeik mikor értek véget, illetve utána mennyi időt töltenek még büntetés-végrehajtási intézetben a szabadulásukra, egyben annak lehetőségére várva, hogy megindíthassák a kártalanítási eljárást.
- [8] Az indítványozó az Alkotmánybíróság határozatait idézve arra is hivatkozott, hogy a megsemmisíteni kívánt törvényhelyek a hat hónapos jogvesztő határidővel nemcsak visszaható hatályúak, hanem hátrányos tartalmúak is az érintettek nézvében. Előadta, hogy amennyiben a jogszabály egy korábban megindult (lásd EJEB) eljárást érint, akkor az Alkotmánybíróságnak azt kell vizsgálnia, hogy a törvény a szabályokat a hatályos eljáráshoz képest hátrányosan változtatja-e meg.

II.

- [9] Az Alaptörvény indítvánnyal érintett rendelkezései:

„B) cikk (1) Magyarország független, demokratikus jogállam.”

„IV. cikk (4) Akinek szabadságát alaptalanul vagy törvénytől korróltozták, kárának megtérítésére jogosult.”

- [10] A Bvtv. ügyben érintett rendelkezései:

„10/A. § (1) Kártalanítás jár az elítéltnak vagy az egyéb jogcímen fogvatartottnak a fogvatartása során a jogszabályban előírt élettér biztosításának hiánya és az ehhez esetlegesen kapcsolódó más, a kínzás, kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmód tilalmába ütköző elhelyezési körülmény, különösen az illemhely elkülönítésének a hiánya, a nem megfelelő szellőztetés, világítás, fűtés vagy rovarirtás (a továbbiakban együtt: alapvető jogokat sértő elhelyezési körülmények) által előidézett sérelem miatt. A kártalanítás minden egyes, az alapvető jogokat sértő elhelyezési körülmények között eltöltött nap után jár. A kártalanítás megfizetésére az állam köteles.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott jogcímen további kártérítésnek vagy sérelemdíjnak helye nincs, de az elítélt vagy az egyéb jogcímen fogvatartott jogosult az ezt meghaladó igényét polgári bíróság előtt érvényesíteni.

(3) A kártalanítás egy napra eső összege legalább ezerkettőszáz forint, de legfeljebb ezerharminc ezer forint.

(4) A kártalanítás iránti igény attól a naptól számított hat hónapon belül érvényesíthető, amelyen az alapvető jogokat sértő elhelyezési körülmények megszűntek. E határidő elmulasztása jogvesztő. E bekezdés alkalmazásában nem tekinthető az alapvető jogokat sértő elhelyezési körülmény megszűnésének, ha e körülmény fennállása rövid időtartamra, de legfeljebb harminc napra megszakad azért, mert az elítélt vagy az egyéb jogcímen fogvatartott elhelyezése során a jogszabályban előírt élettér biztosítva volt.”

„436. § (10) E törvénynek a büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény és ehhez kapcsolódóan más törvények módosításáról szóló 2016. évi CX. törvény 22. §-ával megállapított 10/A. § szerinti kártalanítási igény benyújtására az az elítélt és egyéb jogcímen fogvatartott is jogosult,

a) akinek az alapvető jogokat sértő elhelyezési körülményekből eredő sérelme a módosítás hatálybalépése előtt egy éven belül szűnt meg,

b) aki az alapvető jogokat sértő elhelyezési körülmények miatt az EJEB-hez nyújtott be kérelmet, ha a kérelmet az EJEB a módosítás hatálybalépésének napjáig nyilvántartásba vette, kivéve, ha a fogvatartott az EJEB-hez címzett kérelmét 2015. június 10. napját követően nyújtotta be és a kérelem benyújtásakor a jogsértés megszűnésétől számítottan több mint hat hónap telt el.

(11) A (10) bekezdés esetén a 10/A. § (4) bekezdésben meghatározott jogvesztő határidő e rendelkezés hatálybalépésének napjával kezdődik.”

III.

- [11] 1. Az Abtv. 56. § (1) bekezdésében meghatározottak szerint az Alkotmánybíróságnak elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie.
- [12] Az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerint az alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet írásban benyújtani. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó alkotmányjogi panaszát határidőn belül terjesztette elő.
- [13] Az Alkotmánybíróság – a határozott kérelem Abtv. 52. § (1b) bekezdésében előírt feltételeinek vizsgálata során – a következő megállapításra jutott.
- [14] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése vonatkozásában a határozott kérelem minden feltételének megfelel, ennek megfelelően az indítvány az Alkotmánybíróság hatáskörére és az indítványozó jogosultságára vonatkozó hivatkozást tartalmaz, megjelöli az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése sérelmének lényegét, az Alaptörvény megsértett rendelkezését és megfelelő indokolást is tartalmaz. Ezenkívül megjelöli a sérelmezett jogszabályt és kifejezetten kéri annak megsemmisítését.
- [15] Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény hatálybalépése után is fenntartotta korábbi gyakorlatát, mely szerint „a jogállamiság elve önmagában nem tekinthető Alaptörvényben biztosított jognak, így a B) cikk (1) bekezdésének a sérelmére alkotmányjogi panaszt csak kivételes esetben – a visszaható hatályú jogalkotás és jogalkalmazás, valamint a felkészülési idő hiánya esetén – lehet alapítani” [lásd 3051/2016. (III. 22.) AB határozat, Indokolás [14]; 23/2016. (XII. 12.) AB határozat Indokolás [72]; 3306/2017. (XI. 24.) AB határozat, Indokolás [43]]. Az indítványozó a visszaható hatályú jogalkotásra hivatkozott, ami alapján az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panaszt be lehet nyújtani.
- [16] Ugyanakkor az Alkotmánybíróság megállapította azt is, hogy az Alaptörvény IV. cikk (4) bekezdése vonatkozásában az alkotmányjogi panasz semmilyen indokolást nem tartalmaz, így az indítvány ezen alapjog tekintetében az érdemi elbírálásra nem alkalmas.
- [17] 2. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (2) bekezdése alapján a továbbiakban azt vizsgálta meg, hogy az Abtv. 26. § (1) bekezdésében, valamint az Abtv. 29–31. §-aiban foglalt tartalmi feltételeket az alkotmányjogi panasz kimeríti-e. Az egyedi ügyben való érintettség megállapítható, mivel az indítványozó a panasszal támadott ügyben elítéltként a saját elhelyezési körülményeit illetően kért kártalanítást. Megállapítható továbbá, hogy az eljáró bíróságok a támadott jogszabályokat alkalmazva hozták meg döntéseiket, illetve az indítványozó számára további jogorvoslati lehetőség nincs biztosítva.
- [18] Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság további tartalmi feltételeként nevesíti, hogy a panasznak a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést kell tartalmaznia.
- [19] Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint az alkotmányjogi panaszban a visszaható hatályú jogalkotás sérelmével összefüggésben állított alapjogi sérelem a bírói döntést érdemben befolyásolhatta, ami felveti az alaptörvény-ellenesség kételyét.
- [20] A fentiek alapján az Alkotmánybíróság a panasz ezen részét – a befogadási eljárás lefolytatásának mellőzésével – az Ügyrend 31. § (6) bekezdése alapján érdemben bírálta el.

IV.

- [21] Az indítvány nem megalapozott.
- [22] 1. Az indítványozó álláspontja szerint a Bvtv. támadott rendelkezései sértik az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében foglalt jogállamiság elvét, mert a visszaható hatályú jogalkotás tilalmába ütköznek annak következtében, hogy visszamenőleges időpontra tartalmaznak rendelkezéseket, és ezáltal kizárják a jogosultakat jogaik érvényesítéséből, továbbá a hat hónapos jogvesztő határidőkkel nemcsak visszaható hatályúak, hanem hátrányos tartalmúak is az érintettek nézvé.
- [23] 2. A visszamenőleges hatályú jogi szabályozás tilalmával összefüggésben „[k]övetkezetes az Alkotmánybíróság gyakorlata a tekintetben, hogy valamely jogszabály nem csupán akkor minősülhet az említett tilalomba ütköző-

nek, ha a jogszabályt a jogalkotó visszamenőlegesen léptette hatályba, hanem akkor is, ha a hatálybaléptetés nem visszamenőlegesen történt ugyan, de a jogszabály rendelkezéseit – erre irányuló kifejezett rendelkezés szerint – a jogszabály hatálybalépése előtt létrejött jogviszonyokra is alkalmazni kell” [10/2014. (IV. 4.) AB határozat, Indokolás [15]].

- [24] Az Alkotmánybíróság ugyanakkor a 10/2014. (IV. 4.) AB határozatban – utalva a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Jat.) 2. § (2) bekezdésére – azt is kifejtette, hogy „a visszamenőleges hatályú jogalkotás tilalma nem abszolút érvényű, és egyértelműen élhet ezzel a jogalkotó akkor, amikor új jogosultságot állapít meg, meglévő jogosultságot terjeszt ki, vagy valamely jog korlátozását oldja fel” [Indokolás [18], megerősítette: 1/2016. (I. 29.) AB határozat, Indokolás [58]]. A 3045/2017. (III. 20.) AB határozatban az Alkotmánybíróság az adóregisztrációs eljárásról állapította meg, hogy az nem sérti a visszaható hatály tilalmát, mert ugyan alkalmazható a múltban keletkezett tényeket illetően is, de jogalakító hatása a jövőre nézve van [Indokolás (29)].
- [25] 3. Az alapvető jogokat sértő elhelyezési körülmények miatti kártalanítás jogintézményét a büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény és ehhez kapcsolódóan más törvények módosításáról szóló 2016. évi CX. törvény (a továbbiakban: Módtv.) iktatta be a Bvtv.-be. Az új szabályozás 2017. január 1-jén lépett hatályba. A törvényjavaslatot a Kormány nevében eljáró igazságügyi miniszter nyújtotta be az Országgyűlésnek. A javaslat indokolásában úgy fogalmazott, hogy a módosítás annak elérésére irányul, hogy az EJEB „elvárásainak megfelelő hatékony hazai jogorvoslat keretében, hazai fórum előtt legyenek orvosolhatók a zsúfolt körülmények közötti fogvatartás miatti jogsérelmek, egy új, *sui generis* jogintézményként vezeti be a jogsérelemmel arányban álló, hatékony kompenzációt biztosító kártalanítási eljárást.”
- [26] Az új jogintézmény lényege szerint kártalanítás jár az elítéltnak vagy az egyéb jogcímen fogvatartottnak a fogvatartása során a jogszabályban előírt élettér biztosításának hiánya és az ehhez esetlegesen kapcsolódó más, a kínzás, kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmód tilalmába ütköző elhelyezési körülmény, különösen az illemhely elkülönítésének a hiánya, a nem megfelelő szellőztetés, világítás, fűtés vagy rovarirtás (együtt: alapvető jogokat sértő elhelyezési körülmények) által előidézett sérelem miatt. A kártalanítás minden egyes, az alapvető jogokat sértő elhelyezési körülmények között eltöltött nap után jár. A kártalanítás megfizetésére az állam köteles [Bvtv. 10/A. § (1) bekezdés]. A Bvtv. 10/A. § (4) bekezdése értelmében a kártalanítás iránti igény attól a naptól számított hat hónapon belül érvényesíthető, amelyen az alapvető jogokat sértő elhelyezési körülmények megszűntek. E határidő elmulasztása a törvény rendelkezése alapján jogvesztő.
- [27] A Módtv. 42. §-a a Bvtv. 436. §-át kiegészítve, átmeneti rendelkezésben írta elő, hogy a Bvtv. 10/A. § szerinti kártalanítási igény benyújtására az az elítélt és egyéb jogcímen fogvatartott is jogosult, akinek az alapvető jogokat sértő elhelyezési körülményekből eredő sérelme a módosítás hatálybalépése előtt egy éven belül szűnt meg; illetve aki az alapvető jogokat sértő elhelyezési körülmények miatt az EJEB-hez nyújtott be kérelmet, ha a kérelmet az EJEB a módosítás hatálybalépésének napjáig nyilvántartásba vette, kivéve, ha a fogvatartott az EJEB-hez címzett kérelmét 2015. június 10. napját követően nyújtotta be és a kérelem benyújtásakor a jogsértés megszűnésétől számítottan több mint hat hónap telt el.
- [28] Az alapvető jogokat sértő elhelyezési körülmények miatti kártalanítás jogintézménye új jogosultságot állapít meg az elítéltek és egyéb jogcímen fogvatartottak számára. A Bvtv. új átmeneti rendelkezése pedig a jogosultak körét kibővítette, és az ő vonatkozásukban külön rendelkezve előírta, hogy a 10/A. § (4) bekezdésben meghatározott jogvesztő határidő a Módtv. 42. §-a hatálybalépésének napjával – vagyis 2017. január 1-jén – kezdődik [lásd Bvtv. 436. § (10)–(11) bekezdései, illetve Módtv. 46. § (2) bekezdése].
- [29] Az indítványozó éppen az átmeneti rendelkezésnek köszönhetően vált jogosulttá kártalanítási igénye benyújtására, az ott szabályozott egyes feltételeknek való megfelelés esetén. „A jogalkotó az adott esetben az alkotmányos szempontokra is figyelemmel, az alapvető jogokat sértő elhelyezési körülmények miatti jogosulti kör számára kellő körültekintéssel határozta meg a kártalanítási igény érvényesítésének módját, határidejét. Következtes az Alkotmánybíróság gyakorlata abban a kérdésben, hogy ha az igényérvényesítésre vonatkozó szabályozás nem sérti a bírósághoz fordulás jogát, vagyis „garantálja a jogok bíróság előtti érvényesítésének lehetőségét, akkor annak időmeghatározásában a törvényhozó cselekvési szabadsága már meglehetősen nagy.” Az igényérvényesítési időtartamok meghatározása „a jogviszonyok alanyi, tárgyi, tartalmi és egyéb szempontjain és különféle jog- és gazdaságpolitikai megfontolásokon is nyugodhat” (3/D/2005. AB határozat, ABH 2006, 1724, 1729).

- [30] Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint a Bvtv. új, az alapvető jogokat sértő elhelyezési körülmények miatti kártalanításra vonatkozó – és a konkrét esetben alkalmazott – szabályai kizárólag jogot megállapító jogszabálynak minősülnek, amelyek nem hordoznak hátrányos tartalmat, a hatálybalépést megelőző időre nem állapítanak meg kötelezettséget, kötelezettséget nem tesznek terhesebbé, valamint nem vonnak el és nem korlátoznak jogot, illetve nem nyilvánítanak valamely magatartást jogellenessé, jogalakító hatásuk csak a jövőre nézve van (lásd hasonlóan: 3314/2017. (XI. 30.) AB határozat, Indokolás [40]).
- [31] A kártalanítási igényt elbíráló, az indítványozó által támadott jogszabályok visszamenőleges hatályúként nem értelmezhetők, mivel a kártalanítás szempontjából lezárt jogviszonyok alapján rendelkeznek kártalanítási összeg jövőbeni kifizetése iránti kötelezettségről vagy a kártalanítási igény elutasításáról.
- [32] A kifejtettek alapján az Alkotmánybíróság arra a következtetésre jutott, hogy a vizsgált bírói jogértelmezés nem sértette az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését, ezért az alkotmányjogi panaszt elutasította.

Budapest, 2018. szeptember 25.

Dr. Szívós Mária s. k.,
tanácsvezető,
előadó alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Varga Zs. András s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/752/2018.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3296/2018. (X. 1.) AB HATÁROZATA

bírói kezdeményezés elutasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa jogszabály alaptörvény-ellenességének megállapítására irányuló bírói kezdeményezés tárgyában meghozta a következő

h a t á r o z a t o t:

1. Az Alkotmánybíróság a közúti közlekedésről szóló a 1988. évi I. törvény 15/C. § (2) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt elutasítja.
2. Az Alkotmánybíróság a közúti közlekedésről szóló a 1988. évi I. törvény 15/C. § (2) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló – az Alaptörvény M) cikk (2) bekezdésére és a XIII. cikk (1) bekezdésére alapított – indítványt visszautasítja.

I n d o k o l á s

I.

- [1] A Budai Központi Kerületi Bíróság bírója az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 25. § (1) bekezdése alapján – a 11.P.XI.24.645/2017. szám alatt folyamatban levő per felfüggesztése mellett – egyedi normakontroll eljárást kezdeményezett a közúti közlekedésről szóló a 1988. évi I. törvény (a továbbiakban: Kkt.) 15/C. § (2) bekezdésével összefüggésben. Álláspontja szerint a támadott rendelkezés sérti az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését, az M) cikk (2) bekezdését, az R) cikk (2) bekezdését, a T) cikk (1)–(2) bekezdéseit, I. cikkét [tartalmilag az indítvány az I. cikk (3) bekezdésére hivatkozik], a XIII. cikk (1) bekezdését, a XV. cikk (1)–(2) bekezdéseit, a XXIV. cikk (1) bekezdését és a XXVIII. cikk (1) bekezdését.
- [2] Az indítvány alapjául szolgáló ügyben az alperes 2017. május 2-án várakozási díj megfizetése nélkül parkolt, azonban – állítása szerint – a pótdíj kiszabásáról szóló, a szélvédőjére helyezett értesítést nem kapta meg, így a pótdíjtarozásról csak a 2017. július 8-án kézbesített fizetési felszólításból értesült. A parkolási díjat és az alappótdíjat ezután megfizette, indokolatlannak tartja azonban, hogy a felperes a 15 napon túl fizetendő, emelt összegű pótdíjat követeli tőle.
- [3] A Kkt. 15/C. § (2) bekezdése alapján a pótdíj összege a pótdíj kiszabásának napját követő 15 napon belüli befizetés esetén az adott napon belül díjköteles időszakra és további két órai várakozásra számított várakozási díj (alappótdíj vagy csökkentett összegű pótdíj), 15 napon túli befizetés esetén pedig az egy órai várakozási díj negyvenszerese (emelt összegű pótdíj). Az alappótdíj kiszabásáról szóló értesítést a jármű szélvédőlapátján vagy a járművön egyéb jól látható helyen kell elhelyezni. A gyakorlatban ezt rendszerint fénykép is igazolja, de ez még – mutat rá az indítványozó bíró – nem bizonyítja, hogy az értesítés valóban el is jutott az üzemben tartóhoz. Ez azt jelenti, hogy az első értesítéshez való „hozzájutás kérdésében a véletlenszerűség dominál”, ebből következően pedig az emelt összegű pótdíj fizetésére vonatkozó kötelezettség beálltának mintegy „szerecssejellege” van.
- [4] Az indítványozó kifejti, hogy az Alaptörvény „B) cikk (1) bekezdése, az R) cikk (2) bekezdése, a T) cikk (1) és (2) bekezdései és az I. cikk sérelmével a jogállamisághoz és jogbiztonsághoz való jog, a jogkorlátozás arányossága és szükségessége elvei ellentétesek a támadott jogszabállyal”. Kétségtelen – hangzik az érvelés –, hogy a fizetési felszólítás kézbesítése bonyolultabb és költségesebb eljárás az értesítésnek a járművön történő elhelyezéséhez képest, ugyanakkor az alappótdíjazáshoz képest az emelt összegű pótdíjazás már nem tömeges jelenség. Indokoltabb lenne, ha a pótdíj növekedésére csak az erre figyelmeztető fizetési felszólítás szabályszerű kézbesítését követően lenne lehetőség, vagy ha a jogalkotó megnövelné a 15 napos határidőt, esetleg ha a pótdíj emelkedéséről szóló szabályt teljesen eltörölné. A jogalkotó e „módozatok valamelyikével tesz csak eleget a jogbiztonság követelményének”, különös tekintettel arra, hogy a 11/1992. (III. 5.) AB határozat szerint „[a] jogbiztonság megköveteli a jogszabályok olyan világos és egyértelmű fogalmazását, hogy mindenki, akit

érint, tisztában lehessen a jogi helyzettel, ahhoz igazíthassa döntését és magatartását, s számolni tudjon a jogkövetkezményekkel" (ABH, 1992, 77, 91–92.).

- [5] Az indítványban foglaltak szerint a támadott szabályozás – megsértve az Alaptörvény XV. cikk (1)–(2) bekezdéseit – észszerű ok nélkül tesz különbséget az első értesítéshez hozzájutók és az ahhoz hozzá nem jutók között, utóbbiak ugyanis nincsenek abban a helyzetben, hogy eldöntsék, befizetik-e a csökkentett összegű (alap)pótdíjat vagy sem.
- [6] A Kkt. 15/C. § (2) bekezdése alapján vélemezni kell, hogy a járművön elhelyezett értesítést az érintett valóban meg is kapta, és e „*quasi* vélelem a pótdíj automatikus növekedése tekintetében megdönthetetlen”, a felróhatóság hiányát nem bizonyíthatja az érintett, mert nemleges bizonyításnak nincs helye. Ez pedig az indítványozó megítélése szerint sérti a tisztességes eljáráshoz való jogot [Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdés, XXVIII. cikk (1) bekezdés].
- [7] Emellett az emelt összegű pótdíj fizetésére vonatkozó kötelezettség az indítványozó szerint az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésének sérelmét okozva „nem arányos és nem feltétlenül szükséges korlátozással” csökkenti a parkolást igénybevevő vagyont.
- [8] Végezetül a támadott előírás az indítványozó szerint az Alaptörvény M) cikk (2) bekezdésével is ellentétben áll, mert a fogyasztói jogok védelme megköveteli, hogy a fogyasztó csak akkor nézzen szembe emelt polgári jogi szankcióval, ha igazolható módon értesítették arról, hogy saját döntésével, magatartásával – az alappótdíj befizetésével – elkerülheti azt.
- [9] Összefoglalva: az indítványozó szerint az „emelt pótdíjért való felelősség annyiban alaptörvény-ellenes, hogy a nem emelt pótdíj befizetése elmaradásával érintett időtartam (a parkolási eseménytől számított 15 nap) elmúlása után anélkül áll be emelt pótdíj fizetési kötelezettség, hogy az emelt pótdíj fizetési kötelezettség jogkövetkezményére is figyelmeztető, de az eredeti pótdíjra vonatkozó fizetési felszólítás a parkolást igénybevevő részére szabályszerű – és hitelt érdemlően igazolt, de címzetti felróhatóság esetén legalább hitelt érdemlően igazolandó feltételekhez kötött jogszabályi vélelem (s semmiképpen sem jogszabályi fikció) szerinti – kézbesítése az emelt pótdíj fizetési kötelezettség beálltát megelőző ésszerű, a teljesítéshez szükséges időtartammal megelőzően megtörtént.”
- [10] Megjegyzendő, hogy az indítványozó nem kérte nemzetközi szerződésbe ütközés megállapítását, de utalt arra, hogy az ügyben az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4-én kelt Egyezmény (a továbbiakban: Egyezmény) 6., 13. és 14. cikke is sérül.

II.

- [11] 1. Az Alaptörvény érintett rendelkezései:

„B) cikk (1) Magyarország független, demokratikus jogállam.”

„M) cikk (2) Magyarország biztosítja a tisztességes gazdasági verseny feltételeit. Magyarország fellép az erőfölénnyel való visszaéléssel szemben, és védi a fogyasztók jogait.”

„R) cikk (2) Az Alaptörvény és a jogszabályok mindenkire kötelezőek.”

„T) cikk (1) Általánosan kötelező magatartási szabályt az Alaptörvény és az Alaptörvényben megjelölt, jogalkotó hatáskörrel rendelkező szerv által megalkotott, a hivatalos lapban kihirdetett jogszabály állapíthat meg. Sarkalatos törvény eltérően is megállapíthatja az önkormányzati rendelet és a különleges jogrendben alkotott jogszabályok kihirdetésének szabályait.

(2) Jogszabály a törvény, a kormányrendelet, a miniszterelnöki rendelet, a miniszteri rendelet, a Magyar Nemzeti Bank elnökének rendelete, az önálló szabályozó szerv vezetőjének rendelete és az önkormányzati rendelet. Jogszabály továbbá a Honvédelmi Tanács rendkívüli állapot idején és a köztársasági elnök szükségállapot idején kiadott rendelete.”

„I. cikk (3) Az alapvető jogokra és kötelezettségekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg. Alapvető jog más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges

mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható.”

„XIII. cikk (1) Mindenkinek joga van a tulajdonhoz és az örökléshez. A tulajdon társadalmi felelősséggel jár.”

„XV. cikk (1) A törvény előtt mindenki egyenlő. Minden ember jogképes.

(2) Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, szülei vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja.”

„XXIV. cikk (1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy ügyeit a hatóságok részrehajlás nélkül, tisztességes módon és ésszerű határidőn belül intézzék. A hatóságok törvényben meghatározottak szerint kötelesek döntéseiket indokolni.”

„XXVIII. cikk (1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.”

[12] 2. A Kkt. támadott előírása:

„15/C. § (2) A pótdíj összege a pótdíj kiszabásának napját követő 15 napon belüli befizetés esetén az adott napon belül díjköteles időszakra és további két órai várakozásra számított várakozási díj, 15 napon túli befizetés esetén az egy órai várakozási díj negyvenszerese. E bekezdés alkalmazása során befizetésnek minősül a fizetési művelet elindítása is. A pótdíj kiszabásáról szóló értesítést a jármű szélvédőlapján, vagy a járművön egyből jól látható helyen kell elhelyezni.”

III.

- [13] 1. Az Alkotmánybíróságnak állandó gyakorlata szerint mindenekelőtt azt kellett megvizsgálnia, hogy a bírói kezdeményezés megfelel-e az Abtv. 25. és 52. §-ában írt formai és tartalmi feltételeknek [pl. 3192/2014. (VII. 15.) AB határozat, Indokolás [13]–[19], 3193/2014. (VII. 15.) AB végzés, Indokolás [4]–[10], 3058/2015. (III. 31.) AB végzés, Indokolás [8]–[24], a legutóbbi gyakorlatból lásd pl. 3242/2017. (X. 10.) AB határozat, Indokolás [7], 3102/2018. (IV. 9.) AB határozat, Indokolás [18]].
- [14] A bírói kezdeményezés szerint a támadott szabályt az eljárásban alkalmazni kell, az eljárás felfüggesztése megtörtént.
- [15] Az Abtv. 52. § (1) bekezdésében rögzített határozott kérelem követelménye akkor teljesül, ha az indítvány eleget tesz Abtv. 52. § (1b) bekezdésében rögzített konjunktív feltételeknek. E feltételeket áttekintve jelen ügyben a következők állapíthatók meg. A bírói kezdeményezés tartalmazza az Alkotmánybíróság hatáskörét a megfelelő Abtv. rendelkezés [Abtv. 25. § (1) bekezdés] feltüntetésével [Abtv. 52. § (1b) bekezdés a) pont]. Az indítvány kitér az eljárás megindításának indokára: a bíró kérelmében leírja az alaptörvény-ellenesnek vélt norma és az egyedi ügy kapcsolatát [Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) pont]. A kérelem megjelöli a támadott jogszabályi rendelkezést, a Kkt. 15/C. § (2) bekezdését [Abtv. 52. § (1b) bekezdés c) pont], továbbá az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit [Abtv. 52. § (1b) bekezdés d) pont], és az indítvány a megsemmisítés jogkövetkezményére is kiterjedő alaptörvény-ellenesség megállapítására irányul [Abtv. 52. § (1b) bekezdés f) pont].
- [16] Az Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontja szerint az indítványnak indokolást kell tartalmaznia arra nézve, hogy a sérelmezett jogszabályi rendelkezés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével. E feltételnek az indítvány csak részben tesz eleget, ugyanis az indítványozó az Alaptörvény R) cikk (2) bekezdését, valamint a T) cikk (1)–(2) bekezdéseit csak felsorolta, de nem támasztotta alá érvekkel a támadott jogszabályi előírások és ezen alaptörvényi cikkek kapcsolatát. Szintén nem tudott érdemben foglalkozni az Alkotmánybíróság az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésének állított sérelmével, e rendelkezés ugyanis a tisztességes hatósági eljáráshoz való jogot garantálja, a kérelem indokolása szerint azonban a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérül, parkolási ügyekben továbbá nem is folyik hatósági eljárás. Az Alkotmánybíróság emlékeztet gyakorlatára, amely szerint „[i]ndokolás hiányában a kérelem nem felel meg határozottság Abtv. 52. § (1b) bekezdésében írt

- követelményének, annak elbírálására nincs lehetőség. Az Alaptörvény egyes rendelkezéseinek pusztá felsorolása ugyanis nem ad kellő alapot az alkotmányossági vizsgálat lefolytatására” [lásd pl. 34/2014. (XI. 14.) AB határozat, Indokolás [212], 3124/2018. (IV. 9.) AB végzés, Indokolás [19]].
- [17] Megállapítja továbbá az Alkotmánybíróság, hogy az indítványozónak az Egyezmény egyes cikkeinek a sérelmére vonatkozó utalásai sem felelnek meg a határozott kérelem követelményének: az indítványozó egyrészt nem kérte nemzetközi szerződésbe ütközés megállapítását, másrészt hivatkozásait nem támasztotta alá indoklással.
- [18] 2. Az Alkotmánybíróság a Kkt. indítvánnyal támadott rendelkezését korábban már két határozatában vizsgálta [3175/2013. (X. 9.) AB határozat, 3215/2013. (XII. 2.) AB határozat]. Az Abtv. 31. § (1) bekezdése értelmében, ha alkotmányjogi panasz vagy bírói kezdeményezés alapján az alkalmazott jogszabály vagy jogszabályi rendelkezés Alaptörvénnyel való összhangjáról az Alkotmánybíróság már döntött, ugyanazon jogszabályra, illetve jogszabályi rendelkezésre és ugyanazon Alaptörvényben biztosított jogra, valamint azonos alkotmányjogi összefüggésre hivatkozással – ha a körülmények alapvetően nem változtak meg – nincs helye az alaptörvényellenesség megállapítására irányuló alkotmányjogi panasznak, valamint bírói kezdeményezés alaptörvényellenesség megállapítására irányuló vizsgálatának (*res iudicata*). Meg kellett tehát vizsgálni, hogy jelen ügyben ítélt dologról van-e szó.
- [19] A 3215/2013. (XII. 2.) AB határozat alkotmányjogi panasz alapján a Kkt. 15/C. § (2) bekezdés első mondatának „15 napon túli befizetés esetén az egy órai várakozási díj negyvenszerese” fordulatát vizsgálta. E korábbi ügyben az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének, M) cikk (2) bekezdésének és XXII. cikk (1) bekezdésének a sérelmére vonatkozó kérelemmel az Alkotmánybíróság nem foglalkozott érdemben, ennél fogva az Abtv. 31. § (1) bekezdése alapján e körben ítélt dolog eleve nem állhat fenn. Érdemben vizsgálta viszont a határozat az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésével, XV. cikk (1) bekezdésével és XXVII. cikk (1) bekezdésével összefüggésben előterjesztett kérelmet. Az indítványozó jelen ügyben is részben a XIII. cikk (1) bekezdésére és a XV. cikk (1)–(2) bekezdéseire hivatkozott. A XV. cikk vonatkozásában a korábbi ügyben az indítványozó arra hivatkozott, hogy a magánparkolók működtetőit hátrányosan megkülönbözteti a jogalkotó, mert ők nem jogosultak a jogszabály alapján emelt összegű pótdíjat követelni. Hangsúlyozandó azonban, hogy jelen ügyben az indítványozó más szempontból – a járműn elhelyezett értesítéshez hozzájutók és hozzá nem jutók vonatkozásában – kéri diszkrimináció megállapítását, *res iudicata* ezért nem áll fenn. Az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésével összefüggésben – a pótdíj mértékét vizsgálva – a korábbi ügyben az Alkotmánybíróság azt állapította meg, hogy a pótdíj mint kötelmi követelés és a tulajdonhoz való jog között nincs érdemi alkotmányjogi kapcsolat, ezért az indítványt elutasította. A 3215/2013. (XII. 2.) AB határozat ezért ebben a vonatkozásban ítélt dolog (*res iudicata*) megállapítását teszi szükségessé.
- [20] A 3175/2013. (X. 9.) AB határozat bírói kezdeményezés alapján érdemben vizsgálta a Kkt. 15/C. § (1)–(2) bekezdéseinek, valamint 15/D. § (2) bekezdésének az Alaptörvény M) cikk (2) bekezdésével és XXVIII. cikk (7) bekezdésével való összhangját. Megállapításra került, „önmagában amiatt, hogy a parkolási célú jogviszonyokban a Kkt. alapján a szolgáltató jogkövetkezményként növekvő összegű pótdíjat alkalmazhat, illetve a pótdíj kiszabásáról szóló értesítést a jármű szélvédőlapátján vagy a járművön egyéb jól látható helyen kell elhelyezni, az M) cikk (2) bekezdésének sérelme nem állapítható meg” (Indokolás [11]). „Az, hogy az idő múlásával a pótdíj összege nagymértékben növekedik, azzal indokolható, hogy kilátásba helyezése az egyébként kisösszegű díj és pótdíj önkéntes megfizetésére ösztönzi a szerződésszegőt. Ezzel csökkenthető a követelt összeggel arányban nem álló költségekkel járó bírósági igényérvényesítések száma. A parkolási célú jogviszonyok sajátosságaira tekintettel is (tömeges előfordulás, kisösszegű követelések) a támadott pótdíj rendelkezések nem borítják fel a szerződő felek közötti mellérendelt helyzetet.” (Indokolás [12]). Jelen ügyben az indítványozó az Alaptörvénynek ugyanerre a rendelkezésre és azonos alkotmányjogi összefüggésre – a fogyasztói érdekek védelmének érvényre juttatására – hivatkozva kér alaptörvényellenességet megállapítani, ezért e tekintetben ítélt dolog áll fenn. Érdemi vizsgálatnak tehát a Kkt. 15/C. § (2) bekezdése és az Alaptörvény M) cikk (2) bekezdése vonatkozásában az Abtv. 31. § (1) bekezdése alapján nincs helye.
- [21] Az ítélt dolognak minősülő indítványt az Alkotmánybíróság az Abtv. 64. § f) pontja alapján a rendelkező rész 2. pontjában foglaltak szerint visszautasította.

- [22] 3. A kifejtettek értelmében az Alkotmánybíróság a továbbiakban azt vizsgálta érdemben, hogy a Kkt. 15/C. § (2) bekezdése sérti-e az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését, XV. cikk (1)–(2) bekezdéseit és XXVIII. cikk (1) bekezdését.

IV.

- [23] A bírói kezdeményezés nem megalapozott.

- [24] 1. Az érdemi vizsgálat során először a vonatkozó szabályozási környezet főbb, jelen ügy szempontjából releváns előírásait tekintette át az Alkotmánybíróság, és a Kkt. 9/D. §-a, valamint 15/A–E. §-ai alapján a következőket állapította meg.

- [25] A Kkt. 9/D. § (3) és (9) bekezdéseibe foglalt kifejezett rendelkezés szerint a járművek helyi vagy országos közutakon, valamint a helyi önkormányzat vagy az állam tulajdonában álló közforgalom elől el nem zárt magánutakon, tereken, parkokban és egyéb közterületeken történő várakozása polgári jogi jogviszonyt hoz létre. A parkolóhely használatára vonatkozó szerződéses jogviszony a parkolás tényével, tehát ráutaló magatartással jön létre. A várakozási díj és a pótdíj megfizetéséért a jármű üzemeltetője felel.

- [26] A Kkt. 15/A–B. §-a díj fizetési kötelezettség alá eső várakozási területek kijelölésének és a díjfizetési kötelezettség megállapításának alapvető szempontjait és korlátait határozza meg. A Kkt. 15/C. §-a rögzíti, hogy ha a jármű díjfizetési kötelezettség alá eső várakozási területen díjfizetés nélkül várakozik, vagy a kifizetett várakozási időt egy óránál rövidebb időre történt fizetés esetén 5 perccel, egy órára vagy annál hosszabb időre történt fizetés esetén legalább 15 perccel túllépi, várakozási esetenként egy órai várakozási díjat, továbbá pótdíjat kell fizetni. E paragrafus (2) bekezdése – az indítványozó által támadott előírás – határozza meg a fizetendő alap- és emelt összegű pótdíj mértékét, és írja elő azt, hogy az alappótdíj kiszabásáról szóló értesítést a jármű szélvédőlapátján, vagy a járművön egyéb jól látható helyen kell elhelyezni. A (2a)–(5) bekezdések a pótdíj kiszabásával kapcsolatos egyéb részletszabályokat tartalmaznak (pl. egy éves elévülési szabály, késedelmi kamat kizártsága, kerékbilincsel rögzített járműre vonatkozó szabályok, pótdíj ismételt kiszabhatóságának kizárása egy naptári napon belül stb.).

- [27] A Kkt. 15/D. §-a a pótdíjkövetelés érvényesítésére vonatkozó előírásokat határozza meg, és – egyebek mellett – e körben úgy rendelkezik, hogy ha a várakozási díjat és a pótdíjat nem fizették meg, a díj- és pótdíjfizetési felszólítást a várakozási terület díjfizetés nélküli használatának időpontjától számított 60 napos jogvesztő határidőn belül a jármű üzemeltetője részére postai küldeményként, vagy más egyéb igazolható módon kell megküldeni. Végezetül pedig a Kkt. 15/E. §-a várakozási díjából és pótdíjából eredő bevételeknek és azok felhasználásának nyilvántartását rendeli el és a díjfizetési kötelezettség teljesítésének ellenőrzéséhez, a díj- és pótdíjkövetelés érvényesítéséhez szükséges adatkezelésről rendelkezik.

- [28] A Kkt. e rendelkezései – amelyeket a jogalkotó a 109/2009. (XI. 18.) AB határozat nyomán illesztett a törvénybe – egyértelművé teszik, hogy a gépjárművet ténylegesen használó, az azzal várakozó személy által meg nem fizetett parkolási díj polgári jogi jogviszonyból eredő kötelmi jellegű pénzkövetelés, amely a kötelelem alanyainak akarata – szerződése – alapján jön létre. A parkolás tényével az adott helyen várakozó személy tudomásul veszi, hogy a feltüntetett tájékoztatás szerinti várakozási díj fizetésére köteles. „Amennyiben a díjat a szolgáltatást igénybe vevő nem fizeti meg, szerződésszegést követ el, emiatt pedig pótdíj fizetésére köteles. A pótdíj a szerződésszegés különleges jogkövetkezménye, lényegét tekintve a szerződést biztosító mellékkötelezettség szerepét tölti be {3175/2013. (X. 9.) AB határozat, Indokolás [12]}” {3215/2013. (XII. 2.) AB határozat, Indokolás [28]}.

- [29] 2. Az indítványozó a Kkt. 15/C. § (2) bekezdését érintően elsődlegesen az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének a sérelmét állította, és – az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésébe foglalt alapjogvédelmi tesztre hivatkozással – a „jogállamisághoz és jogbiztonsághoz való jog” szükségtelen és aránytalan korlátozását, valamint a normavilágosság sérelmét állította.

- [30] Az Alkotmánybíróság emlékeztet rá, hogy az „Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése az Alkotmánybíróság gyakorlatában kikristályosodott általános alapjogvédelmi tesztet deklarálja. Funkciója nem más, minthogy garanciális szabályként rögzítse az alapvető jogok korlátozhatóságának általános kereteit” {3093/2018. (III. 26.) AB határozat, Indokolás [35]}. A szükségességi-arányossági teszt lefolytatására tehát Alaptörvényben biztosított jogokkal összefüggésben van lehetőség. Az Alkotmánybíróság állandó gyakorlata szerint „csak kivételes esetekben, így

- a visszaható hatályú jogalkotás és a felkészülési idő hiánya esetén ismeri el a jogbiztonság elvét olyan Alaptörvényben biztosított jogként, amelyre alkotmányjogi panasz alapítható {3268/2012. (X. 4.) AB végzés, Indokolás [14], 3195/2015. (X. 14.) AB határozat, Indokolás [29]}” {3093/2018. (III. 26.) AB határozat, Indokolás [35]}. Ebből következően jelen ügyben sem volt arra lehetőség, hogy az Alkotmánybíróság a kérelmet az indítványozó által állított összefüggésben, alapjog esetleges korlátozásaként vizsgálja, és szükségességi-arányossági szempontokat mérlegeljen. Az Alaptörvény B cikk (1) bekezdésére alapított kérelemmel összefüggésben az Alkotmánybíróság csak azt vizsgálhatta, hogy a Kkt. 15/C. § (2) bekezdése a jogbiztonság és az abból levezetett normavilágosság követelményével összhangban áll-e.
- [31] Az Alkotmánybíróság a jogállamiság, jogbiztonság és a normavilágosság összefüggéseivel már számos korábbi határozatában foglalkozott. A 9/1992. (I. 30.) AB határozat szerint jogállamiság elvéből levezetett jogbiztonság az állam – s elsősorban a jogalkotó – kötelességévé teszi annak biztosítását, hogy a jog egésze, egyes részterületei és az egyes jogszabályok világosak, egyértelműek, működésüket tekintve kiszámíthatóak és előreláthatóak legyenek a norma címzettjei számára. Vagyis a jogbiztonság nem csak az egyes normák egyértelműségét követeli meg, de egyes jogintézmények működésének kiszámíthatóságát is. Ezért alapvetőek a jogbiztonság szempontjából az eljárási garanciák (ABH 1992, 59, 65.). A 26/1992. (IV. 30.) AB határozat arra mutatott rá, hogy a jogszabály értelmes és világos, a jogalkalmazás során felismerhető normatartalma is a jogbiztonságból fakadó követelmény (ABH 1992, 135, 142.). Az idézett megállapításokat az Alaptörvény hatályba lépése után – a 13/2013. (VI. 17.) AB határozat indokolása [28]–[34] bekezdésében foglaltak alapján – egyetértően idézte és megerősítette egyebek mellett a 24/2013. (X. 4.) AB határozat (Indokolás [48]) és a 3098/2016. (V. 24.) AB határozat is (Indokolás [30]).
- [32] Az eddigi alkotmánybírósági gyakorlat szerint „[a]lkotmánysértésnek csak az minősül, ha a sérelmezett jogszabály tartalma olyan mértékben homályos, vagy rendelkezései annyira ellentmondásosak, hogy a tisztázatlanság feloldására a jogszabály-értelmezés már nem elegendő” [1263/B/1993. AB határozat, ABH 1994, 672–674.; 3047/2013. (II. 28.) AB határozat, Indokolás [18]]. Tehát az Alkotmánybíróság a nem kellő pontossággal megfogalmazott jogszabályi rendelkezés esetében sem állapítja meg automatikusan a jogbiztonság sérelmét, ha a törvényi rendelkezés bizonytalansága a törvény alkalmazása során feloldható [26/1992. (IV. 30.) AB határozat, ABH 1992, 135, 142.]. A 24/2013. (X. 4.) AB határozat e megállapításokat megismételve és megerősítve kiemelte azt is, hogy „[a]z Alkotmánybíróságnak a norma egyértelműségének követelményével kapcsolatos eddigi gyakorlata szerint a jogszabályokat a magyar nyelv szabályainak megfelelően, világosan és közérthetően kell megszövegezni. A jogszabály-értelmezési nehézségeket általában a jogalkotói vagy jogalkalmazói jogszabály-értelmezés eszközeivel kell felszámolni” [Indokolás [49], lásd összefoglalóan: 3098/2016. (V. 24.) AB határozat, Indokolás [30]–[33]].
- [33] Az Alkotmánybíróság azt állapította meg, hogy a vizsgált ügyben a normavilágosság követelményével összefüggésbe hozható aggály nem áll fenn: a Kkt. egyértelműen szabályozza a parkolási jogviszony jogi természetét (polgári jogi szerződés), a támadott jogszabályi rendelkezés pedig a szerződésszegés jogkövetkezményét rögzíti világosan. A parkolási jogviszony a parkolás tényével létrejön, jogi értelemben a nemfizetés szerződésszegésnek minősül, amelynek a jogkövetkezményével a parkolási szolgáltatást igénybe vevő személy ettől az időponttól kezdődően tisztában van. A jogi helyzet – az alap- és az emelt összegű pótdíj fizetési kötelezettség beálltára vonatkozó jogszabályi előírás – világos, kiszámítható és előre látható. A fizetési kötelezettség a járművön elhelyezett értesítéstől függetlenül beáll. A norma homályos vagy ellentmondásos tartalommal nem bír, minden érintettnek megvan a lehetősége, hogy a fennálló jogi helyzethez „igazíthassa döntését és magatartását, s számolni tudjon a jogkövetkezményekkel” [11/1992. (III. 5.) AB határozat, ABH, 1992, 77, 91–92.]. Az indítvány tehát az Alaptörvény B cikk (1) bekezdésével összefüggésben nem megalapozott.
- [34] Az Alkotmánybíróság ugyanakkor szükségesnek tartja megjegyezni, hogy a jogalkotónak lehetősége van arra, hogy jogpolitikai és a jogszabály alkalmazásával kapcsolatos gyakorlati tapasztalatok alapján egyes praktikus, célszerűségi szempontok figyelembe vételével a parkolási jogviszony részletszabályait – ahogyan arra a kezdeményező bírő is utal saját megoldási javaslatok felvillantásával – a hatályostól eltérő módon határozza meg (lásd az alapvető jogok biztosának Jelentése az AJB-2016/2014. számú ügyben). Ez azonban nem alkotmányossági kérdés.
- [35] 3. Az indítványozó bírő hátrányos megkülönböztetésnek tartja, hogy a járművön elhelyezett értesítéshez hozzájutókkal ellentétben az ahhoz – nem felróható módon – hozzá nem jutók tulajdonképpen nem mérlegelhetik, hogy megfizetik-e az alappótdíjat, és mindenképpen az emelt összegű pótdíj megfizetésére kötelesek.

- [36] Az indítvány alapjogot érintő, illetve az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdése szerinti védett tulajdonsággal összefüggő, alapjogot érintő megkülönböztetésre nem utal, így az Alkotmánybíróság az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdése alapján vizsgálta a kérelmet. E rendelkezés kimondja, hogy a törvény előtt mindenki egyenlő, ez az általános jogegyenlőségi előírás „a jogrend valamennyi szabálya tekintetében azért biztosítja az egyenlő kezelés követelményét, mert az egyenlőség végső alapja az egyenlő méltóság” {8/2015. (IV. 17.) AB határozat, Indokolás [41]}. A megkülönböztetés alkotmányosságának a vizsgálatakor alapvetően abból kell kiindulni, hogy „a diszkrimináció tilalma nem jelenti azt, hogy minden különbségtétel tilos, hanem azt az elvárást fogalmazza meg, hogy a jognak mindenkit egyenlő méltóságú személyként szükséges kezelnie” {3024/2015. (II. 9.) AB határozat, Indokolás [47]}. Az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdésének a sérelme miatti alaptörvény-ellenesség akkor állapítható meg, ha a jogszabály a szabályozás szempontjából azonos – homogén – csoportba tartozó (egymással összehasonlítható helyzetben lévő) jogalanyok között tesz különbséget, és a különbségtétel nem igazolható: az eltérő szabályozásnak nincs ésszerű, kellő súlyú alkotmányos indoka, vagyis önkényes {lásd különösen: 3009/2012. (VI. 21.) AB határozat, Indokolás [54]; 43/2012. (XII. 20.) AB határozat, Indokolás [41], 14/2014. (V. 13.) AB határozat, Indokolás [32]}. A hátrányos megkülönböztetés tilalma arra a követelményre vezethető vissza, hogy a hasonló helyzeteket hasonló módon kell kezelni, de nincs szó önkényes megkülönböztetésről, ha az életviszonyok eltérő szabályozásának van megfelelő, ésszerű indoka.
- [37] Az Alkotmánybíróság ismét hangsúlyozza, hogy a parkolás ténye polgári jogi szerződéses jogviszonyt hoz létre, a meg nem fizetett parkolási díj polgári jogi jogviszonyból eredő kötelmi jellegű pénzkövetelés, a pótdíj pedig a szerződésszegés – a parkolási díj meg nem fizetésének – jogkövetkezménye. Amint azt az Alkotmánybíróság korábban már megállapította, „[k]létségtelen, hogy az értesítésnek a szélvédőlapáton történő elhelyezése nem jelenti szükségképpen, hogy a szerződésszegő fél megfelelő időben (még a 15 nap elteltét megelőzően) értesül a pótdíj kiszabásáról (pl. mert az értesítést valaki leveszi a gépjárműről), a szerződésszegés tényével (vagyis a díj meg nem fizetésével) azonban tisztában van (ha nincs, akkor az az eljárás során tisztázandó, beleértve azt is, hogy történt-e szerződésszegés)” {3175/2013. (X. 9.) AB határozat, Indokolás [17]}.
- [38] A parkolási szerződés visszerthes kötelelem, amellyel összefüggésben a szerződésszegés következményeit a jogalkotó egységesen szabályozza. A Kkt. az indítványozó állításával szemben nem tartalmaz különbségtételt: a jogszabály minden parkolást igénybe vevő, ám a parkolási díjat megfizetni elmulasztó számára azonos módon, differenciálatlanul lehetővé teszi a csökkentett összegű alappótdíj megfizetését, és ezzel az emelt összegű pótdíj elkerülését. Alkotmányjogi szempontból nem értékelhető úgy, hogy a jogalkotó a pótdíjazás szabályainak meghatározásával azonos helyzetben lévő személyek között egyenlőtlenül osztott volna el jogosultságokat, az egyenlőkénti kezelés alkotmányos követelményét megsértette volna. Az Alaptörvény XV. cikkére alapított kérelem ezért nem megalapozott.
- [39] 4. Végezetül az Alkotmánybíróság az indítványozónak az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének a sérelmére vonatkozó hivatkozását vizsgálta meg.
- [40] Az Alkotmánybíróság – utalva a korábbi gyakorlatára, és megállapítva az Alaptörvény hatálybalépése előtt hozott határozataiban szereplő érvek felhasználhatóságát – a 2/2017. (II. 10.) AB határozatában a következőképpen foglalta össze a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog lényegéről kialakított álláspontját: a „tisztességes eljárás (*fair trial*) olyan minőség, amelyet az eljárás egészének és körülményeinek a figyelembevételével lehet csupán megítélni. Ezért egyes részletek hiánya ellenére éppúgy, mint az összes részletszabály betartása dacára lehet az eljárás méltánytalan vagy igazságtalan, avagy nem tisztességes [6/1998. (III. 11.) AB határozat, ABH 1998, 91, 95.]. A tisztességes eljáráshoz való jog olyan abszolút jog, amellyel szemben nem létezik mérlegelhető más alapvető jog vagy alkotmányos cél, mert már maga is mérlegelés eredménye [14/2004. (V. 7.) AB határozat, ABH 2004, 241, 266.]. A tisztességes eljáráshoz való jog több garanciális szabályból áll” (Indokolás [45]–[53]).
- [41] A bíró véleménye szerint jelen ügyben azért sérül a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog, mert vélelmezni kell, hogy a járművön elhelyezett értesítést az érintett valóban meg is kapta. Ez a *quasi* megdönthetetlen törvényi vélelem megakadályozza a bírót abban, hogy igazságos, tisztességes döntést hozzon az emelt összegű pótdíj fizetési kötelezettséggel kapcsolatban.
- [42] Az Alkotmánybíróság emlékeztet arra, hogy az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése egy processzuális alapjogot tartalmaz, amely elsősorban a bírósági eljárással szemben támasztott eljárási garanciák rendszerét jelenti. A támadott jogszabályi rendelkezés ugyanakkor egy jogszabály által megállapított általános szerződési feltétel, amely ebben az értelemben nem érinti a bírósági eljárás rendjét. A tisztességes bírósági eljáráshoz való jog

érvényesülése azt követeli meg, hogy a bíróság azzal összefüggésben, hogy egyrészt valóban történt-e szerződésszegés, illetve, hogy beállt-e pótdíj fizetési kötelezettség, a felek előadását és bizonyítékait számba vegye, mérlegelje, és annak alapján hozza meg a döntését a vonatkozó jogszabályi rendelkezések alkalmazásával. A Kkt. 15/C. § (2) bekezdéséből nem következik, hogy az eljáró bíró a perben azért, mert az alkalmazandó jogszabályi rendelkezéssel nem ért egyet, a *fair trial* alkotmányossági követelményének ne tudna eleget tenni. Az alkalmazandó norma az Alkotmánybíróság megítélése szerint a bírósági eljárás egészének a tisztességességével összefüggésben nem ébreszt alkotmányos kételyeket.

[43] 5. A fentiek alapján az Alkotmánybíróság a bírói kezdeményezésben hivatkozott alaptörvényi rendelkezések sérelmét nem állapította meg, és az indítványt elutasította.

Budapest, 2018. szeptember 25.

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
tanácsvezető,
előadó alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: III/1037/2018.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3297/2018. (X. 1.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

1. Az Alkotmánybíróság a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény 4:98. §-a és 4:101. § (1) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

2. Az Alkotmánybíróság a Szombathelyi Törvényszék 12.Pf.20.945/2015/6/l. számú végzése, valamint a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Pfv.II.21.039/2016/9. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Vagdalt István (a továbbiakban: indítványozó) jogi képviselője (dr. Pápai Márton ügyvéd, 9400 Sopron, Templom utca 8.) útján az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés c) és d) pontjai, továbbá az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (1) bekezdése és 27. §-a alapján alkotmányjogi panaszal fordult az Alkotmánybírósághoz. Indítványában a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Pfv.II.21.039/2016/9. számú végzése, a Szombathelyi Törvényszék 12.Pf.20.945/2015/6/l. számú végzése, valamint a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 4:98. §-a és 4:101. § (1) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte.
- [2] 1.1. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy lényege – a bírósági döntésekben megállapított tényállás és az indítványozó előadása alapján – a következőképpen foglalható össze.
- [3] Az indítványozónak – az alapul fekvő apaság megállapítása iránti per alperesének – gyermeke született, az édesanya harmadik személlyel (a továbbiakban: házastárs) 1992 óta fennálló házassága alatt. Az indítványozó és az édesanya között 2000 őszétől 2005 nyaráig volt intim kapcsolat.
- [4] A gyermek – az alapul fekvő apaság megállapítása iránti per felperese, a továbbiakban: kiskorú felperes vagy gyermek – 2002-ben született, a születési anyakönyvi kivonatába apaként az anya (felperesi beavatkozó) házastársa került bejegyzésre, az anya fennálló házasságára tekintettel.
- [5] A kiskorú felperes 2008-ban eseti gondnoka útján eljárást kezdeményezett az apaság vélelmének megdöntése iránt az anya házastársa ellen. A bíróság az eljárás során elrendelte az érintettek DNS vizsgálatán alapuló szakértői vélemény elkészítését. A szakértői vélemény megállapította, hogy az anya házastársának apasága kizárható, míg az indítványozó apasága a gyermek tekintetében 99,9098154 %-ban valószínűsíthető, vagyis gyakorlatilag bizonyított. Az elsőfokú bíróság ítéletével megállapította, hogy a gyermeknek nem az anya házastársa az apja, az ítéletet a másodfokú bíróság – a per fő tárgya tekintetében – helybenhagyta.
- [6] A jogerős ítélet alapján az anyakönyvi hivatal az anyakönyvezést elvégezte: a 2011. május 30-án kiállított anyakönyvi kivonat szerint a gyermek vezetékneve módosult, az apa nevére vonatkozó rovat üres maradt. Az indítványozó a gyermeket magáénak ismerte el, apai elismerő nyilatkozatához azonban a beavatkozó anya hozzájárulást nem adott. 2011. június 3-án az anya házastársa is apai elismerő nyilatkozatot tett a gyermek tekintetében, amelyhez a beavatkozó anya hozzájárult. Ennek következtében a teljes hatályú apai elismerő nyilatkozat alapján az anya házastársát a gyermek apjaként a születési anyakönyvbe bejegyezték. A 2011. július 7-én kelt születési anyakönyvi kivonat szerint a gyermek vezetékneve az anya házastársa vezetéknevével egyező lett, apaként az anya házastársa szerepelt.
- [7] 1.2. Az alkotmányjogi panasz közvetlen előzménye a gyermek által – eseti gondnoka útján – kezdeményezett apaság megállapítása iránti per volt, mely az indítványozó mint alperes ellen indult. Az indítványozó a kereset

teljesítését nem ellenezte, illetőleg maga is kérte annak megállapítását, hogy ő a kiskorú felperes apja. Az anya felperesi beavatkozóként a kereset elutasítását kérte.

- [8] Az első fokon eljáró Sárvári Járásbíróság 2.P.20.015/2015/10. számú ítéletében megállapította, hogy az anya házastársa vonatkozásában apaság vélelme megdőlt, mert a bíróság az előzményi perben jogerősen megállapította, hogy az anya házastársának apasága kizárt, a gyermek tőle nem származhat, ezzel szemben a gyermek apja az indítványozó. Indokolásában a bíróság Ptk. 4:107. § (1) bekezdésére, valamint a 4:103. § (2) bekezdésére hivatkozott.
- [9] Az elsőfokú ítélet ellen a beavatkozó anya fellebbezett. Arra hivatkozott, hogy a keresetlevelet idézés kibocsátása nélkül el kellett volna utasítani, egyrészt azért, mert az apai státusz betöltött (a teljes hatályú apai elismerés folytán); másrészt azért, mert több per indult és folyik a gyermek vonatkozásában az apaság megállapítása iránt. A gyermek és az indítványozó az ítélet helybenhagyását kérte.
- [10] A másodfokon eljáró Szombathelyi Törvényszék 12.Pf.20.945/2015/6/I. számú végzésével a járásbíróság ítéletét hatályon kívül helyezte, és a pert megszüntette.
- [11] Végzése indokolásában – hivatkozva a BH2002.231. számú eseti döntésre – kifejtette, hogy az anya házastársa által tett apai elismerő nyilatkozat folytán az apai státusz már betöltött, és az apaság megállapítása iránti perben a kereset tartalmára figyelemmel a teljes hatályú elismerő nyilatkozat nem tehető vitássá, vagyis ugyanazon gyermekre nézve más férfi apaságának megállapítására az adott perben nincs lehetőség. Erre tekintettel az elsőfokú bíróságnak a keresetlevelet idézés kibocsátása nélkül el kellett volna utasítania a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: régi Pp.) 130. § (1) bekezdés *f* pontja alapján, tekintettel arra, hogy a felperes kérelme idő előtti; illetve amennyiben már érdemi tárgyalásba bocsátkozott, a pert meg kellett volna szüntetnie. Mindezt figyelembe véve a másodfokú bíróság a pert a régi Pp. 157. § *a*) pontja alapján megszüntette.
- [12] A jogerős végzés ellen mind a felperes, mind az indítványozó felülvizsgálati kérelmet nyújtott be, a végzés hatályon kívül helyezését kérve. A Kúria Pfv.II.21.039/2016/9. számú végzésével a jogerős végzést hatályában fenntartotta.
- [13] Indokolásban egyrészt kitért arra, hogy a beavatkozást engedélyező jogerős végzés ellen nincs helye felülvizsgálatnak, így a vonatkozó, kiskorú felperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem nem volt elbírálható.
- [14] A Kúria hivatkozott továbbá arra is, hogy a Ptk. 4:98. §-a határozza meg az apai jogállást keletkeztető jogi tényeket, és ezek sorrendjét. E rendelkezésből következik, hogy míg az apai státusz a sorrendben előbb szabályozott vélelem alapján betöltött, addig a sorrendben következő vélelem alkalmazására nem kerülhet sor. Az apaság megállapítása iránti per indításának ebből következően előfeltétele, hogy az apai státusz betöltetlen legyen. A konkrét esetben a bírósági döntés folytán a házassági kötelékhez kapcsolódó vélelem megdőlt, így az apai státusz megüresedett, azonban az anya házastársának apai elismerő nyilatkozata folytán ismét betöltötté vált. A Kúria szerint az apai elismerő nyilatkozaton nyugvó apasági vélelmet nem döntheti meg a korábban hozott, és más apasági vélelmi tényállason alapuló, a házasságból származás törvényi vélelmét megdőlt jogerős ítélet; annak ellenére sem, hogy mindkét apasági vélelem azonos, a gyermeknek a vélelmezett apától való származása lehetetlenségének bizonyításával dönthető meg.
- [15] A Kúria rámutatott arra is, hogy a pernek nem tárgya az anyakönyvi bejegyzési eljárás jogszerűségének a vizsgálata. A Kúria megállapította, hogy a 2011. július 7-én kelt anyakönyvi kivonattal igazoltan az apai jogállás betöltött, és nincs olyan jogerős bírósági határozat, mely az anyakönyvi bejegyzés kijavítását vagy törlését elrendelte volna. Végül a Kúria arra is hivatkozott, hogy a konkrét perben nem vizsgálhatta, hogy az apai elismerő nyilatkozat teljes hatályához szükséges törvényi feltételek fennálltak-e.
- [16] 2. Az indítványozó az apaság megállapítása iránti pert követően fordult alkotmányjogi panaszával az Alkotmánybírósághoz. Álláspontja szerint a támadott bírói döntések, valamint jogszabályi rendelkezések az Alaptörvény több rendelkezését sértik, így az L) cikk (1) bekezdését, a Q) cikk (2)–(3) bekezdéseit, az R) cikkét, az I. cikk (1)–(2) bekezdéseit, a VI. cikk (1) bekezdését, XV. cikk (1)–(2) bekezdéseit, továbbá (5) bekezdését, a XVI. cikk (2)–(3) bekezdéseit, a XXIV. cikk (1) bekezdését, a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdéseit, végül a 28. cikket.
- [17] 2.1. Az indítványozó szerint az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdését és XXVIII. cikk (1) bekezdését sérti, hogy mind a Szombathelyi Törvényszék, mind a Kúria valótlan tartalmú iratra (a teljes hatályú apai elismerő nyilatkozatra) bírósági döntést alapított, annak ellenére (vagy ahogyan az indítványozó fogalmaz: annak ismeretében),

hogy a benne foglalt vélelem megdőlt. A támadott bírósági döntések az anya házastársát nevezik meg vélelmezett apaként, ami az indítványozó és a gyermek – az Alaptörvény VI. cikkében rögzített – magánélethez, családi élethez, kapcsolattartáshoz való jogát sérti.

- [18] Alaptörvény-ellenesnek tartja az indítványozó a Kúriának a jogértelmezését is, melynek megfelelően a gyermeknek meg kell döntenie az apaság – apai elismerő nyilatkozaton alapuló – vélelmét, annak ellenére, hogy a bíróság a nyilatkozatot tevő esetében az apaságot már kizárta. Véleménye szerint a Kúria (és a Szombathelyi Törvényszék is) a fenti jogértelmezésével túllépte a jogalkalmazói hatáskörét, és jogot alkotott.
- [19] 2.2. Alaptörvény-ellenesnek tartja az indítványozó a Ptk. 4:98. §-át és 4:101. § (1) bekezdését is. Álláspontja szerint a Kúria az apasági vélelmek Ptk.-beli sorrendjére alapította döntését, vagyis egy bizonyított biológiai apai viszonyt felülírt egy apai elismerő nyilatkozattal, ami sérti az Alaptörvény L) cikkét, XV. cikkét, és VI. cikkét.
- [20] 2.3. Hiánypótlásra történt felhívást követően az indítványozó alkotmányjogi panaszát kiegészítette.
- [21] 2.4. Arra hivatkozott, hogy a vérségi származás kiderítéséhez való jog mind a vér szerinti apa, mind a gyermek alapvető joga, olyan önzonossági kérdés, mely alapjogi védelemben részesül. Az indítványozó szerint a bírósági eljárás során alkalmazott, általa alaptörvény-ellenesnek tartott rendelkezés folytán e joga sérült. E körben hivatkozott az Alkotmánybíróság 75/1995. (XII. 21.) AB határozatához fűzött egyik különvéleményre is.
- [22] Az indítványozó sérelmezte azt is, hogy a Kúria a felperes gyermeket hol az anya házastársának vezetéknevén, hol az anya vezetéknevén említette.
- [23] 2.5. Az indítványozó – megjelölve az Alaptörvény XXIV. cikkét – hivatkozott a tisztességes eljáráshoz való joga sérelmére is. Ezzel összefüggésben azt kifogásolta, hogy a Szombathelyi Törvényszék olyan személyt engedett be a perbe beavatkozóként, akinek a vonatkozásában a beavatkozás törvényi feltételei nem állnak fenn, a beavatkozó ugyanis nem a felperes pernyertességét, hanem éppen ellenkezőleg, a pervesztességét kívánta előmozdítani, hiszen az anya és a gyermek között érdekellentét állt fenn. Érvei alátámasztása érdekében a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 41. §-ára és 44. § (5) bekezdésére hivatkozott. Az indítványozó szerint tehát az elsőfokú ítélet ellen a beavatkozó által benyújtott fellebbezés befogadása sérti a tisztességes eljáráshoz való jogát.
- [24] 2.6. Az indítványozó kifogásolta azt is, hogy a bíróság – értve ezalatt a Kúriát és Szombathelyi Törvényszéket – figyelmen kívül hagyta, hogy az anya házastársa által tett apai elismerő nyilatkozat nem válhatott teljes hatályúvá, tekintettel arra, hogy a gyermek törvényes képviselőjeként az anya ezzel összefüggésben nem léphetett volna fel, a köztük levő érdekellentétre tekintettel.
- [25] A Ptk. 4:101. § (5) bekezdése szerint ugyanis az apai elismerő nyilatkozat teljes hatályához szükséges az anyának, a kiskorú gyermek törvényes képviselőjének és – ha a gyermek a tizennegyedik életévét betöltötte – a gyermeknek a hozzájárulása. Ha az anya a gyermek törvényes képviselője, a hozzájárulást e minőségében is megadhatja, kivéve, ha az anya és a gyermek között érdekellentét áll fenn. Ebben az esetben a gyámhatóság a kiskorú gyermek törvényes képviselőjére eseti gyámot rendel.
- [26] Az indítványozó szerint ez a konkrét esetben azt jelentette, hogy a Kúria és a Törvényszék az anya házastársának apaságát kizáró jogerős ítélettel mint közokirattal szemben egy kellékhianyos, érvénytelen, így joghatás kiváltására alkalmatlan okiratot (az anya házastársa által tett apai elismerő nyilatkozatnak) fogadott el és vett figyelembe az eljárás során. Az indítványozó szerint a Kúria és a Törvényszék „hivatalból tudott” a korábban folyt apaság vélelmének megdöntése iránti per iratanyagából arról, hogy abban a perben a gyermek mint felperessel szemben az anya házastársa állt alperesként, míg az anya az alperesi beavatkozóként a kereset elutasítását kérte, így a gyermek és az anya között érdekellentét állt fent. Ennek megfelelően az anya nem adhatta volna a gyermek nevében hozzájárulását az apai elismerő nyilatkozathoz. Mivel azonban az anya a Ptk. 4:101. § (5) bekezdésével ellentétesen a gyermek nevében is hozzájárult az apai elismerő nyilatkozathoz, a köztük levő érdekellentétre tekintettel az nem válhatott joghatályossá. Az ilyen érvénytelen nyilatkozatot pedig a Kúria és Törvényszék nem vehette volna figyelembe az eljárás során. A gyermek és a vér szerinti apa, vagyis az indítványozó hozzájárulása nélkül az anyakönyvbe semmilyen bejegyzés nem kerülhetett volna a DNS vizsgálat eredményét követően.

- [27] 2.7. Az indítványozó végül arra hivatkozott, hogy a Kúria és a Törvényszék jogértelmezése megkülönböztetést eredményezett rá nézve, hiszen a biológiai apaságot „felülírta” a bíróságok által „kreált” apasági vélelem.
- [28] Álláspontja szerint a Ptk. 4:98. §-ából éppen a Kúria érvelésével ellentétes értelmezés vezethető le. Az indítványozó szerint ha apasági vélelem áll fenn, bármely alapon is keletkezett, egyenrangú más vélelmekkel; ezzel szemben ha bírósági eljárásban DNS vizsgálat alapján kerül sor az apaság megállapítására, akkor már nincs helye vélelemnek. Az indítványozó szerint ennek megfelelően a „természettudományos tényen alapuló bizonyosság” esetén apaság vélelmi pert már nem lehet indítani. Úgy véli, a Kúriának tudnia kellett arról, hogy az anya házastársának – szerinte – érvénytelen nyilatkozatára alapított apasága megdöntésére újabb bírósági eljárást kezdeményezni „időpocsékolás” lenne. Véleménye szerint az Alaptörvény II. cikkéből és VI. cikk (1)–(2) bekezdéseiből az következik, hogy a természettudományos tény nem rontható le vélelemmel.
- [29] 2.8. Az indítványozó kérelme alátámasztásául csatolta a gyermek által – az anya házastársának az apai elismerő nyilatkozatán alapuló apasága vélelmének megdöntése iránt – kezdeményezett eljárás keresetlevelét. Ebben a gyermek többek között arra hivatkozik, hogy a teljes hatályú apai elismerő nyilatkozat alapján történt anyakönyvi bejegyzés nem jogszerűen történt, illetőleg a nyilatkozattétel az indítványozó által tett apai elismerő nyilatkozat megkerülésére irányult; valamint arra, hogy az anya házastársának nyilatkozattételekor az anya a gyermek képviselőjét a hozzájárulás megadása során nem láthatta volna el a köztük fennálló érdekellentétre tekintettel.
- [30] 3. Az Alkotmánybíróság mindenekelőtt azt vizsgálta, hogy az alkotmányjogi panasz megfelel-e az Abtv.-ben foglalt, a panaszok befogadhatóságára vonatkozó kritériumoknak.
- [31] Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság az ügyrendjében meghatározottak szerinti tanácsban eljárva dönt az alkotmányjogi panasz befogadásáról. A (2) bekezdés alapján a tanács mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, ezek között a 26–27. § szerinti érintettséget, az Alaptörvényben biztosított jogok sérelmét, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket.
- [32] 4. Vizsgálata eredményeként az Alkotmánybíróság arra a következtetésre jutott, hogy a határidőben érkezett alkotmányjogi panasz az alábbiak szerint nem fogadható be.
- [33] 4.1. Az Abtv. 52. § (1) bekezdése alapján az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia, az 52. § (1b) bekezdése pedig meghatározza, mikor tekinthető a kérelem határozottnak.
- [34] Az alkotmányjogi panasz tartalmazza az Alkotmánybíróságnak az Abtv. 26. § (1) bekezdése és 27. §-a szerinti hatáskörére vonatkozó hivatkozást [Abtv. 52. § (1b) bekezdés a) pont]; az indítványozó megjelölte az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit [Abtv. 52. § (1b) bekezdés d) pont]; megjelölte az alaptörvény-ellenesnek vélt bírói döntéseket és jogszabályi rendelkezéseket [Abtv. 52. § (1b) bekezdés c) pont]; továbbá kifejezett kérelmet terjesztett elő a fentiek megsemmisítésére [Abtv. 52. § (1b) bekezdés f) pont]. Az Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) pontja értelmében az alkotmányjogi panaszban meg kell jelölni az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét, valamint az e) pontnak megfelelően az alkotmányjogi panasznak indokolást kell tartalmaznia arra nézve, hogy a sérelmezett bírói döntés vagy jogszabályi rendelkezés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével.
- [35] 4.2. Az indítványozó kérelmében megjelölte az Alaptörvény több rendelkezését, így az L cikk (1) bekezdését, a Q cikk (2)–(3) bekezdéseit, az R cikkét, az I. cikk (1)–(2) bekezdéseit, XV. cikk (1)–(2), továbbá (5) bekezdéseit, a XVI. cikk (2)–(3) bekezdéseit, a XXVIII. cikk (7) bekezdését, végül a 28. cikkét. Az Alkotmánybíróság jelen ügyben is hangsúlyozza: „[a]z Alaptörvény egyes rendelkezéseinek pusztá felsorolása [...] nem ad kellő alapot az alkotmányossági vizsgálat lefolytatására” {34/2014. (XI. 14.) AB határozat, Indokolás [212]}. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz az Alaptörvény fent felsorolt rendelkezéseire vonatkozóan semmiféle indokolást nem tartalmaz, így nem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) és e) pontjainak, erre tekintettel érdemben nem bírálható el.

- [36] 5. Az indítványozó – a fentebb ismertetettek szerint – részben bírói döntések, részben jogszabályi rendelkezések alkotmányossági vizsgálatát kezdeményezte.
- [37] 5.1. A Ptk. 4:98. §-a és 4:101. § (1) bekezdése [máshol 4:101. §-a, megint máshol (5) bekezdése] alaptörvényellenességét állító panaszellel összefüggésben az Alkotmánybíróság a következőket állapította meg.
- [38] Az Abtv. 26. § (1) bekezdése alapján akkor lehet alkotmányjogi panasszal az Alkotmánybírósághoz fordulni, ha az ügyben folytatott bírósági eljárásban alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazása folytán az érintett Alaptörvényben biztosított jogának sérelme következett be, és a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.
- [39] Az Abtv. 52. § (1) bekezdése alapján az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia, az 52. § (1b) bekezdés b), d), és e) pontjai alapján a kérelem akkor határozott, ha az indítványozó megjelöli az Alaptörvény megsértett rendelkezéseit; az Alaptörvényben biztosított joga sérelmének lényegét; valamint ha indokolást ad elő arra nézve, hogy a támadott rendelkezés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével.
- [40] Az indítványnak az Abtv. 26. § (1) bekezdésére alapított része nem felel meg a fenti követelményeknek: az indítványozó nem jelölte meg, hogy a Ptk. 4:98. §-át és 4:101. § (1) bekezdését az Alaptörvény mely rendelkezésével tartja ellentétesnek, indítványa tartalmából megállapíthatóan valójában a támadott rendelkezések alaptörvényellenességének állításán keresztül is a bírói döntéseket kifogásolja.
- [41] E tekintetben tehát a Ptk. 4:98. §-a és a 4:101. §-ra vonatkozó panaszelem nem felel meg a határozott kérelem Abtv. 52. § (1b) bekezdés b), d) és e) pontjaiban foglalt követelményeknek, így e rendelkezések vélt alaptörvényellenességét – értékelhető indokolás hiányában – az Alkotmánybíróság érdemben nem vizsgálta.
- [42] Az Alkotmánybíróság – anélkül, hogy érdemi alkotmányossági vizsgálatba bocsátkozna – ugyanakkor szükségesnek tartja megjegyezni, hogy az apasági vélelmek meghatározott sorrendjének hiánya azt eredményezné, hogy szélsőséges esetben egy gyermek vonatkozásában egyidejűleg akár többen is jogot formálhatnának az apaság anyakönyvbe való bejegyzésére.
- [43] 5.2. A Szombathelyi Törvényszék 12.Pf.20.945/2015/6/I. számú végzésének, valamint a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Pfv.II.21.039/2016/9. számú végzésének vélt alaptörvényellenessége körében az Alkotmánybíróság a következőket állapította meg.
- [44] 5.3. Az indítványozó a Szombathelyi Törvényszék, valamint a Kúria végzését ellentétesnek tartja az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésével. Az Alkotmánybíróság mindenekelőtt hangsúlyozza: az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése a tisztességes hatósági eljárással összefüggésben támaszt követelményeket (vagyis állapít meg olyan, mindenkit megillető alapjogokat, illetve a hatóságokra vonatkozó kötelezettségeket), amelyek az eljárás tisztességességét biztosítják; a bírósági eljárás tekintetében az Alaptörvény – indítványozó által egyébként megjelölt – XXVIII. cikk (1) bekezdése az irányadó. Ennek megfelelően az indítványozónak az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésének állított sérelmével kapcsolatosan előadott érveit az Alkotmánybíróság tartalma szerint bírálta el, és ekként azt, miután az indítványozó kifejezetten a Kúria és a Törvényszék döntésének alaptörvényellenességét állította, nem a tisztességes hatósági eljáráshoz való joggal kapcsolatban, hanem az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésével összefüggésben értékelte [lásd például: 3144/2018. (IV. 25.) AB végzés, Indokolás [8]; 3039/2018. (II. 13.) AB végzés, Indokolás [33]].
- [45] Az indítványozó a tisztességes bírósági eljárás vélt sérelmét két okból állítja: egyrészt azért, mert szerinte az anya és a gyermek között fennálló érdekellentétre tekintettel az anya felperesi beavatkozóként nem léphetett volna a perbe; másrészt a Kúria és a Törvényszék figyelmen kívül hagyta, hogy az anya házastársa által tett apai elismerő nyilatkozat nem válhatott volna teljes hatályúvá, így arra az anya a perben alappal nem hivatkozhatott volna.
- [46] Az Alkotmánybíróság a következőkre mutat rá. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában a Pp. 41. §-ára és 44. § (5) bekezdésére hivatkozással kívánta alátámasztani, hogy az anya beavatkozóként a felperesi oldalon a perbe nem léphetett volna be a felperes gyermekkel fennálló érdekellentét okán, és miután a Törvényszék és a Kúria ezt figyelmen kívül hagyta, így a tisztességes bírósági eljáráshoz való joga sérült.
- [47] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a tisztességes bírósági eljáráshoz való jogot biztosító XXVIII. cikk (1) bekezdése sérelmének alátámasztására az indítványozó által felhozott érvek törvényességi, szakjogi és nem alkotmányossági jellegűek. Az indítványozó ugyanis az anya beavatkozása kérdésben kizárólag arra hivatkozott, hogy a gyermek és az anya mint felperesi beavatkozó között fennálló érdekellentétre tekintettel az anya

beavatkozását meg kellett volna tagadni (hiszen célja nem a felperes gyermek pernyertességének előmozdítása volt), e körben az eljárás folyamatban léte alatt hatályba még nem lépett, így értelemszerűen nem alkalmazandó Pp. rendelkezéseire hivatkozott. Azt azonban figyelmen kívül hagyta, hogy az eljárás során hatályban volt régi Pp. beavatkozásra vonatkozó általános szabályait a státuszperekre, ezen belül is az apaság és származás megállapítása iránti egyéb perekre vonatkozóan a régi Pp. 294. §-a árnyalta. E rendelkezés értelmében ugyanis ezekben a perekben az anya beavatkozóként bármelyik félhez csatlakozhat, e tekintetben nem bír relevanciával a peres féllel fennálló érdekellentét. [A 2018. január 1-jén hatályba lépett – új – Pp. a régi Pp. vonatkozó rendelkezéséhez hasonlóan fogalmaz, amikor 466. § (2) bekezdésében kimondja: az apaság megállapítása és az apaság véelmének megdöntése iránti perben az anya – ha nem peres fél – beavatkozóként bármelyik félhez csatlakozhat. A perindításról a keresetlevél megküldésével az anyát akkor is értesíteni kell, ha nem peres fél; az értesítésben az anyát figyelmeztetni kell beavatkozási jogára.] Vagyis az indítványozó e tekintetben nem hivatkozhatott megalapozottan a bíróság előtt a beavatkozás kizártságára, valamint arra, hogy a beavatkozó fellebbezést nem terjeszthetett volna elő az elsőfokú ítélet ellen; és – akár a régi, akár az új – Pp. beavatkozást megengedő rendelkezésének az alkotmányossági vizsgálatát nem kérte.

- [48] A fentiekben túl a Kúria a támadott végzésében hangsúlyozta, hogy a beavatkozást engedélyező jogerős végzés ellen nincsen helye felülvizsgálatnak, mert nem szerepel a törvényben felülvizsgálattal támadható külön nevesített végzések között, és nem minősül az ügy érdemében hozott végzésnek sem, így a – beavatkozást engedő – Pkf.20.460/2015/2. számú jogerős végzés ellen benyújtott felülvizsgálati kérelem nem volt érdemben elbírálható.
- [49] Az Alkotmánybíróság rámutat a következőkre: a Kúria a beavatkozás kérdésével – a fent ismertetett okból kifolyólag – nem foglalkozhatott. Az indítványozó a Kúria végzésének alkotmányossági vizsgálatán keresztül valójában a beavatkozást engedélyező jogerős végzés alkotmányossági vizsgálatát kérte, anélkül azonban, hogy a végzést pontosan megjelölte volna, illetőleg – az anya és a gyermek közötti érdekellentét állításán túl – e végzésre vonatkozóan alkotmányjogilag értékelhető indokolást adott volna elő. Ennek megfelelően – mivel a kérelem beavatkozásra vonatkozó része az Abtv. 52. § (1b) bekezdésben foglalt egyetlen befogadási feltételnek sem felel meg – az Alkotmánybíróság a beavatkozás kérdésével összefüggő panaszelemet érdemben nem vizsgálhatta.
- [50] 5.4. Az indítványozó a Törvényszék és a Kúria végzését ellentétesnek tartotta a tisztességes bírósági eljáráshoz való joggal arra tekintettel is, hogy a bíróságok figyelmen kívül hagyták, hogy az anya házastársa által tett apai elismerő nyilatkozat érvényesen nem válhatott teljes hatályúvá, így az erre alapított apasági vélelemre hivatkozással nem kerülhetett volna sor a per megszüntetésére.
- [51] A Törvényszék végzésében a BH.2002.231. számú eseti döntésre hivatkozott, melynek megfelelően ha az apai státusz betöltött, ugyanarra gyermekre nézve más férfi apaságának megállapítása iránt per nem indítható, hanem elsődlegesen az apaság véelmének megdöntése iránti pert kell megindítani, azt követheti az apaság megállapítása iránti per. A Kúria a támadott végzésben a másodfokú végzést megerősítve hangsúlyozta, hogy az apai elismerő nyilatkozat alapján az apaság vélelme fennáll. Hangsúlyozta, hogy a konkrét perben nem vizsgálhatta, hogy az apai elismerő nyilatkozat teljes hatályához szükséges törvényi feltételek fennálltak-e.
- [52] Az Alkotmánybíróság jelen ügyben is hangsúlyozza, hogy az Abtv. 27. §-ában szabályozott hatáskörében eljárva a bírói döntés és az Alaptörvény összhangját biztosítja. Ebből következően a bírói döntés alaptörvényellenességének vizsgálata során az Alkotmánybíróság attól is tartózkodik, hogy a bíróságok felülbírálati jogköréhez tartozó, szakjogi vagy kizárólag törvényértelmezési kérdésekben állást foglaljon {3003/2012. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [4], 3065/2012. (VII. 26.) AB végzés, Indokolás [5], 3391/2012. (XII. 30.) AB végzés, Indokolás [25], 7/2013. (VIII. 1.) AB határozat, Indokolás [33]}.
- [53] Az Alkotmánybíróság a fentiekre tekintettel megállapította, hogy az indítványozó által az apai elismerő nyilatkozat érvényességével kapcsolatos aggályok nem hozhatók alkotmányjogilag értékelhető összefüggésbe a támadott végzésekkel; a bírósági eljárásnak ugyanis a teljes hatályú apai elismerő nyilatkozat érvényessége (sem az ez alapján megtörtént anyakönyvi bejegyzés jogszerűsége) nem volt tárgya. Ennek megfelelően mind a Törvényszék, mind a Kúria kizárólag deklarálhatta a teljes hatályú apai elismerő nyilatkozat létét, és ez alapján a fennálló apai jogállást – függetlenül attól, hogy a nyilatkozattevő valóban apja-e a gyermeknek.
- [54] Vagyis az indítványozó nem hivatkozhatott a tisztességes bírósági eljáráshoz való joga sérelmére az apai elismerő nyilatkozat érvényességével összefüggésben, mivel azt a Törvényszék és a Kúria a konkrét eljárás során nem vizsgálhatta. Ebből következően az apai elismerő nyilatkozat érvényességére vonatkozóan előadott érvek

nem hozhatók összefüggésbe a támadott döntésekkel, így az indítványozó által előadott érvelés alapján a támadott bírói döntések nem vizsgálhatók. Az Alkotmánybíróság állandó gyakorlata szerint az értékelhető összefüggés hiánya akadályát képezi az indítvány befogadásának {3130/2013. (VI. 24.) AB végzés, Indokolás [17]}. Minderre tekintettel az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a panasz e tekintetben sem bírálható el, így érdemi vizsgálatát e vonatkozásban is mellőzte.

[55] Mindezek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *b)*, *d)* és *e)* pontjaiban foglalt feltételeknek, ezért befogadására nincsen mód. Az Alkotmánybíróság erre tekintettel az alkotmányjogi panaszt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *h)* pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2018. szeptember 25.

Dr. Szívós Mária s. k.,
tanácsvezető,
előadó alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Varga Zs. András s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1176/2017.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3298/2018. (X. 1.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 20.K.34.191/2015/11. számú ítélete, valamint a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Kfv.VI.37.906/2016/11. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz. Indítványában a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Kfv.VI.37.906/2016/11. számú ítélete, valamint a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 20.K.34.191/2015/11. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte.
- [2] 1.1. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy lényege – a bírósági döntésekben megállapított tényállás és az indítványozó előadása alapján – a következőképpen foglalható össze.
- [3] Az indítványozó ellen egykori ügyfele lánya 2014-ben panaszt terjesztett elő a Budapesti Ügyvédi Kamarához (a továbbiakban: BÜK), melyben előadta, hogy édesapja 2001-ben megbízta az indítványozót mint ügyvédet, hogy elhunyt testvére után örökölt, Kanadában levő összegeket hozza Magyarországra. Az ügyfél többszöri érdeklődése ellenére az indítványozó éveken keresztül nem tett semmit az ügyben, így 2011-ben megszüntette az indítványozó megbízását, és más jogi képviselőt bízott meg a feladattal. Az új ügyvéd az iratok áttekintését követően megtalálta az öröknyomnak egy másik megtakarítását egy kanadai cégnél, és ezt szerette volna az ügyfél részére átutaltatni, azonban a cégtől azt a választ kapta, hogy a 37 113,45 CAD 2003-ban már kifizetésre került az indítványozónak, erről bizonylatot is mellékeltek. Erre tekintettel az ügyfél és jogi képviselője megkeresték az indítványozót, aki több hónapon keresztül arra hivatkozott, hogy keresi a megbízás iratait, valamint a beváltott összeg nyomát.
- [4] Az ügyfél lánya 2014-ben a BÜK-höz fordult panasszal, melyben beszámolt az ügyfél és az indítványozó közötti megbízási szerződésről, arról, hogy az indítványozó a rábízott feladatot nem tudta teljesíteni, valamint arról, hogy a megbízási szerződés megszüntetésekor a pénzt nem adta át, sőt, említést sem tett a fenti összegről.
- [5] A BÜK elnöke 2014. március 25-én előzetes vizsgálatot rendelt el, melyről értesítette az indítványozót is, egyúttal felhívta, hogy az észrevételeit tartalmazó nyilatkozatát, bizonyítékait, valamint az ügyben keletkezett iratokat küldje meg 8 napon belül. Az utóbbival összefüggésben figyelmeztette az indítványozót, hogy az iratbecsatolás elmulasztása önálló fegyelmi vétség. Az indítványozó az iratbecsatolásra kétszer póthatáridő engedélyezését kérte. Ezt követően 2014 júniusában nyilatkozatot terjesztett elő a BÜK-höz, melyben előadta, hogy az ügyféllel megtörtént a teljes elszámolás, melyet az új ügyvéd is megerősített, egyúttal mellékelte az ügyfél és lánya nyilatkozatát arra vonatkozóan, hogy a panaszt visszavonják.
- [6] A BÜK elnöke 2014. június 30-án fegyelmi eljárást rendelt el, mert az előzetes vizsgálat eredményeként elkészült összefoglaló jelentés szerint az indítványozó a megbízás teljesítése során letéti összeget vett át, melyről nem számolt be az ügyfélnek, és a megbízás megszűnésekor sem tájékoztatta, a pénzt pedig csak a panasz benyújtását követően fizette meg. 2015. január 13-án a BÜK elnöke iratcsatolási kötelezettség elmulasztása mint fegyelmi vétség miatt is fegyelmi eljárást rendelt el.
- [7] Az első fokon eljáró Kamara Fegyelmi Tanácsa tárgyalásán az indítványozó előadta, hogy másik hasonló örökösödési ügyben is eljáró ügyvédként, ahol a képviselőt 35 000 CAD megbízási díjért és kb. 2000 CAD költségkeret mellett látta el. Elismerte, hogy kapott egy csekket 37 300 CAD-ról, de azon csak az ő neve és címe szerepelt, a bank kísérőlevél nélkül küldte. Az összegek hasonlósága megtévesztette, úgy vélte, hogy a pénz a másik ügy megbízási díja. Csak 2013-ban derült ki számára, hogy utóbbi ügyben nem kapta meg a megbízási

- díjat. A helyzet tisztázatlanságához hozzájárult az is, hogy a másik ügyfél a rokonain keresztül tartotta a kapcsolatot az indítványozóval.
- [8] Az indítványozó hangsúlyozta azt is, hogy a panasszal érintett ügyben pénz felvétele nem volt a feladata, ugyanakkor nem vitatta, hogy a csekket megkapta és beváltotta. Az indítványozó a panaszos ügyével kapcsolatban a megbízásra irányuló megállapodást nem tudta csatolni az eljárás során.
- [9] Az indítványozó a fegyelmi tárgyaláson hivatkozott az elévülésre is. Hangsúlyozta azt is, hogy letétkezelésre vonatkozó megbízás az ügyféllel nem jött létre. Végül kérte annak figyelembe vételét, hogy a 6 500 000 Ft körüli összeget az ügyfélnek kifizette.
- [10] A BÜK 2014.F.254/23. számú elsőfokú határozatában megállapította, hogy az indítványozó a letétkezelés szabályait megszegte, miután letéti összeget vett át, arról a megbízót nem tájékoztatta, és azzal évekig nem számolt el.
- [11] A mulasztással egyrendbeli, folytatólagosan megvalósított, szándékos fegyelmi vétséget követett el, valamint önálló fegyelmi vétségként az iratcsatolási kötelezettségét is szándékosan elmulasztotta, ezért az elsőfokú fegyelmi határozat a kamarából való kizárás fegyelmi büntetéssel sújtotta, melynek végrehajtását 3 évre felfüggesztette.
- [12] A BÜK elnöke és az indítványozó fellebbezése folytán született a Magyar Ügyvédi Kamara (a továbbiakban: MÜK) FF/054/2013. számú határozata, mely a kizárás végrehajtásának 3 évre történő felfüggesztését mellőzte, egyebekben az elsőfokú határozatot helybenhagyta.
- [13] 1.2. Az indítványozó ezt követően keresetében a kamarai határozat – elsőfokú határozatra is kiterjedő hatályú – hatályon kívül helyezését, és a MÜK új eljárás lefolytatására kötelezését, ennek során elsődlegesen az eljárás megszüntetését kérte, a cselekmény elévülése miatt. Keresetében hivatkozott a bizonyítási indítványai elvetésének nem megfelelő indoklására is, utóbb azonban keresetét pontosította, és ebben már nem vitatta, és elismerte, hogy az alperes határozata indoklást ad arra nézve, hogy az általa indítványozott személyeket tanúként miért nem hallgatták meg. Az indítványozó arra is hivatkozott, hogy a határozatokban iratellenesen szerepel, hogy nem tett eleget az iratcsatolási kötelezettségének. Végül keresetében fenntartotta a – jóhiszemű – tévedésére vonatkozó előadásait.
- [14] Az elsőfokú bíróság az indítványozó keresetét elutasította. Ítélete indoklásában kitért az elévülés kérdésére, a bizonyítási indítványok elutasításának nem megfelelő indoklására, az ügyvédi meghatalmazása terjedelmére, értékelte az indítványozó állított tévedését, kitért az iratcsatolási kötelezettségre is. Végül a szankció kiválasztásával, annak indokoltságával, az enyhítő és a súlyosító körülmények indoklásával kapcsolatban – mint-hogy ezeket az indítványozó nem vitatta keresetében – az elsőfokú bíróság érdemi vizsgálatot nem folytatott le. A felülvizsgálati kérelem folytán eljáró Kúria Kfv.VI.37.906/2016/11. számú ítéletével az elsőfokú ítéletet hatályában fenntartotta.
- [15] 2. Az indítványozó a kamarai ügyben hozott közigazgatási határozat felülvizsgálata iránti pert követően fordult alkotmányjogi panaszával az Alkotmánybírósághoz, kérve a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 20.K.34.191/2015/11. számú ítélete, valamint a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Kfv.VI.37.906/2016/11. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését. Álláspontja szerint a támadott bírói döntések ellentétesek az Alaptörvény II. cikkével, XV. cikk (1) bekezdésével, valamint a XXVIII. cikk (1) bekezdésével.
- [16] Az indítványozó az Alaptörvénynek a tisztességes bírósági eljáráshoz való jogot deklaráló XXVIII. cikk (1) bekezdésének a sérelme körében a következőkre hivatkozott. Egyrészt kifogásolta, hogy a 2003-ban történt csekkátvétel (ami szerinte egyébként nem volt jogsértés) már elévült, illetőleg azzal összefüggésben nem született egyértelmű döntés; az elévülés kérdését szerinte ugyanis az első- és másodfokon eljáró kamara, valamint a közigazgatási bíróság is eltérően értelmezte, és ennek indokát nem adta. Az indítványozó szerint az erre vonatkozó érveit a bíróság nem vizsgálta. Álláspontja szerint ügyében nem alkalmazható az a korábbi kúriai döntés, melyre hivatkozva a bíróság az elévülés kezdő időpontját indokolta, de szerinte az erre vonatkozó érveit nem vizsgálta a bíróság az eljárás során. Az indítványozó szerint az indoklás hiányára tekintettel nem állapítható meg, hogy mi volt a szankcionált cselekmény, és mikor történt. E tekintetben sérelmezte azt is, hogy a letétkezelői felelősséget nem határolták el a visszafizetésre vonatkozó igénytől, ami esetében azt jelenti, hogy abban az esetben, amikor a letét visszafizetésére nem kerül sor valamilyen oknál fogva, a letétkezelő felelőssége az átvételig visszamenőleg vizsgálható, úgy, hogy a bizonyítási teher is rajta van.

- [17] Az indítványozó szerint a bírói döntés több iratellenes megállapítást tartalmaz. Ilyennek tartja azt, hogy az ügyfele ténylegesen nem nyújtott be ellene panaszt, hanem a lánya, így az ügyfele nem lehetett panaszos; a megbízás tárgya nem helytállóan szerepel a bírói döntésben, szerinte téves az a megállapítás, hogy a megbízás letét kezelésére irányult. Álláspontja szerint az ügyben eljáró kamarák és bíróságok is figyelmen kívül hagyták, hogy az iratcsatolási kötelezettségének nem, vagy jelentős nehézség árán tudott volna eleget tenni, mert az eljárás egy szakaszában házi őrizetben volt, erre tekintettel kért póthatáridőket. Iratellenesnek tartja azt a megállapítást is, hogy letétet kezelt volna, szerinte ugyanis nem letéti összeget kezelt, nem pénzt vett át, hanem csekket, melynek egyébként ő volt a kedvezményezettje. Félrevezetőnek tartja, hogy a bíróság szerint a „2003-ban megkötött ügylet alapját képező megbízást” nem csatolta, mert nem 2003-ban, hanem 2001-ben kötött megbízást. Szerinte a bíróság tévesen állítja, hogy nem került elő a megbízási szerződés, mert a 2001-es meghatalmazást csatolta. Iratellenesnek tartja továbbá azt is, hogy a bíróság szerint nem volt oka azt hinni, hogy a csekk másik hasonló ügyletből származik. Az indítványozó sérelmezi azt is, hogy a bíróság szerint nem vitatta a szankciót, hiszen a keresetet éppen az ellen nyújtotta be.
- [18] Az indítványozó szerint sem a kamarák, sem a bíróságok nem adták magyarázatát annak, hogy miért nem adtak helyt az indítványozó tanúk meghallgatására vonatkozó bizonyítási indítványának. Szerinte ezek a meghallgatások alkalmasak lettek volna arra, hogy az indítványozónak kimentési lehetőséget adjanak. Ehhez képest a bizonyítatlanságot a Kúria az indítványozó terhére értékelte.
- [19] Végül sérelmesnek tartja az indítványozó azt is, hogy a panasz alapján kérelemre indult a kamarai eljárás, azonban a panaszt később a panaszos visszavonta, ezzel szemben nem született külön határozat az eljárás hivatalbóli megindításáról.
- [20] Végül sérülni véli az indítványozó az Alaptörvény II. cikkében deklarált emberi méltóságot, valamint az Alaptörvény XXVIII. cikk (2) bekezdésében rögzített ártatlanság vélelmének elvét is.
- [21] 3. Az Alkotmánybíróság mindenekelőtt azt vizsgálta, hogy az alkotmányjogi panasz megfelel-e az Abtv.-ben foglalt, a panaszok befogadhatóságára vonatkozó kritériumoknak. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság az ügyrendjében meghatározottak szerinti tanácsban eljárva dönt az alkotmányjogi panasz befogadásáról. A (2) bekezdés alapján a tanács mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, ezek között a 26–27. § szerinti érintettséget, az Alaptörvényben biztosított jogok sérelmét, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket. A (3) bekezdés úgy rendelkezik, hogy a befogadás visszautasítása esetén a tanács rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát. Vizsgálata eredményeként az Alkotmánybíróság arra a következtetésre jutott, hogy a határidőben érkezett alkotmányjogi panasz az alábbiak szerint nem fogadható be.
- [22] 4. Az Abtv. 52. § (1) bekezdése alapján az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia, az 52. § (1b) bekezdés pedig meghatározza, hogy a kérelem mikor tekinthető határozottnak.
- [23] E rendelkezés *b)* és *e)* pontjai alapján a kérelem akkor tekinthető egyértelműen határozottnak, ha az indítványozó megjelöli az Alaptörvényben biztosított joga sérelmének lényegét; valamint ha indokolást ad elő arra nézve, hogy a sérelmezett bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével.
- [24] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozónak az Alaptörvény II. cikkére és a XXVIII. cikk (2) bekezdésére vonatkozó elemei a határozott kérelem fent megjelölt követelményeinek nem felelnek meg: az indítványozó csak felsorolta az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit, azonban e rendelkezések tekintetében nem adott elő alkotmányjogilag értékelhető indokolást, közvetetten e rendelkezésekkel összefüggésben is a bíróságok indokolási kötelezettségének sérelmére hivatkozott, így e tekintetben indítványa nem volt érdemben vizsgálható.
- [25] Az Alkotmánybíróság megállapította továbbá, hogy az indítványozó által az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésével összefüggésben előadott indokolás tekintetében az indítvány a határozott kérelem követelményeinek megfelel.
- [26] 5. Az Alkotmánybíróság a befogadhatóság formai feltételeinek vizsgálatát követően az Abtv. 27. §-a és 29. §-a szerinti tartalmi követelményeket vizsgálta.
- [27] 5.1. Az Abtv. 27. §-a szerint az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *d)* pontja alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat

az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.

- [28] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó a rendelkezésére álló jogorvoslati lehetőségeket kimerítette, további jogorvoslat pedig nincsen számára biztosítva. Az Alkotmánybíróság megállapította azt is, hogy az indítványozó az alkotmánybírósági eljárás alapjául szolgáló ügyben félként – felperesként – szerepelt, ezért érintettnek tekinthető.
- [29] 5.2. Az Abtv. 29. §-a értelmében az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában is megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását {például: 3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]; illetve 34/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [18]}.
- [30] Az Alkotmánybíróság mindenekelőtt jelen ügyben is hangsúlyozza, hogy az Alaptörvény 24. cikkének (1) bekezdése alapján az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve. A (2) bekezdés *d)* pontja értelmében alkotmányjogi panasz alapján az Alkotmánybíróság felülvizsgálja a bírói döntésnek az Alaptörvénnyel való összhangját. „Az Alkotmányjogi panasz jellegének megfelelően a testület hatáskörébe a bírói döntéseknek kizárólag az alkotmányossági szempontú vizsgálata tartozik. Ebből következően az alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének, azaz ez a jogvédelem nem jelenti a rendes bíróságok jogalkalmazási gyakorlatának általános felülvizsgálatát, aminek következtében az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna” {3198/2013. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [22]}. „Ennek megfelelően az Alkotmánybíróság nem vizsgálja, hogy a bírói döntés indokolásában megjelölt bizonyítékok és megjelenő érvek megalapozottak-e, mint ahogy azt sem vizsgálja, hogy a jogalkalmazó helytállóan értékelte-e az eljárásban beszerzett bizonyítékokat és előadott érveket, vagy a konkrét ügyben a bírói mérlegelés eredményeként megállapított tényállás, és az abból levont következtetés megalapozott-e. A tényállás megállapítása, a bizonyítékok értékelése és mérlegelése ugyanis az eljárási jogi szabályokban a jogalkalmazó számára fenntartott feladat” {3012/2016. (I. 25.) AB végzés, Indokolás [20]}. Az Alkotmánybíróság a bizonyítékok bírói mérlegelésének, és a bírósági eljárás teljes egészének ismételt felülbírálatára nem rendelkezik hatáskörrel [lásd: 3231/2012. (IX. 28.) AB végzés, Indokolás [4], 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13]; 3351/2012. (XII. 5.) AB végzés Indokolás [7]}.
- [31] 5.3. Az Alkotmánybíróság az ismertetett gyakorlatát a konkrét ügyre vonatkozóan is irányadónak tekintette, és a következőket állapította meg.
- [32] Az indítványozónak a tisztességes bírósági eljárás sérelmére vonatkozóan előadott érvei – az alkotmányjogi panasz és a csatolt mellékletek tanúsága szerint – megegyeznek az alkotmánybírósági eljárást megelőzően, a kamarai, illetve a bírósági eljárás során benyújtott kereseti és jogorvoslati kérelmekben előadottakkal, vagyis az alkotmányjogi panaszban előadott sérelmeire az indítványozó az eljárás korábbi szakaszaiban is hivatkozott. Az általa előadottakat mind a kamara, mind az eljáró bíróságok részletesen megvizsgálták, értékelték, az Alkotmánybíróság szerint minden általa iratellenesnek tartott aggályra választ kapott. Az, hogy a döntésekben megjelenő indokolás és az indítványozó által elvárt eredmény nem esik egybe, nem alapozza meg az Alkotmánybíróság érdemi eljárását. A bíróságok indokolási kötelezettségével kapcsolatosan az Alkotmánybíróság korábban úgy foglalt állást, hogy „[a] bíróságok indokolási kötelezettségéből nem következik a felek által felhozott minden észrevétel egyenként való megcáfolási kötelezettsége, különösen nem az indítványozó szubjektív elvárásait kielégítő mélységű érvrendszer bemutatása. A jogszabályok végső soron és kötelező erővel történő értelmezése egyébiránt a bíróságok feladata” {30/2014. (IX. 30.) AB határozat, Indokolás [89]}.
- [33] Az Alkotmánybíróság szerint a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelmére vonatkozóan előadott indítványozói indokolás az előzményi eljárásban született bírósági ítéletek jogszerűségi, törvényességi, nem pedig alkotmányossági felülvizsgálatát támasztja alá; az indítványozó pontosan körülírt alaptörvény-ellenességre nem hivatkozik, ehelyett panasz a bírói döntések ismételt felülbírálatára irányul. Ebből következően az Alkotmánybíróság megítélése szerint a felhívott alapjogi kifogás nem vet fel olyan alaptörvény-ellenességi kételyt, amely a támadott bírói döntést érdemben befolyásolhatta és emellett olyan alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként sem értékelhető, amely érdemi alkotmánybírósági eljárásra okot adhatna.

[34] 5.4. Mindezek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 29. §-ában, valamint 52. § (1b) bekezdés *b)* és *e)* pontjaiban foglalt követelményeknek, ezért befogadására nincsen mód. Az Alkotmánybíróság erre tekintettel az alkotmányjogi panaszt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a)* és *h)* pontjai alapján visszautasította.

Budapest, 2018. szeptember 25.

Dr. Szívós Mária s. k.,
tanácsvezető,
előadó alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Varga Zs. András s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/370/2018.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3299/2018. (X. 1.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz eljárás megszüntetéséről

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 72. § (3) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panasz tárgyában az eljárást megszünteti.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (1) bekezdése alapján kezdeményezte az Alkotmánybíróság eljárását.
- [2] 2. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügyben az indítványozót elsőfokon a Debreceni Törvényszék bűnösnek mondta ki többrendbeli hivatali vesztegetés elfogadásának büntette és más bűncselekmény miatt, a másodfokon eljáró Debreceni Ítéltábla az ítéletében az indítványozót egy rendbeli hivatali vesztegetés elfogadásának büntette miatt felmentette, illetve az elsőfokú ítéletet – a minősítés tekintetében – részben meg is változtatta, egyebekben pedig helybenhagyta. A harmadfokon eljáró Kúria a Bhar.III.396/2017/31. számú végzésével az indítványozót érintő egyik vádpont vonatkozásában a büntetőeljárást – a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: régi Be.) 72. § (3) bekezdése és 265. § (1) bekezdései alapján – elkülönítette. A Kúria az ügyben az elkülönítéssel nem érintett részében a Debreceni Ítéltábla ítéletét az indítványozó tekintetében helybenhagyta, míg az elkülönített ügyben a Debreceni Ítéltábla másodfokú ítéletét hatályon kívül helyezte és a Debreceni Ítéltáblát új eljárás lefolytatására kötelezte. (Az alkotmányjogi panasz benyújtását követően az elkülönített ügyben is jogerősen befejeződött a büntetőeljárás a Debreceni Ítéltábla Bf III.696/2017/10. számú ítélete eredményeként.)
- [3] 3. Az indítványozó kifejezetten a Kúria Bhar.III.396/2017/31. számú végzésével szemben fordult alkotmányjogi panasszal az Alkotmánybírósághoz, amelyben azt kifogásolta, hogy a kúriai végzésben alkalmazott régi Be. 72. § (3) bekezdése ellentétes az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes bírósági eljárás-hoz való joggal. Az indítványozó álláspontja szerint a kifogásolt rendelkezés azért alaptörvény-ellenes, mert az abban szereplő „egyéb ok” fordulat lehetőséget biztosít az elkülönítésre olyan esetekben is, amelyekben az elkülönítés ténye önmagában a terhelt büntetésére is hátrányosan hat, így például az egyébként bűnhalmozatban lévő bűncselekmények külön eljárásban történő elbírálása esetén.
- [4] 4. Mindezekre figyelemmel az indítványozó kérte régi Be. 72. § (3) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését.
- [5] 5. Az indítvány benyújtását követően, 2018. július 1. napján hatályba lépett a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.), amelynek 879. §-a hatályon kívül helyezte a régi Be.-t. Az Alkotmánybíróság főszabályként a hatályos jogszabályok alaptörvény-ellenességét vizsgálhatja. Az Abtv. 41. § (3) bekezdése értelmében hatályon kívül helyezett jogszabályi rendelkezés alkotmányosságának vizsgálatára az Alkotmánybíróság hatásköre csak akkor terjed ki, ha azt konkrét ügyben még alkalmazni kellene. Tekintettel arra, hogy a kifogásolt jogszabályi rendelkezést a Be. hatálybalépését követően már nem lehet alkalmazni, az indítvány tárgytalanná vált.

- [6] Az Abtv. 59. §-a szerint az Alkotmánybíróság – ügyrendjében meghatározottak szerint – a nyilvánvalóan oka-fogyottá váló ügyek esetén az előtte folyamatban lévő eljárást megszüntetheti. Az Ügyrend 67. § (2) bekezdés e) pontja alapján – egyebek mellett – oka-fogyott válik az indítvány, ha az tárgytalanná vált, ezért az Alkotmány-bíróság eljárását jelen ügyben megszüntette.

Budapest, 2018. szeptember 25.

Dr. Szívós Mária s. k.,
tanácsvezető,
előadó alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Varga Zs. András s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/878/2018.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3300/2018. (X. 1.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Debreceni Törvényszék 26.B.513/2013/209. számú ítélete, a Debreceni Ítéltábla Bf II.179/2016/33. számú ítélete és a Kúria Bhar.396/2017/31. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján kezdeményezte az Alkotmánybíróság eljárását.
- [2] Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügyben első fokon a Debreceni Törvényszék a 26.B.513/2013/209. számú ítéletében az indítványozót – más személyek mellett – bűnösnek mondta ki többrendbeli hivatali vesztegetés elfogadásának büntette és más bűncselekmény miatt. A másodfokon eljáró Debreceni Ítéltábla a Bf II.179/2016/33. számú ítéletében az indítványozót egy rendbeli hivatali vesztegetés elfogadásának büntette miatt felmentette, illetve az elsőfokú ítéletet – a minősítés tekintetében – részben meg is változtatta, egyebekben pedig helybenhagyta. A harmadfokon eljáró Kúria az indítványozót érintő egyik vádpont vonatkozásában a büntetőeljárást elkülönítette és a Debreceni Ítéltáblát új eljárás lefolytatására kötelezte. A Kúria az ügyben – annak elkülönítéssel nem érintett részében – a Bhar.III.396/2017/31. számú ítéletében a Debreceni Ítéltábla fentiekben említett ítéletét az indítványozó tekintetében helybenhagyta.
- [3] 2. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában kifejtette, hogy a Debreceni Törvényszék 26.B.513/2013/209. számú ítélete, a Debreceni Ítéltábla Bf.II.179/2016/33. számú ítélete és a Kúria Bhar.396/2017/31. számú ítélete az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdését sérti.
- [4] Az indítványozó álláspontja szerint az eljáró bíróságok az említett ítéleteikben nem indokolták meg azt, hogy az általa, érdemi védekezéséért előterjesztettek miért nem vették figyelembe. Az indítványozó kifejtette, hogy az egyik vádpont tekintetében érdemi védekezésének egyik fő eleme egy olyan tény volt, amelyet a kis- és középvállalkozásokról, fejlődésük támogatásáról szóló 2004. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Kk.tv.) tartalmaz, nevezetesen az az előírás, amely szerint a hatósági ellenőrzés során a kis- és középvállalkozásokkal szemben – az első alkalommal előforduló jogsértés esetén – bírság nem alkalmazható [Kk.tv. 12/A. § (1) bekezdés]. Tekintettel arra, hogy a büntetőeljárás során azt rótták a terhére, hogy – hivatali kötelességét megszegve – közbenjárt azért, hogy a vizsgált vállalkozással szemben ne szabjanak ki bírságot, a jogszabályi hivatkozásokon alapuló védekezését érdemben vizsgálniuk kellett volna az eljáró bíróságoknak. Álláspontja szerint mind a vádat emelő ügyészség, mind a bíróságok figyelmen kívül hagyták ezt a tényt, ezért a vádirat és az ítéletek is hamis állítást tartalmaznak, így törvényességük megkérdőjelezhető. Emellett az indítványozó utalt arra is, hogy a bíróságok visszaható hatállyal kértek számon rajta egy belső szabályzatot, valamint nem értékelték megfelelően az egyik vádlott-társ kihallgatási jegyzőkönyvével kapcsolatban felmerült szabálytalanságot, illetve az egyik – az indítványozó kötelezettségét megállapító – jogszabályi rendelkezés számát tévesen tüntették fel az ítéletekben.

- [5] 3. Az Abtv. 56. § (1) bekezdésében meghatározottak szerint az Alkotmánybíróságnak elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie.
- [6] 3.1. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerint az alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet írásban benyújtani. Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy az indítványozó alkotmányjogi panasza határidőben benyújtottnak tekintendő.
- [7] 3.2. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítvány a határozott kérelem Abtv. 52. § (1b) bekezdésében előírt feltételeinek – az alábbiak szerint – megfelel. Az indítvány az Alkotmánybíróság hatáskörére és az indítványozó jogosultságára vonatkozó hivatkozást tartalmaz, megjelöli az Alaptörvény megsértett rendelkezését, illetve a sérelmezett bírói döntéseket és kifejezetten kéri azok megsemmisítését.
- [8] 3.3. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (2) bekezdése alapján a továbbiakban azt vizsgálta meg, hogy az alkotmányjogi panasz az Abtv. 27. §-ában és az Abtv. 29–31. §-aiban foglalt tartalmi feltételeket kimeríti-e.
- [9] 3.4. Az egyedi ügyben való érintettség megállapítható, mivel az indítványozó a panasszal támadott ügy terheltje és szankciót szabtak ki vele szemben. Megállapítható továbbá, hogy az indítványozónak a támadott határozatokkal szemben további jogorvoslati lehetősége nem állt fenn.
- [10] 3.5. Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság további tartalmi feltételeiként nevesíti, hogy a panasznak a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést kell tartalmaznia.
- [11] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó a tisztességes eljáráshoz való jogának – azon belül az indokolt bírói döntéshez való jogának – sérelmét állító részében kifejtett kifogásait már korábbi jogorvoslati nyilatkozata is tartalmazta.
- [12] Az Alkotmánybíróság rögzíti, hogy – indítványozó érvelésével szemben – az elsőfokú bíróság megvizsgálta az indítványozónak a Kk.tv. idézett rendelkezésével kapcsolatos érveit és indokát is adta annak, hogy az nem akadály a bűnösség megállapításának (lásd: Debreceni Törvényszék 26.B.513/2013/209. számú ítélete, 173. oldal). A másodfokú bíróság felmentette a vádlottat az érintett tényállási pont alól, míg a Kúria ítéletében szintén értékelt az említett érdemi védekezést (lásd: Kúria Bhar.396/2017/31. számú ítélet, Indokolás [160]). Az Alkotmánybíróság megállapította tehát, hogy az eljáró bíróságok értékelték az indítványozó ismertetett védekezését – csak túlnyomórészt az indítványozótól eltérő jogi álláspontra helyezkedtek –, ami a bíróságok döntéseinek indokolásából ki is derül.
- [13] Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy a fentiekben túl az indítványozó alkotmányjogi panasza arra irányult, hogy az Alkotmánybíróság a büntetőeljárás során beszerzett bizonyítékokat, azok törvényességét a bíróságoktól eltérő módon értékelje, illetve a bíróság által megállapított jogi minősítést felülvizsgálja. Az Alkotmánybíróságnak ugyanakkor az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *d*) pontja, valamint az Abtv. 27. §-a alapján a bírósági eljárást befejező döntéseknek kizárólag az alkotmányossági szempontú felülvizsgálatára van hatásköre. A bírói döntések ellen benyújtott alkotmányjogi panasz nem tekinthető tehát a további jogorvoslattal nem támadható bírósági döntések általános felülvizsgálata eszközének, mivel az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszon keresztül is az Alaptörvényt és az abban biztosított jogokat védi {3111/2012. (VII. 26.) AB végzés, Indokolás [3]}. Ebből következően az Alkotmánybíróság a bírói döntés irányának, a bizonyítékok bírói mérlegelésének és értékelésének felülbírálatára sem rendelkezik hatáskörrel {3231/2012. (IX. 28.) AB végzés, Indokolás [4]}.
- [14] 4. A kifejtettek alapján az Alkotmánybíróság arra a következtetésre jutott, hogy az indítványozó panasza sem a Debreceni Törvényszék 26.B.513/2013/209. számú ítéletében, sem a Debreceni Ítéletábrla Bf.II.179/2016/33. számú ítéletében, sem a Kúria Bhar.396/2017/31. számú ítéletében foglaltakkal kapcsolatosan nem állított bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet, illetve alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem vetett fel, így nem teljesítette az Abtv. 29. §-ában meghatározott befogadhatósági feltételt. Mindezekre figye-

lemmel az Alkotmánybíróság az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontjai alapján, figyelemmel az Abtv. 56. § (2) és (3) bekezdéseire is, az alkotmányjogi panaszt visszautasította.

Budapest, 2018. szeptember 25.

Dr. Szívós Mária s. k.,
tanácsvezető,
előadó alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Varga Zs. András s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/851/2018.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3301/2018. (X. 1.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 27.K.34.492/2014/9. számú ítélete, a Fővárosi Törvényszék 3.Kpkf.670.168/2015/3. számú végzése, valamint a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Kfv II.37.930/2016/6. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó (jogi képviselője: Bartha Ügyvédi Iroda, eljáró ügyvéd: dr. Bartha Balázs, 3525 Miskolc, Palóczy utca 9/A, F/2.) az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz, melyben kérte a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 27.K.34.492/2014/9. számú ítélete, a Fővárosi Törvényszék 3.Kpkf.670.168/2015/3. számú végzése, valamint a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Kfv.II.37.930/2016/6. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését.
- [2] 2. Az ügy alapjául szolgáló tényállás a következő. Az indítványozó megvásárolt egy budapesti XV. kerületi ingatlant, tulajdonjogát az ingatlan-nyilvántartásba a 2006. szeptember 27-én meghozott határozattal jegyezték be. Ezt az ingatlant a Fővárosi Szabályozási Kereterről szóló 46/1998. (X. 15.) Főv. Kgy. rendelet (a továbbiakban: FSZKT) a I/XV/2. intézményi övezetbe sorolta. Az FSZKT-t módosító 35/2006. (VII. 14.) Főv. Kgy. rendelet 2006. augusztus 1-jétől az ingatlan részben a KL-KT beépítésre nem szánt különleges közlekedési övezetbe és részben a Z-EZ egyéb közhasználatra nem szánt zöldterületi övezetbe sorolta. Az ingatlan korábbi tulajdonosa és a hasznélvező az övezeti változásból fakadóan kártalanítási igényt nem érvényesített. Az indítványozó az ingatlanra kártalanítási kérelmet nyújtott be és az ingatlant megvásárlásra Budapest Főváros Önkormányzatának felajánlotta. A Fővárosi Közgyűlés a 2011. augusztus 31-én tartott ülésén a 2325/2011. (VIII. 31.) Főv. Kgy. határozatával az indítványozó ajánlatát nem fogadta el, az ingatlant nem kívánta megvásárolni és egyúttal a kártalanítási kérelmet is elutasította. Ezt követően az indítványozó a korábbi tulajdonossal és a hasznélvezővel 2012. augusztus 23-án megállapodást kötött, amellyel a korábbi tulajdonos és a hasznélvező a kártérítési és/vagy kisajátítási igényüket ellenérték nélkül az indítványozóra engedményezték, az engedményezett követelés értékét 70 000 000 forintban határozták meg.
- [3] Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló peres eljárásban az indítványozó alperesi beavatkozóként vett részt, a 2013. január 10-én benyújtott keresetében a perben felperesként eljáró önkormányzatnak a kárigényt elutasító döntésének a bírósági felülvizsgálatát kérte. A Fővárosi Törvényszék a végzésével a keresetlevelet a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bírósághoz áttette. A végzés ellen az alperes (az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló per felperese) fellebbezést nyújtott be. A fellebbezést elbíráló Fővárosi Ítélőtábla végzésével az elsőfokú bíróság végzését részben megváltoztatta, a pert megszüntette, és a kérelmet a Budapest Főváros Kormányhivatalához (az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló per alpereséhez) áttette.
- [4] A 2014. március 5-én iktatott kérelem alapján megindult eljárásban az alperes (Budapest Főváros Kormányhivatala) szakértői vélemény beszerzését követően a 2014. szeptember 22-én meghozott határozatával a perbeli ingatlanra vonatkozó kártalanítás értékét 26 177 415 forintban állapította meg és a felperest (Budapest Főváros Önkormányzata) kötelezte a kártalanítás és ennek az összegnek 2006. augusztus 1. napjától járó törvényes kamatának az indítványozó részére való megfizetésére. Határozata indokolása szerint a kártalanítás jogalapja az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (a továbbiakban: Étv.) 30. § (1), (3), (7) bekezdései alapján fennáll, mert az ingatlan övezeti besorolásában olyan változás következett be, amely a tulajdonosnak kárt okozott. Megállapította, hogy a beavatkozó az ingatlan tulajdonjogát az övezetváltozást előíró rendelet hatályba lépése után szerezte meg, de mivel a korábbi tulajdonos és a hasznélvező

a kártalanítási igényét a beavatkozóra engedményezte, ezért a beavatkozó jogosult volt a kártalanítás igénylésére. Az alperes kormányhivatal szerint az Étv. 30. § (1) bekezdése az engedményezés lehetőségét nem zárja ki és ezért a kártalanítást nemcsak az igényelheti, aki az övezeti előírások változása időpontjában az ingatlan tulajdonosa, vagy hasznélvezője volt.

- [5] A fővárosi önkormányzat keresetet nyújtott be a kormányhivatal határozatának felülvizsgálata iránt, amelyben vitatta a kártalanítás jogalapját és összecszerúságát is. Az elsőfokú bíróság a keresetet a jogalap tekintetében megalapozottnak tartotta, ezért ítéletével az alperes kormányhivatal határozatát megváltoztatta és az indítványozó kártalanítás iránti kérelmét elutasította. Tényként rögzítette, hogy a perben nem volt vitatott, hogy az indítványozó az ingatlan tulajdonjogát az övezeti átsorolás bekövetkezése után szerezte meg. A bíróság álláspontja szerint az Étv. 30.§ (1) bekezdése taxatív és kógensen meghatározza, hogy kik jogosultak kártalanításra, ezért e kötelező, eltérést nem engedő rendelkezéssel szemben nem alkalmazhatóak a korábban hatályban volt, a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Ptk.) engedményezésre vonatkozó 328. §-ának szabályai. Kifejtette, hogy a kártalanítási igény engedményezéssel másra nem ruházható át az Étv. 30. § (1) bekezdésének kötelező erejű, eltérést nem engedő szabályából következően. Ha elfogadnánk az engedményezés lehetőségét – fejtette ki a bíróság –, akkor az Étv.-ben kógensen és taxatív meghatározott jogosulti kör bővíthetne, amely nem volt a jogalkotó célja. Utalt arra is, hogy a bírói gyakorlat szerint kártalanítási ügyekben jogutódlásnak sincs helye, ezért a jogutód sem igényelhet korlátozási kártalanítást. Ez is arra mutat, hogy a jogosulti kör nem bővíthető. Megállapította továbbá a bíróság, hogy a korábbi tulajdonos és a hasznélvező nem élt korlátozási kártalanítási igénnyel, így nem volt olyan követelésük, amelynek engedményezéséről dönthettek volna. Az elsőfokú bíróság a meghozott döntésére tekintettel az összecszerúségi kérelmet – mivel az okafogyottá vált – nem bírálta el.
- [6] Az ítélet ellen az indítványozó nyújtott be fellebbezést. A másodfokú bíróság az indítványozó fellebbezését megalapozottnak tartotta, mert az ítéletében kifejtett álláspontja szerint a kártalanítási igény a vagyoni hátrány keletkezésekor, azaz az övezeti változást előíró rendelet hatálybalépésének napjával válik esedékessé. A kártalanítási igény jogosultjai az övezeti változáskor fennálló tulajdonjog és hasznélvezeti jog alapján a korábbi tulajdonos és a hasznélvező volt. Jogosulti minőségükben megillette őket a követelés és – jogszabály kizáró rendelkezésének hiányában – a követelés engedményezése is. Kifejtette a másodfokú bíróság, hogy az a körülmény, hogy a korábbi tulajdonos és a hasznélvező kártalanítási igényt nem terjesztettek elő, nem jelenti azt, hogy az általuk nem érvényesített követelést ne engedményezhessék másra, akár olyan személyre is, aki/amely nem tulajdonosa vagy a hasznélvezője az ingatlanoknak. A kártalanítási igény vagyoni követelés, amely jogszabályi korlátozás vagy kizáró rendelkezés hiányában engedményezhető. A jogalkotói cél a vagyoni hátrány, a kár kompenzálása érdekében történő kártalanítás fizetése, nem szenved ezáltal csorbát, nincs ezért akadálya annak, hogy az Étv. 30. § (1) bekezdése szempontjából jogosultnak tekinthető alanyi kör a polgári jog szabálya szerint a követelését átruházhassa. Mindezek alapján a másodfokú bíróság szerint az elsőfokú bíróság tévedett, amikor a kártalanítási igény jogalapjának a hiányát állapította meg. A másodfokú bíróság ezért az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, a felperes keresetét a jogalap tekintetében elutasította, és az elsőfokú bíróságot az összecszerúség kérdésében a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatásával.
- [7] A jogerős ítélet ellen a felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet a Kúriához, amelyben kérte a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú ítélet helybenhagyását. A Kúria a felperes felülvizsgálati kérelmét alaposnak találta. A Kúria szerint a bírói gyakorlat és az Alkotmánybíróság által hozott határozatok alapján a korlátozási kártalanítás az övezeti besorolás változásának időpontjában fennálló tulajdoni viszonyok és hasznélvezeti jog alapján a kárt elszenvedő akkori tulajdonost és hasznélvezőt (Kfv.III.39.164/2008/3.), illetve a 15/2014. (V. 13.) AB határozat alapján bizonyos tulajdonosi részjogosítványokat gyakorló pénzügyi lízingbe vevőt mint tulajdoni várományost illeti meg. Az Alkotmánybíróság jogértelmezésére – konkrétan a 3125/2015. (VII. 9.) AB határozatra – hivatkozással akként érvelt, hogy nem valósítja meg a tulajdonjog sérelmét az, ha a korlátozás a tulajdonszerzés idején fennáll; a leendő tulajdonos a tulajdonszerzés során tájékozódhat az ingatlant érintő esetleges korlátozásokról, maga a tulajdonszerzés pedig nem kötelező, ennél fogva az esetleges korlátozásokkal terhelt ingatlan megszerzése a tulajdonszerző belátásán múlik. Mindebből a Kúria azt a következtetést vonta le, hogy nem jogosult kártalanításra az, aki az övezeti változást követően szerzett tulajdont. Az ítélet indokolása hivatkozott a Kúria egy korábbi, Kfv.III.39.164/2008/3. számú eseti döntésére, miszerint jogutódlás a korlátozási kártalanítás igény érvényesítése tekintetében nincs. A Kúria megállapította, hogy amennyiben az övezeti változás bekövetkeztekori tulajdonos és hasznélvező korlátozási kártalanítási igényt nem

jelent be, az ingatlan értékesítésével a korábbi tulajdonos és a hasznélvező elveszíti a korlátozási kártalanítás iránti igényét, az igénye elenyészik. A Kfv.IV.39.098/2008/4., Kfv.IV.37.114/2013/7., Kfv.IV.37.140/2013/4. számú kúriai eseti döntésekre hivatkozva a Kúria arra a következtetésre jutott, hogy a korlátozási kártalanítási igény nem érvényesíthet az, aki már nem tulajdonosa az ingatlanoknak, mivel a tulajdonvédelem a megszerzett és még meglévő tulajdonhoz kapcsolódik. A korlátozási kártalanítási igény ugyanis a hátrány bekövetkeztekor, az azt elszenvedő személyéhez, a fennálló tulajdonához, hasznélvezetéhez kötöten érvényesíthető, mert a korlátozási kártalanítás az akkori tulajdonost, hasznélvezőt ért kár kompenzálását szolgálja, ezért az igény érvényesítésére is a kárt elszenvedő személy jogosult, helyette más nem érvényesítheti. A közigazgatási szabályokból következően az igény érvényesítésére jogosult személyi kör a Kúria szerint nem tágítható, kiterjesztően az Étv. 30. § (1) bekezdése nem értelmezhető. Mindebből a Kúria azt a következtetést vonta le, hogy az ilyen módon elenyészett korlátozási kártalanítási igény engedményezésére és az engedményezés folytán az igény érvényesítésére nincs lehetőség; az igény, az elenyészését követően, az évekkel később kötött engedményezési szerződéssel nem támasztható fel, az érvényesíteni elmulasztott igény újbóli érvényesítésére nincs lehetőség, erre a régi Ptk. 328.§-ában foglalt rendelkezések sem adnak jogi lehetőséget. Mivel a korábbi tulajdonos és a hasznélvező nem érvényesítette kártalanítási igényét, az ingatlan eladásával elveszítették a korlátozási kártalanítás iránti igényüket, az igényük elenyészett, ilyen igényt csak a kár bekövetkeztekor fennálló tulajdoni viszonyok alapján az ingatlan akkori tulajdonosa és hasznélvezője érvényesíthet, az ingatlan volt tulajdonosa, volt hasznélvezője már nem. Az ingatlant a hátrányos övezeti változás bekövetkezte után megvásárló személy a korábbi tulajdonost, hasznélvezőt megillető kártalanítási igény érvényesítésére, helyettük, már nem jogosult, nem létező követelés pedig nem engedményezhető. Az ingatlan vevője ilyen értelemben nem jogutóda a korábbi tulajdonosnak és hasznélvezőnek, az őket megillető korlátozási igényt utóbb nem igényelheti helyettük még engedményezés útján sem. Az indítványozó a Kúria szerint tulajdonképpen szavatossági igényét próbálta érvényesíteni azáltal, hogy azt korlátozási kártalanítási igényre konvertálta az engedményezési szerződéssel, megkerülve, kijátszva ezzel az Étv. 30. § (1), (3), (7) bekezdéseiben foglalt rendelkezéseket és visszaélészerűen élve a jogával próbálta az igényét érvényesíteni.

- [8] 3. Az indítványozó alkotmányjogi panaszát az Alaptörvény XIII. cikk, a XXIV. cikk (1) bekezdése, a XXVIII. cikk (1) bekezdése és a 28. cikk sérelmére alapította. Álláspontja szerint az ítélet azért alaptörvény-sértő, mert eredményeként egy károkozó károkozása jogi következmény nélkül maradt. Az indítványozó szerint az ingatlan vásárlásakor nem volt tudomása a besorolás változásáról, arról az eladó nem tájékoztatta, állítása szerint ő sem tudott róla, a földhivatali bejegyzés erre vonatkozó rendelkezést nem tartalmazott, a mai napig sem lehet erre vonatkozó utalást találni.
- [9] Álláspontja szerint az Étv. 30. §-a nem tartalmazhat szűkítő rendelkezést a tulajdonnal kapcsolatban, nem csorbulhat a rendelkezési jog. Az Alaptörvény XIII. cikk (2) bekezdése a kisajátítás azonnali kártalanítását szabályozza, ezért véleménye szerint a hatóság (felperes) a késedelme miatt előnyök szerzésére nem hivatkozhat. Mivel azonnal esedékes a kártalanítás, így a korábbi tulajdonos és hasznélvező rendelkezhetett az igényének engedményezéséről. Indítványozó szerint téves az a bírósági álláspont is, miszerint az engedményezés azért nem célja a jogalkotónak, mivel a jogosulti oldalon többletjogokat eredményezne, ugyanis a helyt állni köteles hatóságot nem éri többletkiadás. Utalt Salamon László alkotmánybíró 15/2015. (V. 13.) AB határozatához fűzött különvéleményére, miszerint a kártalanítási igény érvényesítése esetén mód van annak engedményezésére, sőt az engedményezés az az egyik jogintézmény, mellyel a hasonló perjogi helyzetek megoldhatók. A bíróságok a vonatkozó jogszabályokat nem a céljuk szerint értelmezték, amivel sérült az Alaptörvény 28. cikke is.
- [10] 4. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság először az alkotmányjogi panasz befogadásáról dönt, melynek során az eljáró tanács vizsgálja, hogy az indítvány megfelel-e az alkotmányjogi panasz befogadhatóságára vonatkozó törvényi feltételeknek. A testület megállapította, hogy az indítvány határidőben érkezett és az indítványozó a rendelkezésére álló jogorvoslati lehetőségeket kimerítette. Az indítványozó érintettnek tekinthető, mert a sérelmezett döntések bírósági eljárásában alperesi beavatkozóként vett részt.
- [11] A befogadhatóság további feltételeit vizsgálva az Alkotmánybíróság az alábbi következtetésekre jutott.
- [12] 4.1. Az Abtv. 52. § (1) bekezdése előírja, hogy az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia. Az Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) pontja szerint a kérelem akkor tekinthető határozottnak, ha az alkotmányjogi panasz egyértelműen megjelöli az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét, illetve az e) pont szerint egyér-

telmően indokolni kell, hogy a sérelmezett bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével. Megállapítható, hogy az indítványozó az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése és a XXVIII. cikk (1) bekezdése sérelmét pusztán állította, azonban a kérelem nem tartalmazza „az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét” [Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) pont], illetve indokolást arra nézve, hogy a sérelmezett bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével [Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pont].

- [13] Az Alkotmánybíróság jelen ügyben is hangsúlyozza: „[i]ndokolás hiányában a kérelem nem felel meg határozottság Abtv. 52. § (1b) bekezdésében írt követelményének, annak elbírálására nincs lehetőség. Az Alaptörvény egyes rendelkezéseinek pusztá felsorolása ugyanis nem ad kellő alapot az alkotmányossági vizsgálat lefolytatására” {34/2014. (XI. 14.) AB határozat, Indokolás [212]}. Ezért a fenti alaptörvényi cikkek sérelme tekintetében az indítványt az Alkotmánybíróság nem vizsgálhatta.
- [14] 4.2. Az Alaptörvény XIII. cikk sérelmét illetően az Alkotmánybíróság vizsgálta az indítvány befogadásának az Abtv. 29. §-ában foglalt feltételek fennálltát.
- [15] Az Abtv. 29. §-a szerint az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be. Ez alternatív feltétel, bármelyik megléte indokot ad a befogadásra. Az Alkotmánybíróság a vizsgálata eredményeként megállapította, hogy az indítvány nem fogalmazott meg alapvető alkotmányjogi jelentőségűnek tekinthető kérdést, és az alábbiakban kifejtettek alapján a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételye sem merülhet fel.
- [16] Az Alkotmánybíróság általánosságban rámutat arra, hogy nem alkotmányossági, hanem szakjogi-törvényességi kérdés annak megítélése, hogy a régi Ptk. 328. § alapján jogszerű-e az Étv. 30. § szerint esedékessé vált korlátozási kártalanítási igény engedélyezése.
- [17] Az Alkotmánybíróság arra számos határozatában rámutatott, hogy nem rendelkezik hatáskörrel arra, hogy a perorvoslati bíróság felülbírálati jogköréhez tartozó, szakjogi vagy kizárólag törvényértelmezési kérdésben állást foglaljon [elsőként: 3003/2012. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [4]; ezt követően megerősítette: 3392/2012. (XII. 30.) AB végzés, Indokolás [6]; 3017/2013. (I. 28.) AB végzés, Indokolás [3]; 3028/2014. (II. 17.) AB végzés, Indokolás [12]; 3098/2014. (IV. 11.) AB végzés, Indokolás [28]]. Az a tény, hogy a bíróságok az alkalmazott jogi normát az indítványozó által irányadónak tartott értelmezéstől eltérően értelmezték, önmagában nem veti fel a támadott bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, és nem alapoz meg alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem.
- [18] Az Alkotmánybíróság a jelen ügyben is hangsúlyozza állandó gyakorlatát, mely szerint „az Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikkének (1) bekezdése alapján az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve. A (2) bekezdés d) pontja értelmében alkotmányjogi panasz alapján felülvizsgálja a bírói döntésnek az Alaptörvénnyel való összhangját. Az alkotmányjogi panasz jellegének megfelelően a testület hatáskörébe a bírói döntéseknek kizárólag az alkotmányossági szempontú vizsgálata tartozik” {3268/2012. (X. 4.) AB végzés, Indokolás [28]}. Ez a megközelítés a jogszabályok bírósági eljárások során történő értelmezésére is irányadó. Az Alkotmánybíróság rámutat arra, hogy a jogalkalmazói tevékenység során „a jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki” {3325/2012. (XI. 12.) AB végzés; Indokolás [14]}.
- [19] Az Alkotmánybíróság vizsgálata tehát nem terjed ki jelen ügyben sem arra, hogy a felmerült jogvitát hogyan kellett volna a bíróságnak megítélnie, illetve nincs lehetősége arra, „hogy az Alkotmánybíróság a bírósági szervezet feletti szuperbíróság szerepébe lépjen, és hagyományos jogorvoslati fórumként járjon el” {3268/2012. (X. 4.) AB végzés, Indokolás [28], valamint 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]}.
- [20] Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint az indítványozó panasa nem alkotmányossági, hanem törvényességi kérdésekre vonatkozik, a támadott bírósági döntésekkel szembeni kifogásait fogalmazza meg, illetve azok jogértelmezését, jogalkalmazását vonja kritika alá. Az Alkotmánybíróság mindezekre tekintettel megállapította, hogy az indítványozó az Alaptörvény XIII. cikk tekintetében a támadott bírósági határozatokkal, az azokban foglalt jogértelmezési kérdésekkel kapcsolatban nem állított olyan pontosan körülírt, releváns alkotmányjogi érvekkel alátámasztott alaptörvény-ellenességet, amelyet alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként lehetne értékelni, vagy amely a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet vetne fel.
- [21] 5. A fentieket figyelembe véve az Alkotmánybíróság az indítványt – az Abtv. 47. § (1) bekezdése és az 56. § (1)–(2) bekezdései, valamint az Ügyrend 5. § (1) és (2) bekezdései alapján eljárva, az Abtv. 27. §-ára, 29. §-ára,

52. § (1b) bekezdés *b)* és *e)* pontjaira, 56. § (3) bekezdésére, valamint az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a)* és *h)* pontjaira tekintettel – visszautasította.

Budapest, 2018. szeptember 25.

Dr. Szívós Mária s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Varga Zs. András s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/94/2018.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3302/2018. (X. 1.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Székesfehérvári Törvényszék 15.P.20.296/2017/6. számú végzése és a Győri Ítélőtábla Pkf.III.26.116/2017/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó 2018. március 23-án az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszt nyújtott be az Alkotmánybírósághoz, melyben, illetve a főtitkár – az alkotmányjogilag értékelhető érvekkel alátámasztott indokolás hiányára alapozott – felhívására 2018. április 26-án benyújtott indítványkiegészítésben a Székesfehérvári Törvényszék 15.P.20.296/2017/6. számú végzése és a Győri Ítélőtábla Pkf.III.26.116/2017/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte. Az indítványozó szerint a megsemmisíteni kért bírósági döntések ellentétesek az Alaptörvény II. cikkével, XV. cikkével, illetve XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdéseivel.
- [2] 2. Az indítványozó a támadott ítéletek alapjául szolgáló peres eljárás felperese volt, mely per tárgya szerződés létre nem jötte, illetve érvénytelenségének megállapítása volt.
- [3] Az indítványozó devizaalapú kölcsönszerződést kötött az alperes bankkal, melyet utóbb jogellenesnek tartva pert indított a kölcsönt folyósító bank ellen. Az indítványozó elsődlegesen a kölcsönszerződés létre nem jöttének, másodlagosan érvénytelenségének, harmadlagosan megszűnésének megállapítását kérte. Arra hivatkozott, hogy az árfolyam-különbözet elszámolására vonatkozó rendelkezések tisztességtelenek, mivel a pénzüintézet a szükséges tájékoztatást nem adta meg az árfolyamkockázatról; ezen túl a felperes azt is állította, hogy a szerződés – a teljesítés lehetetlenülésére tekintettel – megszűnt.
- [4] A bíróság felhívta a felperest arra, hogy a másodlagos keresetét érintően az érvénytelenség jogkövetkezményét jelölje meg, és adjon részletes elszámolást az általa elfogadott árfolyam mellett, továbbá arra is, hogy harmadlagos keresetét a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: régi Pp.) 121. § (1) bekezdése szerint terjessze elő. A felperes a felhívásra előadta, hogy szerinte elégséges megállapítás iránti keresetet előterjesztenie, a jogkövetkezmény levonása és az elszámolás megadása nem kötelező. A bíróság emiatt, vagyis arra tekintettel, hogy a hiánypótlási felhívásban foglalt, a jogszabályi rendelkezésekből származó követelményeknek a felperes nem tett eleget, a keresetlevelet 15.P.20.296/2017/6. számú végzésével idézés kibocsátása nélkül elutasította. Ezen végzés ellen előterjesztett fellebbezést a másodfokon eljáró Győri Ítélőtábla Pkf.III.26.116/2017/2. számú végzésével bírálta el, amellyel az elsőfokú bíróság végzését helyben hagyta. Indokolásában rámutatott arra, hogy a felperes mind az elsőfokú eljárásban, mind pedig a fellebbezésében tévesen hivatkozott arra, hogy ügyében pusztán az érvénytelenség megállapítására irányuló kereseti kérelemnek helye lenne, ugyanis a fél az érvénytelenség megállapítását csak az érvénytelenség jogkövetkezményeinek alkalmazására is kiterjedően kérheti, ehhez pedig e következményeket meg kell jelölnie. A másodfokú bíróság kiemelte, hogy a törvényszék helyesen hívta fel hiánypótlásra a felperest, ugyanis a felperes módosított keresete sem tartalmazza az érvényesíteni kívánt jog alapjául szolgáló tényeknek a részletes előadását és annak levezetését, hogy a megjelölt tények milyen logikai úton alapozzák meg az érvényesíteni kívánt jogot.
- [5] 3. Az indítványozó ezt követően az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszt nyújtott be az Alkotmánybírósághoz. Panaszában mind a Székesfehérvári Törvényszék 15.P.20.296/2017/6. számú végzése, mind a Győri Ítélőtábla Pkf.III.26.116/2017/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését

kérte, mivel véleménye szerint e bírósági döntések ellentétesek az Alaptörvény II. cikkével, XV. cikkével, illetve XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdéseivel.

- [6] Az indítványának, illetve indítvány-kiegészítésének – minden felhívott alapjog esetében – az a lényege, hogy az eljáró bíróságok jogszerűtlenül utasították el idézés kibocsátása nélkül a keresetlevelét, mivel tévesen értelmezték az alapul fekvő törvényi rendelkezéseket. Az indítványozó szerint a helyes értelmezés az lett volna, ha a bíróság érdemben dönt kereseti kérelméről, és megállapítja az általa kötött kölcsönszerződés létre nem jöttét, illetve érvénytelenségét, ezek hiányában pedig megszűnését, akkor is, ha nem csatolt tételes elszámolást arról, hogy szerinte milyen mértékű túfizetése van a bankkal szemben. Érvelése szerint azzal, hogy a bíróságok megkövetelték e kereseti tartalmat, indokolatlan „túlmagyaráztatást” írtak számára elő, olyan indokolási kötelezettséget, ami szerinte amúgy is egyértelműen levezethető az alkalmazandó jogszabályok szövegéből. Mindez ellenkezik a jogszabályok céljával, illetve nem a közjónak megfelelő erkölcsös és gazdaságos célt szolgál. Az indítványozó szavai szerint kérelmének érdemben „helyt kellett volna adni, mert a hivatalból ismert HUF árfolyamzuhanás mértéke alapján az adósi teljesítés ellehetetlenült és mint tömeges jelenség a jogszabály szerinti cél a szerződés megszűnését kellett volna, hogy jelentse”.
- [7] 4. Az alkotmányjogi panasz érdemi elbírálásra alkalmatlan, ennek alapján nem fogadható be, mert nem felel meg az Abtv. 29. §-ában foglalt azon feltételnek, miszerint „az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be”. Jelen esetben az indítványozó valójában a bíróságok jogértelmezését támadja, érvelése pedig a támadott bírósági döntések tartalmi kritikáját foglalja magában. A jogszabályok értelmezése azonban a bíróságok, nem pedig az Alkotmánybíróság hatáskörébe tartozó kérdés. Az Alkotmánybíróság továbbá már a 3325/2012. (XI. 12.) AB végzésben kifejtette, ezzel kapcsolatos gyakorlata pedig azóta is töretlen, hogy „[a]z Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikkének (1) bekezdése alapján az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve. [...] [A]z Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszon keresztül is az Alaptörvényt, az abban biztosított jogokat védi. Önmagukban [...] a rendes bíróságok által elkövetett vélt vagy valós jogszabálysértések nem adhatnak alapot alkotmányjogi panasznak. Egyébként az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna” {3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13]}.
- [8] 5. A fentiekre tekintettel az Alkotmánybíróság a Székesfehérvári Törvényszék 15.P.20.296/2017/6. számú végzése és a Győri Ítéltábla Pkf.III.26.116/2017/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2018. szeptember 25.

Dr. Szívós Mária s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Varga Zs. András s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/558/2018.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3303/2018. (X. 1.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Pfv.V.22.273/2016/7. számú ítéletével szemben előterjesztett alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó gazdasági társaság (a továbbiakban: indítványozó) alkotmányjogi panaszt terjesztett elő az Alkotmánybíróságnál.
- [2] Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a szerinti alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz, kérve a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Pfv.V.22.273/2016/7. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését.
- [3] 2. Az ítéleti tényállás szerint az alapügy felperese 2011. április 1-jén egy tehergépjárműre lízingszerződést kötött egy perben nem álló jogi személlyel. A lízingtárgy hatósági okmányában – a tulajdonjog szerződés teljes időtartamára történő fenntartására tekintettel – felperes tulajdonosként, a lízingbevevő pedig üzembentartóként került bejegyzésre. Felperes a lízingszerződést 2012. november 14-én kelt, a lízingbevevő által 2013. február 20-án átvett levelében felmondta, a jármű viszont a felperes részére felszólítás ellenére visszaadásra nem került. A felperes eredménytelenül szólította fel a gépjármű kiadására az alperest (jelen ügy indítványozóját). A felperes keresetében kérte, hogy a bíróság kötelezze az indítványozót a gépjármű kiadására. Az elsőfokú bíróság ítéletében kötelezte az alperest a perbeli gépjármű felperes részére történő kiadására. A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. A jogerős ítélettel szemben az indítványozó terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, ám a Kúria a jelen indítvánnyal támadott, Pfv.V.22.273/2016/7. számú ítéletével a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta.
- [4] 3. Az indítványozó a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Pfv.V.22.273/2016/7. számú ítéletével szemben alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz.
- [5] Az indítványozó álláspontja szerint a bírósági döntésekben szereplő tényállítás valótlan, a résztvevő felek tévesen lettek meghatározva, az indítványozó nem rendelkezhetett a védekezéshez szükséges információkkal, a bíróságok pedig indokolási kötelezettségüknek nem tettek eleget. Mindezek alapján sérült az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése, a Q) cikke, az I. cikke, a XIII. cikke szerinti tulajdonhoz való joga és a XXVIII. cikk szerinti tisztességes tárgyaláshoz való joga. A panaszos indokolásként hivatkozott az Emberi Jogok Európai Bíróságának joggyakorlatára is.
- [6] 4. Az Abtv. 56. § (2) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, különösen a 26–27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket.
- [7] Az alkotmányjogi panasz vizsgálata alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az nem felel meg a befogadhatóság követelményeinek.
- [8] Az indítványozó alkotmányjogi panaszja lényegében a kifogásolt bírói döntések felülbírálatára és a bizonyítékok újbóli mérlegelésére irányul. Az indítványozó valódi célja a bírósági döntések nem alkotmányossági szempontú, hanem ténykérdésekben való felülvizsgálata és megváltoztatása.
- [9] Az Alkotmánybíróságnak az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés c) és d) pontjai, valamint az Abtv. 27. §-a alapján az ítéleteknek kizárólag az alkotmányossági szempontú felülvizgálatára van jogköre, a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség esetén. A tényállás és a bíróság jogértelmezésének vizsgálatára, a bizonyítékok bírói mérlegelésének (annak, hogy a bíróság egy-egy bizonyítási indítványt, bizonyítékot milyen szem-

pontok alapján és miként értékelt), valamint a bírósági eljárás teljes egészének ismételt felülbírálatára azonban már nem rendelkezik hatáskörrel.

- [10] Az Alkotmánybíróság jelen ügyben is hangsúlyozza: „[s]em a jogállamiság elvont elve, sem a tisztességes eljárás alapjoga [...] nem teremthet alapot arra, hogy az Alkotmánybíróság a bírósági szervezet feletti »szuperbíróság« szerepébe lépjen, és hagyományos jogorvoslati fórumként járjon el” {3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]}.
- [11] 5. Mivel az indítványozó a támadott bírói döntés érdemével kapcsolatosan nem állított a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet, és nem vetett fel alapvető jelentőségű alkotmányjogi kérdést, ezért az Alkotmánybíróság tanácsa – az Abtv. 47. § (1) bekezdése és az Ügyrend 5. § (1) bekezdése alapján eljárva – az alkotmányjogi panaszt az Abtv. 29. §-a, továbbá az 56. § (2) és (3) bekezdései, valamint az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2018. szeptember 25.

Dr. Szívós Mária s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Varga Zs. András s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/565/2018.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3304/2018. (X. 1.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Székesfehérvári Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 10.K.27.327/2017/10. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó személyesen eljárva az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a szerinti alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz.
- [2] Az indítványozó az egyedi ügy felperese volt. Egy bank (a továbbiakban: Bank) egy Zrt. (a továbbiakban: Zrt.) képviseletben eljárva devizában nyilvántartott lakáshitel kölcsönszerződést kötött az indítványozóval mint adóssal és zálogkötelezettel. A kölcsöntőkére és annak járulékaira a felek jelzálogjogot alapítottak, továbbá az Bank elidegenítési és terhelési tilalmat kötött ki. A jelzálogjogot és az elidegenítési és terhelési tilalmat 2008. április 23-án az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzésre került a Zrt. javára. A Bank 2016. január 21-én a kölcsönszerződést azonnali hatállyal felmondta. A Zrt. 2016. szeptember 14-én tájékoztatta az indítványozót arról, hogy az Bank a részére engedményezte az indítványozóval szemben fennálló követelését. Ezzel összefüggésben a Zrt. ingatlan-nyilvántartási kérelmet nyújtott be a Fejér Megyei Kormányhivatal Dunaújvárosi Járási Hivatal Földhivatali Osztályához (a továbbiakban: elsőfokú hatóság), amelyben kérte a kölcsöntőke és kamatai erejéig bejegyzett jelzálogjog, valamint elidegenítési és terhelési tilalom jogosultja változásának bejegyzését a javára. Az elsőfokú hatóság helyt adott a kérelemnek, határozatával szemben azonban az indítványozó fellebbezett, arra hivatkozással, hogy az alapszerződés felmondásra került, és ezzel együtt nem került sor új jelzálogjog alapítására, továbbá nem áll rendelkezésre olyan okirat, amelyből megállapítható lenne a bejegyzett jelzálogjoggal biztosított követelés jogosultjának megváltozása. Az indítványozó hivatkozott arra is, hogy a kölcsönszerződés forintosítására tekintettel a Bank nem engedményezhetett forintban keletkezett követelést biztosító olyan zálogjogot, amellyel maga sem rendelkezett. A Fejér Megyei Kormányhivatal (a továbbiakban: másodfokú hatóság) helybenhagyta az elsőfokú döntést. Határozatát azzal indokolta, hogy a konkrét ügyben nincs lehetőség a 2008. évi jelzálogjog-bejegyzés felülvizsgálatára, a követelés átszállásával pedig a zálogjog is átszáll az új jogosultra. Ezzel összefüggésben kiemelte, hogy az engedményezés hatására a zálogjogban új zálogjog alapítása nélkül történik módosulás, mert csak a jogosult személye változik meg.
- [3] Az indítványozó a másodfokú hatóság határozatát keresettel támadta meg; keresetlevelében azzal érvelt, hogy a svájci frankban nyilvántartott kölcsönkövetelés 2015. március 21-én megszűnt, és nincs olyan okirat, illetve ingatlan-nyilvántartási bejegyzés és határozat, amely alapján megállapítható lenne a Zrt. javára történő engedményezés. A Székesfehérvári Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság (a továbbiakban: bíróság) a jelen alkotmányjogi panasszal támadott ítéletében elutasította az indítványozó keresetét. Mindenekelőtt arra mutatott rá, hogy az indítványozó az ingatlan-nyilvántartásról szóló 1997. évi CXLI. törvény, valamint az ingatlan-nyilvántartásról szóló 1997. évi CXLI. törvény végrehajtásáról szóló 109/1999. (XII. 29.) FVM rendelet, valamint a forintérték megállapításáról és az ezzel összefüggő rendelkezésekről szóló 9000/1946. (VII. 28.) ME rendelet egyes rendelkezéseinek sérelmét állítja, ezért a bíróságnak ezek megalapozottságát kell vizsgálnia. A bíróság nem foglalkozhat – ahogyan a hatóságok sem – azzal, hogy az engedményezés előtt milyen tartalommal került sor a kölcsönszerződés felmondására, a forintkövetelés összege megfelelő-e, illetve megtörtént-e, és ha igen, jogszerűen-e, az indítványozó és a Bank között a forintosítás és az elszámolás. A jelzálog jogosultja személyében bekövetkezett változás bejegyzése iránti kérelem és az annak alapjául szolgáló okirat a bíróság megítélése szerint megfelelt az irányadó jogszabályoknak, ezért a bíróság az indítványozó keresetét elutasította.

- [4] 2. Az indítványozó ezek után nyújtotta be az Alkotmánybírósághoz – az Alkotmánybíróság főtktkárának felhívására utóbb hiánypótlással kiegészített – alkotmányjogi panaszát, melyben az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésének, XXIV. cikk (1) bekezdésének, valamint XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdéseinek sérelmét állítja, továbbá alapvető jogainak sérelmével összefüggésben utal az Alaptörvény R) cikk (2) bekezdésére, és a bíróság ítéletének a másodfokú és az elsőfokú hatóságok határozataira kiterjedő megsemmisítését kéri.
- [5] Az indítványozó arra alapítja álláspontját, hogy az eljáró közigazgatási hatóságok és a bíróság egyaránt a tényállításait egyoldalúan figyelmen kívül hagyva, nem létező okira támaszkodva, továbbá a rendelkezésre álló okiratoknak eltérő tartalmat tulajdonítva hozták meg döntéseiket és ez a jogsértő eljárás eredményezte Alaptörvényben biztosított, a panaszban megjelölt jogai sérelmét. A Zrt. tájékoztatása szerinti engedélyezés forrítkövetelésre jött létre, az eredeti jelzálogjog azonban devizakövetelés biztosítására történt, ebből kifolyólag nincs olyan okirat, amely megállapítaná, hogy a jelzálogjogosult változásának bejegyzése jogszerűen történhetett volna. Ez az eljárás sérti az indítványozónak az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése, valamint XXVIII. cikk (1), (2) és (7) bekezdései szerinti alapvető jogait. A jogorvoslati fórumok – a másodfokú hatóság és a bíróság – pedig nem értékelték az indítványozó által előadottakat, ezért kiüresítették az indítványozónak az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdése szerinti alapvető jogát. Az eljáró szervek lényegében új jelzálogjogot alapítottak az indítványozó ingatlanára, ami sérti az indítványozónak az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdése szerinti alapvető jogát.
- [6] 3. Az Alkotmánybíróság tanácsa az Abtv. 56. § (2) bekezdése értelmében mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, különösen a 26–27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket. E vizsgálat elvégzése során az alábbiakat állapította meg.
- [7] Az Abtv. 52. § (1) bekezdése értelmében az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia. A határozott kérelem követelményének teljesüléséhez szükséges feltételeket az Abtv. 52. § (1b) bekezdése tartalmazza. Az Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontja szerint az indítványban foglalt kérelem akkor határozott, ha egyértelműen megjelöli az indokolást arra nézve, hogy a sérelmezett bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével. Az indítványozó egyértelműen hivatkozott az Alaptörvény XXVIII. cikk (2) bekezdésére. Ez a rendelkezés az ártatlanság véelmét rögzíti. Az Alkotmánybíróság egyértelművé tette, hogy az esetek bizonyos korlátozott körében nem szűkíti le az ártatlanság véelmét a szorosan vett büntetőjog területére {30/2014. (IX. 30.) AB határozat, Indokolás [51]–[54], [70]}, azonban a jelen indítvány nem tartalmaz semmilyen indokolást arra nézve, hogy az ártatlanság véelme milyen összefüggésben áll az egyedi ügygel. A határozott kérelem követelménye ezért ebben a vonatkozásban nem teljesül.
- [8] Az Abtv. 29. §-a értelmében az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadható be.
- [9] Az indítványozó a tisztességes hatósági és bírósági eljáráshoz való jog sérelmét állította panaszában, és a sérelem megvalósulását abban látta, hogy az első- és másodfokú hatóság, valamint a bíróság nem tettek eleget indokolási kötelezettségüknek, mert nem vették figyelembe az indítványozó által irányadónak tartott tényeket. Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének részét képező indokolt bírói döntéshez való jog tartalmát kifejtve azt az alkotmányos követelményt támasztotta a bíróságokkal szemben, hogy azok „a döntéseik alapjául szolgáló indokokat kellő részletességgel mutassák be”, fenntartva, hogy az egyedi ügy összes körülményének függvénye, mikor kellően részletes az indokolás. Ez egyfelől nem jelenti azt, hogy a bíróságot a felek valamennyi érvelése tekintetében részletes indokolási kötelezettség terhelné, az azonban feltétlen elvárás, hogy a bíróság az ügy lényegi részeit a szükséges alapossgal vizsgálja meg, és erről a vizsgálatáról a határozatának indokolásában is adjon számot {lásd mindehhez: 7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [31]}. A tisztességes bírósági eljáráshoz való jognak és így az arra alapított alkotmányjogi panaszok nyomán történő alkotmányossági vizsgálatnak korlátját jelenti, hogy az Alkotmánybíróság nem a felülbírálatra alkalmasság szempontjából vizsgálja a bíróságok indokolási kötelezettségének teljesítését, és tartózkodik attól, hogy jogági dogmatikához tartozó kérdések helytállóságáról, illetve törvényességéről, avagy kizárólag törvényértelmezési problémáról állást foglaljon {3003/2012. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [4]}. Ennek megfelelően az Alkotmánybíróság nem vizsgálja azt sem, hogy az indokolásban megjelölt bizonyítékok és megjelenő érvek megalapozottak-e, mint ahogy azt sem vizsgálja, hogy a jogalkalmazó helytállóan értékelt-e az eljárásban beszerzett bizonyítékokat és előadott érveket, vagy a konkrét ügyben a bírói mérlegelés eredményeként megállapított tényállás megalapozott-e. A tényállás megállapítása, a bizonyítékok értékelése, és mérlegelése ugyanis az eljárási jogi

szabályokban a jogalkalmazó számára fenntartott feladat {3237/2012. (IX. 28.) AB végzés, 3309/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [5]}.

- [10] Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy a támadott ítélet indokolásában a bíróság megjelölte a döntése alapjául szolgáló tényállást. Az ítélet úgyszintén tartalmazza azokat a jogszabályhelyeket, amelyek alapján az okiratok által igazolt jogügyletek a bíróság értékelése szerint jogszerűnek minősülnek. Mindezek megtalálhatók a másodfokú hatóság határozatában is. A fentebb kifejtettek fényében az Alkotmánybíróságnak nincs hatásköre arra, hogy ezt a ténymegállapítási folyamatot felülbírálja, illetve a bíróság mérlegelését, annak okszerűségét megkérdőjelezze. A tisztességes bírósági eljáráshoz való jog vonatkozásában ezért nem merül fel sem alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés, sem a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, így az Abtv. 29. §-a alapján az indítvány nem fogadható be. Ugyanebből az okból nem kerülhet sor az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése sérelmének érdemi vizsgálatára sem.
- [11] Az indítványozó előadása szerint a bizonyítékait figyelmen kívül hagyó bíróság és hatóságok eljárása tulajdonjoga korlátozását, ezáltal a tulajdonhoz való alapvető jogának sérelmét eredményezte. Azonban a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog vonatkozásában a panasz a fent kifejtettek szerint nem teljesíti az Abtv. 29. §-a szerinti befogadási feltételeket, és nem merült fel olyan, ettől független körülmény, amely a tulajdonhoz való jog vonatkozásában a befogadást indokolná.
- [12] Az indítványozó a jogorvoslathoz való, az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében foglalt alapvető jogának sérelmét arra hivatkozással állította, hogy az önkényesen eljáró jogorvoslati szervek kizárták valódi jogorvoslati lehetőségének gyakorlását. Az Alkotmánybíróság értelmezésében a jogorvoslathoz való jog lényegi tartalma a jogalkotótól azt követeli meg, hogy a hatóságok érdemi, ügydöntő határozatai tekintetében tegye lehetővé a valamely más szervhez, vagy ugyanazon szervezeten belüli magasabb fórumhoz fordulás lehetőségét. A jogorvoslat biztosításának követelménye az érdemi határozatokra vonatkozik. Annak vizsgálata során, hogy mely döntés minősül ilyennek, a döntés tárgya és a személyre gyakorolt hatása a meghatározó, vagyis az, hogy az érintett helyzetét, jogait a döntés lényegesen befolyásolta-e {ennek áttekintéséhez lásd: 9/2013. (III. 6.) AB határozat, Indokolás [28]}. A jogorvoslathoz való jog az Alaptörvény 28. cikkéből következően a jogalkalmazó szerveket is kötelezi {lásd pl.: 3020/2018. (I. 26.) AB határozat, Indokolás [38]}. Az indítványozó a jelen ügyben élt a részére törvényben biztosított jogorvoslati lehetőségekkel, és fellebbezését a másodfokú hatóság, keresetét a bíróság érdemben elbírálta. Önmagában annak ténye, hogy a jogorvoslat elbírálására hatáskörrel rendelkező szerv nem tartotta megalapozottnak a jogorvoslatot kérelmező által előadottakat, nem veti fel az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésének sérelmét, az erre alapított indítványelem pedig nem vizsgálható érdemben az Abtv. 29. §-a alapján.
- [13] 4. Az Alkotmánybíróság a fentiek miatt az indítványt – az Abtv. 56. § (3) bekezdésére figyelemmel – az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a*) és *h*) pontjai alapján visszautasította.

Budapest, 2018. szeptember 25.

Dr. Szívós Mária s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Varga Zs. András s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/307/2018.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3305/2018. (X. 1.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Szolnoki Törvényszék 4.Pf.20.312/2017/6. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. A jogi képviselővel (dr. Zugh Katalin ügyvéd, 5000 Szolnok, Baross út 20. II/212.) eljáró indítványozó (a továbbiakban: indítványozó) az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § alapján nyújtott be alkotmányjogi panaszt.
- [2] Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló, kölcsöntartozás megfizetése iránt folyamatban volt polgári perben megállapított tényállás szerint egy autóhitellel foglalkozó gazdasági társaság és az indítványozó között 2007 októberében fogyasztási kölcsönszerződés jött létre egy személygépkocsi megvásárlása céljából. A kölcsön változó törlesztésű deviza (CHF) alapú volt, futamidejét 120 hónapban, az ügyleti kamat mértékét 3,28%-ban határozták meg a szerződő felek. A szerződés biztosítékként a kölcsönadó javára öt évre opciós jogot kötöttek ki. A szerződés szerint a törlesztési ütemezés tájékoztató jellegű, a törlesztő részletek összege a futamidő alatt megváltozhat a kölcsön alapjául szolgáló devizaárfolyam, valamint az irányadó kamatláb változásaira figyelemmel. A szerződésben a felek megállapodtak abban, hogy a szerződés megkötésének időpontjában hatályos Általános Szerződési Feltételek, valamint a hitelező üzletszabályzata a szerződés tartalmává válik. Az adós a szerződés aláírásával elismerte, hogy az általános szerződési feltételeket és az üzletszabályzatot elolvasta, és azok egy példányát átvette. Az üzletszabály tartalmazta a hiteldíj számításának képletét is.
- [3] A 40 000 forint összegű havi törlesztő részletek a szerződés időtartama alatt több mint 70 000 forintra emelkedtek. Mivel az indítványozó fizetési késedelembe esett, a hitelező a szerződést 2013 szeptemberében azonnali hatállyal felmondta. A hitelező ezt követően fizetési meghagyás kibocsátását kérte az indítványozóval szemben, az eljárás az indítványozó ellentmondása folytán perré alakult. A per tárgyalását a bíróság a 2014. évi XXXVIII. törvény 16. §-a alapján a felülvizsgált elszámolás bejelentéséig felfüggesztette. A felperes módosított keresetében 2 911 709 Ft tőke és járulékai megfizetésére kérte kötelezni az alperes indítványozót. Az elsőfokú bíróság a keresetet alaposnak találta, és azzal egyezően kötelezte az alperest a követelt összeg és járulékai megfizetésére. Az elsőfokú bíróság a felek között létrejött kölcsönszerződést alakilag érvényesnek találta. Kiemelte, hogy a szerződés megkötésekor az alperes a deviza alapú kölcsön kockázatai tekintetében a megfelelő tájékoztatást megkapta. A bíróság szerint az alperes teljesítésének hiányában a felperes jogosult volt a szerződést felmondani. A felperes az alperessel elszámolt, az elszámolással kapcsolatban az alperes jogorvoslattal nem élt, így az elszámolás felülvizsgált elszámolásnak minősül, ezért a módosított kereseti kérelem összegszerűsége már nem volt a perben vitatható.
- [4] Az ítélet ellen az indítványozó élt fellebbezéssel. A másodfokon eljáró Szolnoki Törvényszék megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, érdemi döntése is helyes, egyetértett annak indokaival is, ezért 4.Pf.20.312/2017/6. számú ítéletével az elsőfokú ítéletet az indokolás kiegészítésével helyben hagyta.
- [5] Az indítványozó a jogerős ítélet ellen benyújtott alkotmányjogi panaszában az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdés, az M) cikk (2) bekezdés, az R) cikk (2) bekezdés, a XV. cikk (1) bekezdés, a XVIII. cikk (1) bekezdés és a 28. cikk sérelmére hivatkozott. Álláspontja szerint a másodfokú bíróság nem biztosította a jogalkalmazás folyamatában fogyasztói minőségében való védelmét annak ellenére, hogy a következetes bírói gyakorlat már megállapította, hogy a hitelezővel szemben a fogyasztó információ hátrányban van. Az Európai Unió Bíróságának C-453/10. számú ítéletéből az indítványozó azt a következtetést vonta le, hogy azzal nem ellentétes a fogyasztói szerződés semmisségének megállapítása a fogyasztó fokozottabb védelme érdekében. Az indítványozó szerint dogmatikai különbség van a fogyasztási lakossági kölcsönszerződés közjogi alapú, és magánjogi alapú

semmissége között. Az előzőre akkor kerül sor, ha valamely a törvény által kötelezően előírt tartalmi elem a szerződésből kimaradt, ez a szerződés mérlegelés nélküli semmisségét eredményezi. A szerződés magánjogi tisztességtelen feltételeken nyugvó semmissége akkor merül fel, ha a szerződés jogszabályba nem ütközik ugyan, de egyébként tisztességtelen. Ez utóbbi a szerződés semmisségét akkor alapozza meg, ha a fogyasztó védelmét ez a szankció biztosítja. Az indítványozó álláspontja szerint az M) cikk (2) bekezdésében a fogyasztók védelme érdekében megfogalmazott alapvető követelményt a jogerős ítélet nem elégíti ki, mert „a hitelező által elkövetett hibákért a felelősséget mintegy rátolja az adós/fogyasztóra”. Az indítványozó úgy véli, azzal, hogy az M) cikk (2) bekezdése azt hangsúlyozza, hogy fellép az erőfölénnyel való visszaéléssel szemben, az Alaptörvény semmilyen körülmények között nem engedi meg, sőt nem tűri meg a fogyasztók jogainak csorbítását. Állítása szerint a jogerős ítélettel az erőfölényben lévő hitelezőnek kedvező jogértelmezés valósult meg, amit az is alátámaszt, hogy még az alapvető eljárási szabályok betartását sem követelték meg a perben a felperestől, a felperes a követelése jogalapját, összecszerúságát a perben nem bizonyította. Az indítványozó szerint az M) cikk (2) bekezdésében megfogalmazott követelmény csak akkor érvényesült volna a perben, ha a bíróság a fogyasztó érdekét sértő szerződést megsemmisíti, és ezzel a jövőben visszatartani törekszik a szolgáltatókat olyan szerződések megkötésétől, amelyekkel erőfölényüket kívánják biztosítani a fogyasztókkal szemben.

- [6] Az indítványozó szerint a másodfokú ítélet a felek mellérendeltségének és egyenjogúságának elvét is sérti azzal, hogy lényegében megdönthetetlen vélelmet állít fel arra vonatkozóan, hogy az adós devizában adósodott el, a szerződés pedig jogszerű. Állította, hogy a hitelezőnek a perben nem kellett bizonyítania a devizatartozást, ennek ellenkezőjét pedig ő nem bizonyíthatta. Hangsúlyozta, hogy a hitelező és fogyasztó között fennálló érdekellentétre tekintettel az elszámolás nem lehet tisztességes, mert a fogyasztó vesztesége növeli a hitelező nyereségét, és mert a fogyasztó előtt a szerződés megkötésekor rejtve marad a tartós érdekellentét. Az indítványozó álláspontja szerint a bizonyítás lehetőségétől a felet a polgári perben nem lehet megfosztani, ezért az általa a per irataihoz csatolt magánszakértői véleményt a bíróságnak érdemben el kellett volna bírálnia, azt össze kellett volna vetnie a felperesi adatokkal, és kétség esetén szakértői bizonyítást kellett volna elrendelnie. E körben sérelmezte, hogy a bíróság bizonyítás lefolytatása nélkül, iratellenesen állapította meg tényként, hogy ő megfelelő tájékoztatást kapott a hitelezőtől. Az indítványozó szerint a bíróság azt sem indokolta meg, milyen okból hagyta figyelmen kívül az árfolyamkockázat kérdése körében általa hivatkozott C-186/2016. számú ügyben hozott döntést.
- [7] Az indítványozó állítása szerint az eljáró bíróságok nem tartották be az Alaptörvény rendelkezéseit, ezzel a tisztességes bírósági eljáráshoz való jogának sérelmét is okozták. Úgy vélte, hogy a másodfokú bíróság indokolási kötelezettségének sem tett maradéktalanul eleget, nem indokolta meg, hogy az adott jogkérdésre irányadó, hatályos jogi normákat miért nem alkalmazta.
- [8] 2. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése értelmében az Alkotmánybíróságnak elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie, ezért az Ügyrendjében meghatározottak szerinti tanácsban eljárva mindenekelőtt azt vizsgálta, hogy az alkotmányjogi panasz megfelel-e az Abtv.-ben előírt feltételeknek.
- [9] Az Abtv. 27. §-a értelmében alkotmányjogi panaszt csak Alaptörvényben biztosított jog sérelmére lehet alapítani. Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény hatályba lépését követően is fenntartotta töretlen gyakorlatát, amely szerint „a jogbiztonság önmagában nem Alaptörvényben biztosított jog, így a B) cikk (1) bekezdésének sérelmére alkotmányjogi panaszt csak kivételes esetben – a visszaható hatályú jogalkotás és jogalkalmazás, valamint a felkészülési idő hiánya esetén – lehet alapítani” {3051/2016. (III. 22.) AB határozat, Indokolás [14], továbbá például 3121/2015. (VII. 9.) AB határozat, Indokolás [89], 3167/2016. (VII. 22.) AB végzés, Indokolás [13]}. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában a támadott bírói döntés vonatkozásában a visszaható hatályú jogalkalmazás tilalmára nem hivatkozott, ezért indítványának a B) cikk (1) bekezdésének sérelmére alapított eleme nem felel meg a törvényi feltételnek.
- [10] Alkotmánybíróság következetes gyakorlata {például: 3265/2017. (X. 19.) AB határozat, Indokolás [29], 33/2015. (XII. 3.) AB határozat, Indokolás [20], 20/2014. (VII. 3.) AB határozat, Indokolás [53]} alapján nem biztosít jogot az M) cikk (2) bekezdése sem, ezért erre a rendelkezésre sem alapítható alkotmányjogi panasz. Az Alkotmánybíróság 8/2014. (III. 20.) AB határozatában kifejtette, hogy „[a]z M) cikk (2) bekezdése második mondatából általánosságban az államnak az a kötelezettsége következik, amely – az Alaptörvényben szereplő alkotmányos értékek figyelembevételével – a fogyasztók érdekeit védő, az erőfölénnyel való visszaéléssel szemben fellépő

intézményrendszer létrehozására és fenntartására, továbbá a fogyasztók jogait biztosító jogszabályok megalkotására vonatkozik” (Indokolás [61]).

- [11] Az Alaptörvény R) cikk (2) bekezdése azt rögzíti, hogy az Alaptörvény és a jogszabályok mindenkire kötelezőek, az Alaptörvény 28. cikkének címzettjei pedig a bíróságok. Jogot ezek a rendelkezések sem biztosítanak az indítványozó számára, ezért alkotmányjogi panaszt ezek sérelmére sem lehet alapítani.
- [12] Az Abtv. 52. § (2) bekezdése szerint az Alkotmánybíróság által lefolytatott vizsgálat a megjelölt alkotmányossági kérelemre korlátozódik, a (4) bekezdés alapján az alkotmánybírósági eljárás feltételeinek fennállását az indítványozónak kell igazolnia. Az Abtv. 52. § (1) bekezdése értelmében az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia. Az (1b) bekezdés szerint a kérelem akkor határozott, ha egyértelműen megjelöli az *a)–f)* pontokban foglaltakat. A *b)*, illetve *e)* pont alapján az indítványnak tartalmaznia kell az Alaptörvényben biztosított jog lényegét, és indokolást arra nézve, hogy a sérelmezett bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével.
- [13] Az Alapörvény XV. cikk (1) bekezdése szerint „[a] törvény előtt mindenki egyenlő. Minden ember jogképes.” Az indítványozó szerint az általános jogegyenlőségi szabály által biztosított alapjogát a másodfokú bíróság a bizonyítási eljárás során, illetve indokolási kötelezettségének elmulasztásával okozta. A peres felek eljárási jogainak, eszközeinek egyenlősége, illetve az indokolt bírói döntéshez való jog a tisztességes bírósági eljárás-hoz való jog részjogosítványai, és mint ilyenek, a bírósági eljárással szemben támasztott eljárási garanciák körébe tartoznak. Az indítványozó az M) cikk (1) bekezdésében biztosított alapjog sérelmének lényegét tehát nem fogalmazta meg, és nem adta annak indokát sem, hogy a támadott bírói döntés miért ellentétes a megjelölt alaptörvényi rendelkezéssel.
- [14] Az indítványozó – indítványa tartalma alapján azonosíthatóan – a XXVIII. cikk (1) bekezdésében a tisztességes bírósági eljáráshoz való jogának sérelmére is hivatkozott. E körben azt kifogásolta, hogy a bíróság nem tett eleget maradéktalanul indokolási kötelezettségének, mert nem indokolta meg, miért nem alkalmazta a perben eldöntendő jogkérdésre vonatkozó hatályos jogi normákat, illetve azt, hogy miért nem függesztette fel a per tárgyalását az Európai Unió Bírósága előtt más ügyekben folyamatban lévő előzetes döntéshozatali eljárások befejezéséig. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy azon túlmenően, hogy ez utóbbi kérdést illetően a másodfokú bíróság ítélete tartalmaz indokolást, az indítványban nincs konkrét hivatkozás, előadás, érvelés, indokolás az indítványozó szerint alkalmazandó jogszabályok mellőzésére, illetve az azokra vonatkozó indokolási kötelezettségre. Az Alkotmánybíróság töretlen gyakorlata szerint indokolás hiányában a kérelem nem felel meg a határozottság – az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *e)* pontjában rögzített – követelményének, így annak elbírálására nincs lehetőség {például: 34/2014. (XI. 14.) AB határozat, Indokolás [212], 3192/2015. (X. 7.) AB végzés, Indokolás [23], 3199/2015. (X. 14.) AB végzés, Indokolás [22], 3215/2015. (XI. 10.) AB végzés, Indokolás [8]}.
- [15] Az Alkotmánybíróság jelen ügyben is emlékeztet arra, hogy mint az Alaptörvény 24. cikk (1) bekezdésének értelmében az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve, az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdésének *d)* pontja szerint a bírói döntéseket is csak az alkotmányosság szempontjából ellenőrizheti, hatásköre a bírói döntésben foglalt jogértelmezés alaptörvény-ellenességének, alapjogokkal való összhangjának vizsgálatára korlátozódik {például 3231/2012. (IX. 28.) AB végzés, Indokolás [4]; 3017/2013. (I. 28.) AB végzés, Indokolás [3]}. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint „[a]z eljárás lefolytatása, a tényállás megállapítása és értékelése, az alkalmazandó jog meghatározása és annak az értelmezése kizárólag a rendes bíróság feladata.” {3037/2014. (III. 13.) AB határozat, Indokolás [29]}.
- [16] 3. Mindezen hiányosságok miatt az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt –figyelemmel az Abtv. 56. § (3) bekezdésére – az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *h)* pontja alapján visszautasította.
- [17] Az indítványozónak a végrehajtási eljárás felfüggesztésére irányuló kérelméről a panasz visszautasítására tekintettel az Alkotmánybíróság nem döntött.

Budapest, 2018. szeptember 25.

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/145/2018.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3306/2018. (X. 1.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Budapest Környéki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 1.K.27.409/2017/7. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó magánszemély jogi képviselő nélkül eljárva az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz, melyben a Budapest Környéki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 1.K.27.409/2017/7. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte.
- [2] 2. Az alkotmányjogi panasz tárgyát képező – telekalakítási szerződés kapcsán kiszabott illetékfizetési kötelezettség bíróság előtti vitatásáról rendelkező – bírósági döntés előzménye az alábbi.
- [3] 2.1. Az illetékkiszabás alapjául szolgáló ingatlanokat (telek és présház) az indítványozó édesapja ajándékként kapta annak szüleitől. Az indítványozó szülei a telken álló présházat lakóházzá alakították, majd annak helyére egy kétszintes családi házat építettek, de a tulajdoni hányadoknak a beruházás eredményeként bekövetkezett módosulása az ingatlan-nyilvántartásban nem került átvezetésre. Az indítványozó édesapjának halála következtében az indítványozó és testvére örökölték meg az épületet és a telket, amelyen az indítványozó édesanyjának haszonélvezeti joga keletkezett; az öröklési illeték megfizetésre került. Ezt követően az indítványozó és testvére, valamint nagybátyja 2015. március 30-án telekalakítási szerződést kötöttek. A szerződés két ingatlan kialakításáról rendelkezett, ami által az egyik ingatlanon $\frac{1}{2}$ – $\frac{1}{2}$ -ed arányban az indítványozó és magánszemély1., míg a másik ingatlanon 1153/1259-ed arányban magánszemély2., 48/1249-48/1249-ed arányban pedig az indítványozó és magánszemély1. szerzett tulajdont. Az ingatlanokra az indítványozó édesanyja javára özvegyi jog került bejegyzésre.
- [4] 2.2. A telekalakítási szerződés vonatkozásában az elsőfokú adóhatóság fizetési meghagyásával az indítványozót visszterhes vagyónátruházási illeték megfizetésére kötelezte. Indokolása szerint a telekalakítás után megszerzett ingatlan illetőségek értéke összességében nagyobb lett, mint a telekalakítás előtt megszerzett ingatlan értéke; az indítványozó az öt megillető értékhez képest a telekalakítás folytán többet szerzett, így az indítványozót a többlétszerzés után az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 18. §-a alapján illetékfizetési kötelezettség terheli.
- [5] 2.3. Az indítványozó fellebbezése folytán eljárt másodfokú adóhatóság (a továbbiakban: alperes) határozatával az elsőfokú hatóság határozatát helybenhagyta. Indokolása szerint az illetékkiszabási eljárás alapját képező okiratok tanúsága alapján megállapítható volt az indítványozó többlétszerzése és illetékfizetési kötelezettsége.
- [6] 2.4. Az alperesi határozattal szemben az indítványozó keresetet terjesztett elő a Budapest Környéki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságon (a továbbiakban: bíróság), amelyben az alperes határozatának az elsőfokú hatóság döntésére is kiterjedő hatályon kívül helyezését kérte arra hivatkozva, hogy az alperes nem adta indokát annak, hogy döntése meghozatalakor miért hagyta figyelmen kívül a telekalakítási szerződés 8. pontját, amiben a felek azt rögzítették, hogy egyikük sem jut vagyongyarapodáshoz.
- [7] A bíróság az indítványozó keresetét elutasította. Az ítélet indokolásában hivatkozott az Itv. 18. § (1) bekezdésére, amelynek értelmében az ingatlanok más módon történő megszerzése illetékfizetési kötelezettséggel jár.

Érvelése szerint a perbeli esetben a telekalakítási szerződés alapján került sor az ingatlanok a felek közötti más módon történő megszerzésére. Idézte a bíróság az Itv. 19. § (1) bekezdésének a visszerthes vagyónátruházási illeték általános mértékét meghatározó rendelkezéseit is.

- [8] 3. Az indítványozó ezt követően terjesztette elő alkotmányjogi panaszát.
- [9] 3.1. Az indítványozó részletesen bemutatta a jogügylet tárgyát képező ingatlan előéletét, amelyben kiemelte a telekalakítási szerződés fent említett 8. pontját. Állította, hogy a telekalakítási szerződés nem vagyonszerzésre irányult, hanem a korábbi tulajdonszerzések rendezésére, és így a tényleges tulajdonosi jogviszonyoknak az ingatlan-nyilvántartásban való egyértelmű megjelenésére. Sérelmezte, hogy az alperes „az illeték kiszabása során csak az ingatlan-nyilvántartásban feltüntetett tulajdoni hányad alapján döntött”. A bíróság indoklása kapcsán azt sérelmezte, hogy abban nem tért ki az általa előadottakra, kizárólag az Itv. szakaszaira hivatkozott.
- [10] Panaszát elsősorban az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdése sérelmére alapította, mert állítása szerint a bíróság ítélete 2005. január 8. és 2015. március 30. közötti időszakra tulajdonképpen módosította a tulajdonában lévő ingatlanok körét. Hivatkozott a 112/B/2001. AB határozatára, miszerint az Alkotmánybíróság megállapította az Itv. 18. § (1) bekezdése kapcsán, hogy a vagyonszerzés gyűjtőfogalom, mely a vagyon mozgását jelöli, az illeték alapja pedig a vagyonmozgás. Állítása szerint a telekalakítással vagyonszerzés nem következett be. Sérelmezte, hogy „a jogszabályok nem rendelkeznek arról, hogy az ingatlan-nyilvántartási bejegyzés helyességéhez kapcsolódó vélelem megdöntéséhez külön eljárást kéne lefolytatni, azaz véleménye[m] szerint legalább a bíróságnak vizsgálnia kellett volna a bejegyzett jogok tényleges fennállását”. A fentiek által sérülni látta az Alaptörvény B) cikke (1) bekezdését, R) cikke (2) bekezdését, a XXIV. cikke (1) bekezdését, XXVIII. cikke (1) bekezdését és a 28. cikk rendelkezéseit.
- [11] Az indítványában hangsúlyozta, hogy a bíróság nem vett tudomást arról, hogy édesapja ráépítéssel szerzett tulajdonjogot, sem ennek a tulajdonjognak a gyermekek által örökléssel való megszerzéséről, ami révén „megfosztotta” őt az 1/2-es tulajdoni hányada egy részétől. Az öröklési illeték megfizetésére tekintettel sérelmezte, hogy a telekalakítás miatt is illetéket szabott ki az alperes, amit a bíróság megalapozottnak talált. A döntés számát meg nem nevezve az Alkotmánybíróságra hivatkozva állította, hogy „az ingatlan-nyilvántartás (telekkönyv) alapvetően jogtechnikai konstrukció, [...] de magának a rendszernek a létezése közvetlenül az Alaptörvényből nem vezethető le”. Felidézte továbbá a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény öröklésre vonatkozó rendelkezéseit.
- [12] 4. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság először az alkotmányjogi panasz befogadásáról dönt, melynek során az eljáró tanács vizsgálja, hogy az indítvány megfelel-e az alkotmányjogi panasz befogadhatóságára vonatkozó törvényi – formai és tartalmi – feltételeknek.
- [13] 4.1. A testület megállapította, hogy az indítvány határidőben érkezett, az indítványozó érintettnek tekinthető és a rendelkezésére álló jogorvoslati lehetőségeket kimerítette.
- [14] A befogadhatóság további feltételeit vizsgálva az Alkotmánybíróság az alábbi következtetésekre jutott.
- [15] 4.2. Az Abtv. 27. § a) pontja alapján akkor lehet alkotmányjogi panasszal az Alkotmánybírósághoz fordulni, „ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti”.
- [16] 4.3. Az Alkotmánybíróság gyakorlata következetes abban a kérdésben is, hogy az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése, R) cikk (2) bekezdése, valamint az Alaptörvény 28. cikke nem tekinthetők az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát tartalmazó alaptörvényi rendelkezésnek, ezért ezekre alkotmányjogi panasz nem alapítható [lásd pl. 3108/2016. (VI. 3.) AB végzés, Indokolás [23]].
- [17] 4.4. Az indítványozó által állított további alaptörvényi sérelmekre tekintettel az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt egyéb tartalmi feltételeit is megvizsgálta az Abtv. 56. § (2) bekezdésének megfelelően. Ennek során az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 29. §-ában foglalt követelménynek, mely szerint alkotmányjogi panasz csak a bírói

döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadható be.

- [18] Az indítványozó érvei kifejezetten jogértelmezési szakkérdések – és ezekből következően a jogszabály által előírt illetékfizetési kötelezettség – vitására irányultak.
- [19] Az Alkotmánybíróság rámutat arra, hogy az Abtv. 29. §-ából következően a testület a bírói ítéleteket kizárólag alkotmányossági szempontból vizsgálhatja felül, törvényességi, jogértelmezési kérdések megítélése nem tartozik a hatáskörébe. Az Alkotmánybíróság gyakorlata következetes abban a tekintetben, hogy az erre irányuló indítványok befogadását visszautasítja, mivel: „az Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdésének *d)* pontja alapján a bírói döntéseket az alkotmányosság szempontjából ellenőrizheti, és jogköre a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vizsgálatára és kiküszöbölésére korlátozódik, ezért a bírói döntés irányának, a bizonyítékok bírói mérlegelésének és értékelésének, illetve a bírósági eljárás teljes egészének ismételt felülbírálatára már nem rendelkezik hatáskörrel” {elsőként lásd: 3231/2012. (IX. 28.) AB végzés, Indokolás [4]}. „Az Alkotmánybíróság az Abtv. 27. §-ában szabályozott hatáskörében eljárva a bírói döntés és az Alaptörvény összhangját biztosítja. Ebből következően a bírói döntés alaptörvény-ellenességének vizsgálata során az Alkotmánybíróság attól is tartózkodik, hogy a bíróságok felülbírálati jogköréhez tartozó, szakjogi vagy kizárólag törvényértelmezési kérdésekben állást foglaljon” {3108/2016. (VI. 3.) AB végzés, Indokolás [26]}.
- [20] 5. Mindezeket figyelembe véve az indítvány nem felel meg részben az Abtv. 27. §-ában illetve az Abtv. 29. §-ában megfogalmazott befogadási feltételnek, így az Alkotmánybíróság az indítványt – az Abtv. 47. § (1) bekezdése és az 56. § (1)–(2) bekezdései, valamint az Ügyrend 5. § (1) és (2) bekezdései alapján eljárva, az Abtv. 27. §-ára, 29. §-ára, valamint az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a)* és *h)* pontjaira tekintettel – visszautasította.

Budapest, 2018. szeptember 25.

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/299/2018.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3307/2018. (X. 1.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Budapest Környéki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 1.K.27.407/2017/7. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó magánszemély jogi képviselő nélkül eljárva az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz, melyben a Budapest Környéki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 1.K.27.407/2017/7. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte.
- [2] 2. Az alkotmányjogi panasz tárgyát képező – telekalakítási szerződés kapcsán kiszabott illetékfizetési kötelezettség bíróság előtti vitatásáról rendelkező – bírósági döntés előzménye az alábbi.
- [3] 2.1. Az illetékkiszabás alapjául szolgáló ingatlanokat (telek és présház) az indítványozó édesapja ajándékként kapta annak szüleitől. Az indítványozó szülei a telken álló présházat lakóházzá alakították, majd annak helyére egy kétszintes családi házat építettek, de a tulajdoni hányadoknak a beruházás eredményeként bekövetkezett módosulása az ingatlan-nyilvántartásban nem került átvezetésre. Az indítványozó édesapjának halála következtében az indítványozó és testvére örökölték meg az épületet és a telket, amelyen az indítványozó édesanyjának haszonélvezeti joga keletkezett; az öröklési illeték megfizetésre került. Ezt követően az indítványozó és testvére, valamint nagybátyja 2015. március 30-án telekalakítási szerződést kötöttek. A szerződés két ingatlan kialakításáról rendelkezett, ami által az egyik ingatlanon $\frac{1}{2}$ – $\frac{1}{2}$ -ed arányban magánszemély1. és az indítványozó, míg a másik ingatlanon 1153/1259-ed arányban magánszemély2., 48/1249-48/1249-ed arányban pedig magánszemély1. és az indítványozó szerzett tulajdont. Az ingatlanra az indítványozó édesanyja javára özvegyi jog került bejegyzésre.
- [4] 2.2. A telekalakítási szerződés vonatkozásában az elsőfokú adóhatóság fizetési meghagyásával az indítványozót visszterhes vagyónátruházási illeték megfizetésére kötelezte. Indokolása szerint a telekalakítás után megszerzett ingatlan illetőségek értéke összességében nagyobb lett, mint a telekalakítás előtt megszerzett ingatlan értéke; az indítványozó az őt megillető értékhez képest a telekalakítás folytán többet szerzett, így az indítványozót a többlétszerzés után az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 18. §-a alapján illetékfizetési kötelezettség terheli.
- [5] 2.3. Az indítványozó fellebbezése folytán eljárt másodfokú adóhatóság (a továbbiakban: alperes) határozatával az elsőfokú hatóság határozatát helybenhagyta. Indokolása szerint az illetékkiszabási eljárás alapját képező okiratok tanúsága alapján megállapítható volt az indítványozó többlétszerzése és illetékfizetési kötelezettsége.
- [6] 2.4. Az alperesi határozattal szemben az indítványozó keresetet terjesztett elő a Budapest Környéki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságon (a továbbiakban: bíróság), amelyben az alperes határozatának az elsőfokú hatóság döntésére is kiterjedő hatályon kívül helyezését kérte arra hivatkozva, hogy az alperes nem adta indokát annak, hogy döntése meghozatalakor miért hagyta figyelmen kívül a telekalakítási szerződés 8. pontját, amiben a felek azt rögzítették, hogy egyikük sem jut vagyongyarapodáshoz.
- [7] A bíróság az indítványozó keresetét elutasította. Az ítélet indokolásában hivatkozott az Itv. 18. § (1) bekezdésére, amelynek értelmében az ingatlanok más módon történő megszerzése illetékfizetési kötelezettséggel jár.

Érvelése szerint a perbeli esetben a telekalakítási szerződés alapján került sor az ingatlanok a felek közötti más módon történő megszerzésére. Idézte a bíróság az Itv. 19. § (1) bekezdésének a visszerthes vagyónátruházási illeték általános mértékét meghatározó rendelkezéseit is.

- [8] 3. Az indítványozó ezt követően terjesztette elő alkotmányjogi panaszát.
- [9] 3.1. Az indítványozó részletesen bemutatta a jogügylet tárgyát képező ingatlan előéletét, amelyben kiemelte a telekalakítási szerződés fent említett 8. pontját. Állította, hogy „a telekalakítási szerződés nem vagyonszerzésre irányult, hanem a korábbi tulajdonszerzések rendezésére, és így a tényleges tulajdonosi jogviszonyoknak az ingatlan-nyilvántartásban való egyértelmű megjelenésére”. Sérelmezte, hogy az alperes „az illeték kiszabása során csak az ingatlan-nyilvántartásban feltüntetett tulajdoni hányad alapján döntött.” A bíróság indokolása kapcsán azt sérelmezte, hogy abban nem tért ki az általa előadottakra, kizárólag az Itv. szakaszaira hivatkozott.
- [10] Panaszát elsősorban az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdése sérelmére alapította, mert állítása szerint a bíróság ítélete 2005. január 8. és 2015. március 30. közötti időszakra tulajdonképpen módosította a „tulajdonában lévő ingatlanok körét”. Hivatkozott a 112/B/2001. AB határozatára, miszerint az Alkotmánybíróság megállapította az Itv. 18. § (1) bekezdése kapcsán, hogy a vagyonszerzés gyűjtőfogalom, mely a vagyon mozgását jelöli, az illeték alapja pedig a vagyonmozgás. Állítása szerint a telekalakítással vagyonszerzés nem következett be. Sérelmezte, hogy „a jogszabályok nem rendelkeznek arról, hogy az ingatlan-nyilvántartási bejegyzés helyességéhez kapcsolódó vélelem megdöntéséhez külön eljárást kéne lefolytatni, azaz véleménye[m] szerint legalább a bíróságnak vizsgálnia kellett volna a bejegyzett jogok tényleges fennállását”. A fentiek által sérülni látta az Alaptörvény B) cikke (1) bekezdését, R) cikke (2) bekezdését, a XXIV. cikke (1) bekezdését, XXVIII. cikke (1) bekezdését és a 28. cikk rendelkezéseit.
- [11] 3.2. Az indítványa kiegészítésében a panaszban előadottakat ismételte meg, hangsúlyozva, hogy a bíróság nem vett tudomást arról, hogy édesapja ráépítéssel szerzett tulajdonjogot, sem ennek a tulajdonjognak a gyermekek által örökléssel való megszerzéséről, ami révén „megfosztotta” őt „öröksége egy részétől”. Az öröklési illeték megfizetésére tekintettel sérelmezte, hogy a telekalakítás miatt is illetéket szabott ki az alperes, amit a bíróság megalapozottnak talált. A döntés számát meg nem nevezve az Alkotmánybíróságra hivatkozva állította, hogy „az ingatlan-nyilvántartás (telekkönyv) alapvetően jogtechnikai konstrukció, [...] de magának a rendszernek a létezése közvetlenül az Alaptörvényből nem vezethető le”. Hiánypótlásában felidézte továbbá a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény öröklésre vonatkozó rendelkezéseit.
- [12] 4. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság először az alkotmányjogi panasz befogadásáról dönt, melynek során az eljáró tanács vizsgálja, hogy az indítvány megfelel-e az alkotmányjogi panasz befogadhatóságára vonatkozó törvényi – formai és tartalmi – feltételeknek.
- [13] 4.1. A testület megállapította, hogy az indítvány határidőben érkezett, az indítványozó érintettnek tekinthető és a rendelkezésére álló jogorvoslati lehetőségeket kimerítette.
- [14] A befogadhatóság további feltételeit vizsgálva az Alkotmánybíróság az alábbi következtetésekre jutott.
- [15] 4.2. Az Abtv. 27. § a) pontja alapján akkor lehet alkotmányjogi panasszal az Alkotmánybírósághoz fordulni, „ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti”.
- [16] 4.3. Az Alkotmánybíróság gyakorlata következetes abban a kérdésben is, hogy az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése, R) cikk (2) bekezdése, valamint az Alaptörvény 28. cikke nem tekinthetők az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát tartalmazó alaptörvényi rendelkezésnek, ezért ezekre alkotmányjogi panasz nem alapítható [lásd pl. 3108/2016. (VI. 3.) AB végzés, Indokolás [23]].
- [17] 4.4. Az indítványozó által állított további alaptörvényi sérelmekre tekintettel az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt egyéb tartalmi feltételeit is megvizsgálta az Abtv. 56. § (2) bekezdésének megfelelően. Ennek során az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 29. §-ában foglalt követelménynek, mely szerint alkotmányjogi panasz csak a bírói

döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadható be.

- [18] Az indítványozó érvei kifejezetten jogértelmezési szakkérdések – és ezekből következően a jogszabály által előírt illetékfizetési kötelezettség – vitására irányultak.
- [19] Az Alkotmánybíróság rámutat arra, hogy az Abtv. 29. §-ából következően a testület a bírói ítéleteket kizárólag alkotmányossági szempontból vizsgálhatja felül, törvényességi, jogértelmezési kérdések megítélése nem tartozik a hatáskörébe. Az Alkotmánybíróság gyakorlata következetes abban a tekintetben, hogy az erre irányuló indítványok befogadását visszautasítja, mivel: „az Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdésének *d)* pontja alapján a bírói döntéseket az alkotmányosság szempontjából ellenőrizheti, és jogköre a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vizsgálatára és kiküszöbölésére korlátozódik, ezért a bírói döntés irányának, a bizonyítékok bírói mérlegelésének és értékelésének, illetve a bírósági eljárás teljes egészének ismételt felülbírálatára már nem rendelkezik hatáskörrel” {elsőként lásd: 3231/2012. (IX. 28.) AB végzés, Indokolás [4]}. „Az Alkotmánybíróság az Abtv. 27. §-ában szabályozott hatáskörében eljárva a bírói döntés és az Alaptörvény összhangját biztosítja. Ebből következően a bírói döntés alaptörvény-ellenességének vizsgálata során az Alkotmánybíróság attól is tartózkodik, hogy a bíróságok felülbírálati jogköréhez tartozó, szakjogi vagy kizárólag törvényértelmezési kérdésekben állást foglaljon” {3108/2016. (VI. 3.) AB végzés, Indokolás [26]}.
- [20] 5. Mindezeket figyelembe véve az indítvány nem felel meg részben az Abtv. 27. §-ában illetve az Abtv. 29. §-ában megfogalmazott befogadási feltételnek, így az Alkotmánybíróság az indítványt – az Abtv. 47. § (1) bekezdése és az 56. § (1)–(2) bekezdései, valamint az Ügyrend 5. § (1) és (2) bekezdései alapján eljárva, az Abtv. 27. § -ára, 29. §-ára, valamint az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a)* és *h)* pontjaira tekintettel – visszautasította.

Budapest, 2018. szeptember 25.

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/296/2018.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3308/2018. (X. 1.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Budapest Környéki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 1.K.27.410/2017/7. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó magánszemély jogi képviselő nélkül eljárva az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz, melyben a Budapest Környéki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 1.K.27.410/2017/7. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte.
- [2] 2. Az alkotmányjogi panasz tárgyát képező – telekalakítási szerződés kapcsán kiszabott illetékfizetési kötelezettség bíróság előtti vitatásáról rendelkező – bírósági döntés előzménye az alábbi.
- [3] 2.1. Az illetékkiszabás alapjául szolgáló ingatlanokat (telek és présház) az indítványozó férje ajándékként kapta annak szüleitől. Az indítványozó és férje a telken álló présházat lakóházzá alakították, majd annak helyére egy kétszintes családi házat építettek, de a tulajdoni hányadoknak a beruházás eredményeként bekövetkezett módosulása az ingatlan-nyilvántartásban nem került átvezetésre. Az indítványozó férjének halála következtében az indítványozóval közös gyermekeik örökölték meg az épületet és a telket, amelyen az indítványozónak haszonélvezeti joga keletkezett; az öröklési illeték megfizetésére került. Ezt követően az indítványozó és gyermekei, valamint sógora 2015. március 30-án telekalakítási szerződést kötöttek. A szerződés két ingatlan kialakításáról rendelkezett, ami által az egyik ingatlanon 1/2-1/2-ed arányban magánszemély1. és magánszemély2., míg a másik ingatlanon 1153/1259-ed arányban magánszemély3., 48/1249-48/1249-ed arányban pedig magánszemély1. és magánszemély2. szerzett tulajdont. Az ingatlanokra az indítványozó javára özvegyi jog került bejegyzésre.
- [4] 2.2. A telekalakítási szerződés vonatkozásában az elsőfokú adóhatóság 2016. március 23-án kelt fizetési meghagyásával az indítványozót visszerthes vagyónátruházási illeték megfizetésére kötelezte. Indokolása szerint a telekalakítás után megszerzett ingatlan- illetőségek értéke összességében nagyobb lett, mint a telekalakítás előtt megszerzett ingatlan értéke; az indítványozó az őt megillető értékhez képest a telekalakítás folytán többet szerzett, így az indítványozót a többlétszerzés után az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 18. §-a alapján illetékfizetési kötelezettség terheli.
- [5] 2.3. Az indítványozó fellebbezése folytán eljáró másodfokú adóhatóság (a továbbiakban: alperes) 2017. március 9. napján kelt határozatával az elsőfokú hatóság határozatát helybenhagyta. Indokolása szerint az illetékkiszabási eljárás alapját képező okiratok tanúsága alapján megállapítható volt az indítványozó többlétszerzése és illetékfizetési kötelezettsége.
- [6] 2.4. Az alperesi határozattal szemben az indítványozó keresetet terjesztett elő a Budapest Környéki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságon (a továbbiakban: bíróság), amelyben az alperes határozatának az elsőfokú hatóság döntésére is kiterjedő hatályon kívül helyezését kérte arra hivatkozva, hogy az alperes nem adta indokát annak, hogy döntése meghozatalakor miért hagyta figyelmen kívül a telekalakítási szerződés 8. pontját, amiben a felek azt rögzítették, hogy egyikük sem jut vagyongyarapodáshoz.

- [7] A bíróság az indítványozó keresetét elutasította. Az ítélet indokolásában hivatkozott az Itv. 18. § (1) bekezdésére, amelynek értelmében az ingatlannak más módon történő megszerzése illetékfizetési kötelezettséggel jár. Érvéle szerint a perbeli esetben a telekalakítási szerződés alapján került sor az ingatlannak a felek közötti más módon történő megszerzésére. Idézte a bíróság az Itv. 19. § (1) bekezdésének a visszerthes vagyónátruházási illeték általános mértékét meghatározó rendelkezéseit is.
- [8] 3. Az indítványozó ezt követően terjesztette elő alkotmányjogi panaszát.
- [9] 3.1. Az indítványozó részletesen bemutatta a jogügylet tárgyát képező ingatlan előéletét, amelyben kiemelte a telekalakítási szerződés fent említett 8. pontját. Állította, hogy „a telekalakítási szerződés nem vagyonszerzésre irányult, hanem a korábbi tulajdonszerzések rendezésére, és így a tényleges tulajdonosi jogviszonyoknak az ingatlan-nyilvántartásban való egyértelmű megjelenésére”. Sérelmezte, hogy az alperes „az illeték kiszabása során csak az ingatlan-nyilvántartásban feltüntetett tulajdoni hányad alapján döntött.” A bíróság indokolása kapcsán azt sérelmezte, hogy abban nem tért ki az általa előadottakra, kizárólag az Itv. szakaszaira hivatkozott.
- [10] Panaszát elsősorban az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdése sérelmére alapította, mert állítása szerint a bíróság ítélete 2005. január 8. és 2015. március 30. közötti időszakra tulajdonképpen módosította a haszonélvezeti jogát. Álláspontja szerint az örökléshez és a tulajdonhoz való jogát „nem írhatja felül egy földhivatali bejegyzés vagy annak elmaradása”. Hivatkozott a 112/B/2001. AB határozatára, miszerint az Alkotmánybíróság megállapította az Itv. 18. § (1) bekezdése kapcsán, hogy a vagyonszerzés gyűjtőfogalom, mely a vagyon mozgását jelöli, az illeték alapja pedig a vagyonmozgás. Állítása szerint a telekalakítással vagyonmozgás nem következett be. Sérelmezte, hogy „a jogszabályok nem rendelkeznek arról, hogy az ingatlan-nyilvántartási bejegyzés helyességéhez kapcsolódó vélelem megdöntéséhez külön eljárást kéne lefolytatni, azaz véleménye[m] szerint legalább a bíróságnak vizsgálnia kellett volna a bejegyzett jogok tényleges fennállását”. A fentiek által sérülni látta az Alaptörvény B) cikke (1) bekezdését, R) cikke (2) bekezdését, a XXIV. cikke (1) bekezdését, XXVIII. cikke (1) bekezdését és a 28. cikk rendelkezéseit.
- [11] 3.2. Indítványa kiegészítésében a panaszban előadottakat ismételte meg, hangsúlyozva, hogy a bíróság nem vett tudomást arról, hogy férje ráépítéssel szerzett tulajdonjogot, sem ennek a tulajdonjognak a gyermekek által örökléssel való megszerzéséről, ami révén megfosztotta őt haszonélvezeti joga egy részétől. Az öröklési illeték megfizetésére tekintettel sérelmezte, hogy a telekalakítás miatt is illetéket szabott ki az alperes, amit a bíróság megalapozottnak talált. A döntés számát meg nem nevezve az Alkotmánybíróságra hivatkozva állította, hogy „az ingatlan-nyilvántartás (telekkönyv) alapvetően jogtechnikai konstrukció [...] de magának a rendszernek a létezése közvetlenül az Alaptörvényből nem vezethető le”. Hiánypótlásában felidézte továbbá a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény öröklésre vonatkozó rendelkezéseit.
- [12] 4. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság először az alkotmányjogi panasz befogadásáról dönt, melynek során az eljáró tanács vizsgálja, hogy az indítvány megfelel-e az alkotmányjogi panasz befogadhatóságára vonatkozó törvényi – formai és tartalmi – feltételeknek.
- [13] 4.1. A testület megállapította, hogy az indítvány határidőben érkezett, az indítványozó érintettnek tekinthető és a rendelkezésére álló jogorvoslati lehetőségeket kimerítette.
- [14] A befogadhatóság további feltételeit vizsgálva az Alkotmánybíróság az alábbi következtetésekre jutott.
- [15] 4.2. Az Abtv. 27. § a) pontja alapján akkor lehet alkotmányjogi panasszal az Alkotmánybírósághoz fordulni, „ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti”.
- [16] 4.3. Az Alkotmánybíróság gyakorlata következetes abban a kérdésben is, hogy az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése, R) cikk (2) bekezdése, valamint az Alaptörvény 28. cikke nem tekinthetők az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát tartalmazó alaptörvényi rendelkezésnek, ezért ezekre alkotmányjogi panasz nem alapítható {lásd pl. 3108/2016. (VI. 3.) AB végzés, Indokolás [23]}.

- [17] 4.4. Az indítványozó által állított további alaptörvényi sérelmekre tekintettel az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt egyéb tartalmi feltételeit is megvizsgálta az Abtv. 56. § (2) bekezdésének megfelelően. Ennek során az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 29. §-ában foglalt követelménynek, mely szerint alkotmányjogi panasz csak a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadható be.
- [18] Az indítványozó érvei kifejezetten jogértelmezési szakkérdések – és ezekből következően a jogszabály által előírt illetékfizetési kötelezettség – vitatására irányultak.
- [19] Az Alkotmánybíróság rámutat arra, hogy az Abtv. 29. §-ából következően a testület a bírói ítéleteket kizárólag alkotmányossági szempontból vizsgálhatja felül, törvényességi, jogértelmezési kérdések megítélése nem tartozik a hatáskörébe. Az Alkotmánybíróság gyakorlata következetes abban a tekintetben, hogy az erre irányuló indítványok befogadását visszautasítja, mivel: „az Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdésének d) pontja alapján a bírói döntéseket az alkotmányosság szempontjából ellenőrizheti, és jogköre a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vizsgálatára és kiküszöbölésére korlátozódik, ezért a bírói döntés irányának, a bizonyítékok bírói mérlegelésének és értékelésének, illetve a bírósági eljárás teljes egészének ismételt felülbírálatára már nem rendelkezik hatáskörrel.” {Elsőként lásd: 3231/2012. (IX. 28.) AB végzés, Indokolás [4]}. „Az Alkotmánybíróság az Abtv. 27. §-ában szabályozott hatáskörében eljárva a bírói döntés és az Alaptörvény összhangját biztosítja. Ebből következően a bírói döntés alaptörvény-ellenességének vizsgálata során az Alkotmánybíróság attól is tartózkodik, hogy a bíróságok felülbírálati jogköréhez tartozó, szakjogi vagy kizárólag törvényértelmezési kérdésekben állást foglaljon” {3108/2016. (VI. 3.) AB végzés, Indokolás [26]}.
- [20] 5. Mindezeket figyelembe véve az indítvány nem felel meg részben az Abtv. 27. §-ában illetve az Abtv. 29. §-ában megfogalmazott befogadási feltételnek, így az Alkotmánybíróság az indítványt – az Abtv. 47. § (1) bekezdése és az 56. § (1)–(2) bekezdései, valamint az Ügyrend 5. § (1) és (2) bekezdései alapján eljárva, az Abtv. 27. § -ára, 29. §-ára, valamint az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontjaira tekintettel – visszautasította.

Budapest, 2018. szeptember 25.

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/292/2018.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3309/2018. (X. 1.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Gfv.VII.30.371/2015/5. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó (Posta Csaba) jogi képviselője útján (dr. Dobrossy István ügyvéd, 4025 Debrecen, Simonffy út 57.), az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz a Kúria Gfv.VII.30.371/2015/5. számú ítélete, valamint azzal összefüggésben a Szegedi Ítéletábla Pf.II20.437/2015/4. számú, továbbá a Szegedi Törvényszék 7.P.22.162/2013/23. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítása és megsemmisítése iránt.
- [2] Kérelmét az indítványozó az Alaptörvény M) cikk (2) bekezdése, valamint XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdéseinek sérelmére alapította.
- [3] 2. Az indítványozó és a pénzügyi és lízing tevékenységet folytató, az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló perben alperes gazdasági társaság jogelődje között 2007. július 27-én az indítványozó finanszírozási ajánlatra vonatkozó kérelme alapján kölcsönszerződés jött létre egy személygépkocsi indítványozó általi megvásárlása érdekében. A szerződésben foglaltak szerint a folyósított svájci frank devizanemű kölcsön összege 615 000 forint önerő mellett 3 408 000 forint, futamideje 120 hónap, a havi (kezdő) törlesztő részlet összege 37 743 forint, a THM pedig 5,75 % volt. Az alperesi jogelőd által kidolgozott általános szerződési feltételek a szerződés részévé váltak.
- [4] Utóbb a fenti hitelszerződés feltételeinek teljesítése az árfolyamváltozások okán az indítványozó számára – az indítványban foglaltak szerint a fizetendő tőkeösszeg mintegy kétszeres mértékre történt megemelkedésre tekintettel – ellehetetlenült. Az alperes a kölcsönszerződést felmondta, az abban kikötött vételi jogát gyakorolta, a gépjárművet pedig kivonatta a forgalomból.
- [5] Az indítványozó módosított keresetében annak megállapítását kérte a bíróságtól, hogy a szerződés közte és az alperes jogelőde között nem jött létre. Ezt arra alapította, az okiratot nem az alperesi jogelőd cégjegyzésre jogosult képviselői írták alá együttesen, ezért az a polgári törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban régi Ptk.) 222–223. §-a alapján, valamint a 217. § (1) bekezdése alapján nem jött létre. Másodlagosan kérte annak megállapítását, hogy amennyiben a szerződés létrejöttnek tekinthető, úgy az semmis, miután a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban régi Hpt.) 213. § (1) bekezdésében foglalt kötelező tartalmi elemek egy részét nem tartalmazza, és a fogyasztási szerződés emiatt teljes egészében érvénytelen. Harmadsorban kérte az egyoldalú szerződésmódosítások tekintetében az érvénytelenség megállapítását, miután az azokat lehetővé tévő általános szerződési feltételek nem átláthatóak, nem tartalmaznak világos, egyértelmű meghatározásokat, nem felelnek meg a tételes meghatározás, a ténylegesség és arányosság elvének sem, ezáltal a régi Ptk. 209. § (1) bekezdésébe ütköznek. Negyedsorban annak megállapítását kérte, hogy a felek között a szerződés forint devizanemben jött létre, annak adott összegben történő meghatározása mellett. Kifejtette, hogy a kölcsönszerződés álláspontja szerint fogyasztóinak minősül, mivel a gépjármű az egyéni vállalkozóként vezetett tárgyi eszköz nyilvántartásában nem szerepel, kisebb munkáihoz – alkalmanként – anyag szállításra vette igénybe, a fő cél azonban a magánhasználat volt. Az alperes vitatta a szerződés fogyasztói jellegét. Utalt arra, hogy a felperes egyéni vállalkozóként, üzletszerű gazdasági tevékenysége megvalósításának biztosítása céljából vett fel kölcsönt jogelődjétől a munkaeszközének számító személygépjármű finanszírozása céljából. A szerződés nem fogyasztói és nem is fogyasztási szerződés, ezért a semmisségi okokra történő hivatkozás alaptalan. Mivel más személy útján is lehet szerződést kötni, ezért az alaki érvénytelenségre, a szerződés létre nem jött voltára történő utalás alaptalan. Az autókereskedő együtt-

működési megállapodás alapján, megbízottként jogosult volt a kölcsönszerződések megkötésére; nevében a szerződést arra jogosult munkavállalója írta alá, akinek magatartását utóbb az alperes jogelődje írásban is jóváhagyta. A szerződés svájci frank devizanemben jött létre, ezért a negyedleges kereset is alaptalan, míg fogyasztói minőség hiányában a tisztességtelenségre történő hivatkozás az indítványozó érvei alapján nem vizsgálható. Az alperes továbbá viszontkeresetet is előterjesztett az indítványozóval szemben, a szerződésnek az üzleti kamat és az árfolyamrész mértékének megállapítása mellett történő érvényessé nyilvánítását kérve.

- [6] Az első fokon eljáró Szegedi Törvényszék mind az indítványozó kereseti kérelmeit, mind pedig az alperesi viszontkeresetet elutasította. Megállapította, hogy a perbeli szerződés nem minősült a régi Ptk. 685. § d) pontja alapján fogyasztói szerződésnek, mivel az nem független a felperes által folytatott gazdasági és szakmai tevékenységtől, erre tekintettel úgy foglalt állást, hogy a régi Hpt. 213. §-ában foglalt rendelkezések nem alkalmazhatóak a jogvitában. Az indítványozónak a vitássá tett szerződés jogi jellegének bíróság általi megítélését vitató fellebbezése alapján eljáró Szegedi Ítéletkönyvtár az elsőfokú ítéletet helybenhagyta. Kifejtette, hogy a bírói gyakorlatra tekintettel egy szerződés csak akkor minősülhet fogyasztói szerződésnek, ha az független a szerződő fél üzleti, gazdasági céljaitól. Ezzel összefüggésben rögzítette továbbá, hogy a szerződéskötési célok a szerződéskötés időpontja tekintetében vizsgálhatóak, amiből az is következik, hogy az eredetileg fogyasztói szerződésnek nem minősülő szerződést akár az eredeti szerződéskötési célokban, akár egyéb körülményekben bekövetkező változások (így például az egyéni vállalkozói tevékenység esetleges szüneteltetése) később sem teszik fogyasztói jellegűvé. A Kúria felülvizsgálati jogkörében eljárva, az indítványozó által alkotmányjogi panasszal támadott ítéletében a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta. A kúriai döntés indokolása szerint a régi Ptk.-nak a fogyasztói szerződés fogalmát megállapító 685. § e) pontjában meghatározott feltételek vizsgálata során annak van ügyszempontú jelentősége, hogy a szerződéskötés előkészítése folyamatában, milyen tények váltak a pénzügyi intézmény számára ismertté az adós személyét illetően az általa kért kölcsönösszeg felhasználásának célja, módja vonatkozásában. Megállapította továbbá azt, hogy az eljáró bíróságok okszerűen minősítették a perbeli szerződést nem fogyasztói szerződésnek, mivel a finanszírozási kérelem az egyéni vállalkozók számára készült formanyomtatványon, a cégszemély megadásával, egyéni vállalkozóként jegyezve került benyújtásra. A Kúria ítéletben rögzített álláspontja szerint a minősítés szempontjából nincs jelentősége annak, hogy az adós ténylegesen, a későbbiekben mire használta a gépjárművet; azt a vállalkozás a tárgyi eszköz nyilvántartásában szerepelteti-e; egyéni vállalkozásában milyen költséget számol el utána; vagy későbbi időpontban a vállalkozását esetleg szünetelteti-e.
- [7] Az indítványozó a fenti ítéletekkel szemben benyújtott alkotmányjogi panaszában és annak kiegészítésében foglalt érvelése az eljáró bíróságok azon – egybehangzó – jogértelmezésének helytállóságát vitatta, miszerint a perben vitássá tett szerződés nem tekinthető fogyasztói szerződésnek. Ezzel kapcsolatban előadta, hogy álláspontja szerint az eljáró bíróságok nem tárták fel megfelelően a tényállást, a lefolytatott bizonyításokból okszerűtlen következtetéseket vontak le, továbbá az ügy eldöntése szempontjából releváns tényeket és bizonyítékokat annak ellenére nem vettek kellően figyelembe, hogy azok szerinte „kivételek nélkül a szerződés fogyasztói jellegét igazolják”. Kifejtette, hogy a bíróságok ítéleteiben foglaltak „méltánytalan és igazságtalan helyzetet teremtenek, amely nyilvánvalóan ellentétes” az Alaptörvény Nemzeti Hitvallás című fejezetének azon deklarációjával, miszerint: „Valljuk, hogy népuralom csak ott van, ahol az állam szolgálja polgárait, ügyeiket méltányosan, visszaélés és részrehajlás nélkül intézi”. Mivel álláspontja szerint az indítványozó a kérdéses, általa következtetesen fogyasztóinak nevezett szerződés megkötése tekintetében „gyengébb félnek minősül”, így az ítéletek sértik az Alaptörvény M) cikk (2) bekezdésében foglalt, Magyarországnak az erőfölénnyel való visszaéléssel szembeni fellépésére és a fogyasztók védelmére irányuló kötelezettségvállalásával kapcsolatos rendelkezéseket. Előadta továbbá, hogy mivel a bíróságok az általa előadott körülményeket a ténymegállapítás során szerinte figyelmen kívül hagyták, és döntéshozataluk során az általa „csatolt okirati bizonyítékok, további nyilatkozatok mérlegelése nélkül állapították meg a szerződés nem fogyasztói jellegét”, ezért sérült a tisztességes bírósági eljáráshoz való joga is.
- [8] 3. Az Alkotmánybíróság mindenekelőtt az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának formai és tartalmi feltételeit vizsgálja. Ezekkel kapcsolatban a következőket állapította meg.
- [9] 3.1. Az alkotmányjogi panasz a befogadhatóság formai feltételeinek [Abtv. 30. § (1) bekezdés, valamint 52. § (1b) bekezdés) a)–f) pont] az alábbiak szerint tesz eleget.

- [10] Az indítványozó jogi képviselője alkotmányjogi panaszát az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerinti határidőben adta postára.
- [11] Az alkotmányjogi panasz az Abtv. 52. § (1b) bekezdés a)–f) pontjaiban foglalt formai követelményeknek – részben – eleget tesz, mivel megjelöli az Alkotmánybíróság hatáskörét megalapozó törvényi rendelkezést (Abtv. 27. §); az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit (M) cikk (2) bekezdése, valamint XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdései], melyek közül az Alaptörvény M) cikk (2) bekezdése és XXVIII. cikk (1) bekezdése tekintetében a támadott ítélet alaptörvény-ellenességére vonatkozó okfejtést is tartalmaz; valamint kifejezett kérelmet fogalmaz meg a Kúria támadott döntése, valamint azzal összefüggésben az alsóbb fokú bírósági ítéletek alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére.
- [12] Az alkotmányjogi panasz ugyanakkor Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontban írt indokolási kötelezettségnek az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdése tekintetében nem tesz eleget, mivel arra vonatkozóan indokolást egyáltalán nem tartalmaz.
- [13] Az indítványozó alkotmányjogi panaszában eredetileg az Alaptörvény fenti rendelkezésein kívül a XXIV. cikk (1) bekezdésének, valamint 28. cikkének sérelmére is hivatkozott. Az Alkotmánybíróság főtítkárának hiánypótlásra való felhívását követően – melyben az indokolással kapcsolatos kiegészítésre való felhívás mellett a főtítkárról is tájékoztatta, hogy az Alaptörvény 28. cikkében foglalt jogértelmezési szabályra, illetve bírósági eljárással összefüggésben a XXIV. cikk (1) bekezdésére az Alkotmánybíróság töretlen gyakorlata értelmében alkotmányjogi panasz nem alapítható – az indítványozó kizárólag az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) vonatkozásában egészítette ki az indítványát. Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság az indítványozó beadványait – a hiánypótlásban a korábbi nyilatkozataiban előadottak változatlan fenntartására való utalása ellenére – kizárólag az Alaptörvény M) cikk (2) bekezdésére, illetve XXVIII. cikk (1) bekezdésére vonatkozó hivatkozásai tekintetében bírálhatta el.
- [14] 3.2. Az Abtv. 56. § (2) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság megvizsgálta az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, különösen a 27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29. § és a 31. § szerinti feltételeket.
- [15] 3.3. Az Abtv. 27. §-ában meghatározott egyedi ügyben való érintettség megállapítható: az indítványozó, mint az alkotmányjogi panasz benyújtásának alapjául szolgáló per felperese, nyilvánvalóan érintettnek tekinthető.
- [16] Az indítványozónak nem áll rendelkezésére további jogorvoslati lehetőség, ezért a panasz az Abtv. 27. § b) pontjában és az Ügyrend 32. § (2) bekezdés b) pontjában foglalt követelményeknek eleget tesz.
- [17] 3.4. Az Abtv. 29. §-a szerint az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be. Az Alkotmánybíróság erre tekintettel a befogadhatóság tartalmi feltételeivel összefüggésben az indítvánnyal kapcsolatban a következőket állapította meg.
- [18] Az indítványozó által állított alapjogi sérelmekkel összefüggésben előadott érvek valójában az ügyben meghozott, az indítványozó számára sérelmes bírósági döntések megállapításainak tartalmi, és nem alkotmányossági kritikáján alapulnak. A benyújtott alkotmányjogi panaszban foglaltakból megállapítható, hogy az indítványozó nem ért egyet a bíróságoknak az eljárás során kialakult álláspontjával a számára sérelmessé vált szerződés jellegének jogi megítélése tekintetében. Az eljáró bíróságok a szerződéskötés körülményeit az indítványozótól eltérően értékelték, és ebből kifolyólag ítélték meg másként magát a szerződést is. Mindezek alapján vonták le az eljáró bíróságok az ezen eltérő megítélésen alapuló, az indítványozó kereseti kérelmeinek elutasítását eredményező – de az ítéleti indokolásokból megállapíthatóan az indítványozó érveit is mérlegelő – következtetéseiket. Az indítványozó az általa megjelölt valamennyi alapjogi sérelmet kizárólag ebből, vagyis a saját és az eljáró bíróságok jogi álláspontjának eltéréseiből; a rendelkezésre álló bizonyítékok, nyilatkozatok és az azokból levont jogi következtetések értékelésének különbözőségéből vezette le.
- [19] A szerződéskötés körülményeivel, illetve a szerződéskötést követően az indítványozó vállalkozói tevékenységének folytatásával kapcsolatban beállt esetleges változásokkal kapcsolatban a perben rendelkezésre állt okiratok, nyilatkozatok értékelése az Alkotmánybíróság álláspontja szerint olyan polgári jogi szakkérdésnek minősül, amelynek megítélése nem tartozik a hatáskörébe. Az Alkotmánybíróság az ezzel kapcsolatos töretlen gyakorlatának megfelelően – mely szerint alkotmányjogi panasz alapján eljárva is csak az alkotmányossági szempontokat vizsgálja – mindezekre tekintettel a jelen ügyben is tartózkodott attól, hogy a tényállás megállapítására,

a rendelkezésre álló bizonyítékok értékelésére, valamint a jogszabályok értelmezésére és azok alkalmazására hivatott bíróságok ezen tevékenységét felülbírálja. Az Alkotmánybíróság – mint minden szakjogi, törvényességi felülbírálatra irányuló indítvány kapcsán – ismételten rámutat arra, hogy „[s]em a jogállamiság elvont elve, sem a tisztességes eljárás alapjoga [...] nem teremthet alapot arra, hogy az Alkotmánybíróság a bírósági szervezet feletti »szuperbíróság« szerepébe lépjen, és hagyományos jogorvoslati fórumként járjon el.” {elsőként lásd: 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]}. „[A]z Alkotmánybíróság [...] a rendes bíróságoktól eltérően nem a felülbírálatra alkalmasság szempontjából vizsgálja a bíróságok indokolási kötelezettségének teljesítését, és tartózkodik attól, hogy jogági dogmatikához tartozó kérdések helytállóságáról, illetve törvényességéről, avagy kizárólag törvényértelmezési problémáról állást foglaljon. {3003/2012. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [4]} Ennek megfelelően az Alkotmánybíróság nem vizsgálja azt sem, hogy az indokolásban megjelölt bizonyítékok és megjelenő érvek megalapozottak-e, mint ahogy azt sem vizsgálja, hogy a jogalkalmazó helytállóan értékelte-e az eljárásban beszerzett bizonyítékokat és előadott érveket, vagy a konkrét ügyben a bírói mérlegelés eredményeként megállapított tényállás megalapozott-e. A tényállás megállapítása, a bizonyítékok értékelése, és mérlegelése ugyanis az eljárási jogi szabályokban a jogalkalmazó számára fenntartott feladat. {3237/2012. (IX. 28.) AB végzés, 3309/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [5]}” {7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [33]}. A támasztott bírósági döntések mindezekre tekintettel a jelen ügyben feltárható összefüggések alapján – alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés, vagy a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség hiányában – nem képezhetik érdemi vizsgálat tárgyát.

- [20] 4. Mindezek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz befogadására, mivel az nem felel meg az Abtv. 29. §-ában, illetve részben az 52. § (1b) bekezdés e) pontjában írott feltételeknek, nincs lehetőség. Az Alkotmánybíróság ezért a kérelmet az Abtv. 47. § (1) bekezdése, 50. §-a és az 56. § (1)–(3) bekezdései, valamint az Ügyrend 5. § (1) és (2) bekezdései alapján eljárva, az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontjai alapján visszautasította.

Budapest, 2018. szeptember 25.

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1501/2016.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG NORMATÍV HATÁROZATAI, VALAMINT AZ EGYÉB SZERVEZETI, MŰKÖDÉSI ÉS SZEMÉLYI ÜGYEKBE HOZOTT HATÁROZATAI

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 1002/2018. (IX. 21.) AB TŰ. HATÁROZATA

az Alkotmánybíróság öttagú állandó tanácsai tanácsvezetőinek személyéről

Az Alkotmánybíróság teljes ülése az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 49. § (1) és (7) bekezdésében meghatározott jogkörében eljárva – az Alkotmánybíróság Ügyrendjéről szóló 1001/2013. (II. 27.) AB Tű. határozat 6. § (1) bekezdésében foglaltakra is tekintettel – az Alkotmánybíróság öttagú állandó tanácsai tanácsvezetőinek személyéről a következő határozatot hozta:

1. Az öttagú állandó tanácsok tanácsvezetői:

Az 1. öttagú tanács vezetője: *Dr. Horváth Attila* alkotmánybíró;

A 2. öttagú tanács vezetője: *Dr. Szívós Mária* alkotmánybíró;

A 3. öttagú tanács vezetője: *Dr. Hörcherné Dr. Marosi Ildikó* alkotmánybíró.

2. Ez a határozat 2018. szeptember 19-én lép hatályba.

3. Az Alkotmánybíróság e határozatát a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 26. § (2) bekezdése alapján a Magyar Közlönyben közzé kell tenni.

Budapest, 2018. szeptember 18.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Varga Zs. András s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: XVIII/1398/2018.
Megjelent a Magyar Közlöny 2018. évi 143. számában.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 2001/2018. (IX. 18.) AB TÜ. HATÁROZATA

az Alkotmánybíróság állandó bizottságainak összetételéről és a bizottság elnökeinek személyéről

1. Az Alkotmánybíróság teljes ülése – az Alkotmánybíróság Ügyrendjéről szóló 1001/2013. (II. 27.) AB Tü. határozat 23. § (6) és (8) bekezdésében foglaltak alapján – az Alkotmánybíróság állandó bizottságainak összetételét az alábbiak szerint határozza meg:

a) Ügyrendi Bizottság

Elnöke: *dr. Szalay Péter* alkotmánybíró

Tagjai: *dr. Czine Ágnes* alkotmánybíró, *dr. Juhász Imre* alkotmánybíró, *dr. Szabó Marcel* alkotmánybíró, *dr. Varga Zs. András* alkotmánybíró

b) Gazdasági és Személyügyi Bizottság

Elnöke: *dr. Balsai István* alkotmánybíró

Tagjai: *dr. Dienes-Oehm Egon* alkotmánybíró, *dr. Salamon László* alkotmánybíró

c) Tudományos és Nemzetközi Bizottság

Elnöke: *dr. Stumpf István* alkotmánybíró

Tagjai: *dr. Pokol Béla* alkotmánybíró, *dr. Schanda Balázs* alkotmánybíró

2. E határozat 2018. szeptember 19-én lép hatályba, ezzel egyidejűleg az Alkotmánybíróság állandó bizottságainak összetételéről és a bizottság elnökeinek személyéről szóló 2002/2016. (IV. 26.) AB Tü. határozat hatályát veszti.

3. Az Alkotmánybíróság ezt a határozatát az Alkotmánybíróság hivatalos lapjában közzéteszi.

Budapest, 2018. szeptember 18.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Varga Zs. András s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: XVIII/1399/2018.

Az Alkotmánybíróság Határozatai az Alkotmánybíróság hivatalos lapja, mely elektronikus formában, időszakosan jelenik meg.
A kiadvány az Alkotmánybíróság döntéseinek gondozott, szükség esetén anonimizált változatú szövegét tartalmazza.
Az Alkotmánybíróság Határozatainak egyes számai bárki számára, személyazonosítás nélkül, korlátozástól mentesen,
díjmentesen hozzáférhetőek az Alkotmánybíróság honlapján: www.alkotmanybirosag.hu

A szerkesztésért felel: dr. Bitskey Botond, az Alkotmánybíróság főtktára
layout: www.estercom.hu
Kiadja a Magyar Közlöny Lap- és Könyvkiadó, Budapest VIII., Somogyi Béla u. 6., www.mhk.hu
Felelős kiadó: Köves Béla ügyvezető
HU ISSN 2062–9273